

Årsredovisning 2024

Ovanåkers kommun

Innehållsförteckning

Förord - Kommunstyrelsens ordförande	4
Kommunchefen har ordet	5
Förvaltningsberättelse	6
Inledning	6
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Den kommunala koncernen	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	11
Händelser av väsentlig betydelse	22
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	24
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	29
Balanskravsresultat	58
Väsentliga personalförhållanden	59
Förväntad utveckling	64
Ekonomisk redovisning	66
Resultaträkning	66
Balansräkning	67
Kassaflödesanalys	68
Noter (tkr)	69
Driftredovisning	83
Budgetförändringar drift	84
Investeringsredovisning	85
Budgetförändringar investeringar	87
Revisionsberättelse	88
Verksamhetsberättelser för nämnder och kommunala bolag	90
Politiska organ	91
Kommunstyrelsen	93
VA-verksamheten	99
Kultur- och fritidsnämnden	102
Samhällsbyggnadsnämnden	106
Socialnämnden	109
Barn- och Utbildningsnämnden	117
Miljö- och Byggnämnden	123
Alfta-Edsbyns Fastighets AB	129
Alfta Industricenter AB	132
Helsinge Net Ovanåker AB	134
Helsinge Vatten AB	137
Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB	140

Förord - Kommunstyrelsens ordförande

2024 har på många sätt varit ett händelserikt år, hos oss i kommunen men också runt om i världen. Konflikten i Mellanöstern förvärrades till ett näst intill fullskaligt krig och kriget i Ukraina fortsätter med full styrka. I USA valdes Donald Trump återigen till president och alla hans uttalanden om handelstullar och irrationella utspel i den internationella politiken gör att vi med stor oro och ovisshet ser på händelseutvecklingen under kommande år. Vad detta kommer att innebära för länder och företags ekonomier och tillväxtmöjligheter vet vi ännu inte men att det kommer att påverka oss alla ända ner på kommunnivå är mer än sannolikt.

Trots kärva ekonomiska tider med krympande resurser, arbetslöshetssiffror som sakta börjar krypa uppåt och en befolkningsminskning som blev betydligt större än vi varit vana vid så har vi skäl att se på framtiden med tillförsikt. Vi har bra resultat i olika mätningar både inom skolan, inom omsorgerna och i vårt näringslivsarbete. Det visar på att vi har personal och tjänstepersoner i våra verksamheter som är både engagerade och duktiga.

Kommunernas kris- och säkerhetsberedskap har hamnat i fokus och så som världsläget ser ut är det ett område som kommer att kräva mycket arbete och resurser av oss. Vi har under året allt mer börjat titta på hur vi ska kunna bygga funktionella och långsiktigt hållbara organisationer i vår kommun. Trots krympande resurser och svårigheter i omvärlden, eller kanske just därför, är det vårt ansvar att se till att människorna i vår kommun får den service och stöd de förväntar sig och behöver. I det arbetet känns det tryggt att vi har så många duktiga medarbetare. Det kommer att bli en tuff tid men jag är säker på att om vi gör det tillsammans så kommer vi kunna göra ett bra jobb.

Yoomi Renström

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunchefen har ordet

Som kommunchef har jag förmånen att möta en mängd olika människor i våra varierande yrken som vi som kommun ansvarar för. Jag är djupt imponerad av det fantastiska arbete som kommunkoncernens medarbetare utför dagligen. Från omsorgen om våra äldre, skapandet av trygga miljöer i våra förskolor och skolor, till hur vi bidrar till kommunens tillväxt. Med nästan 1000 medarbetare i Ovanåkers kommun är det omöjligt att ge rättvisa åt allt det goda ni gör på en halvsida i denna årsredovisning.

Men trots allt positivt vi gör går det inte blunda för det som händer i omvärlden. Vi utsätts regelbundet för olika typer av IT-attacker, miljöer för våra unga blir tuffare och våra handläggare möts av fler hotfulla situationer. Gängkriminalitetens utbredning och dess påverkan på våra samhällen är en realitet vi alla måste förhålla oss till. Denna utveckling ställer högre krav på oss alla. Vidare ser vi en ökning av psykisk ohälsa, inte minst bland våra unga. Det är en utmaning som kräver både medvetenhet och gemensamma insatser.

I dessa tider av förändring och utmaningar är det viktigare än någonsin att vi samverkar och stöttar varandra. Genom att skapa en kultur av öppenhet och samarbete kan vi övervinna de hinder vi står inför och skapa en ännu starkare och mer sammanhållen kommun. Att föra en dialog med varandra, istället för om varandra, är nyckeln till att bygga förtroende och förståelse. Varje röst är viktig, och genom att lyssna på varandra kan vi hitta gemensamma lösningar och stärka vårt arbete ytterligare.

Det är vår gemensamma uppgift att se till att Ovanåkers kommun fortsätter att vara en plats där alla kan känna sig välkomna och delaktiga.

Mattias Bergström
Kommunchef

Förvaltningsberättelse

Inledning

Denna förvaltningsberättelse upprättas i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitel och RKR R15 Förvaltningsberättelse. Syftet med förvaltningsberättelsen är att ge en samlad och tydlig bild av Ovanåkers kommun och den kommunala koncernen. Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande rubriker:

Översikt över verksamhetens utveckling, Den kommunala koncernen, Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning, Händelser av väsentlig betydelse, Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten, God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning, Balanskravsresultat, Väsentliga personalförhållanden och Förväntad utveckling.

Översikt över verksamhetens utveckling

Ovanåkers kommunkoncern redovisar ett resultat för 2024 på 3,6 mnkr, budgeten för året var -12,4 mnkr. Föregående års resultat i kommunkoncernen var 0,9 mnkr. Sammantaget blev det en positiv budgetavvikelsen för koncernens resultat med 16,0 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader för kommunkoncernen är -852,9 mnkr vilket är 6,6 mnkr högre än budgeterat. Verksamhetens nettokostnader är summan av verksamhetens intäkter minus kostnader för avskrivningar och verksamhetskostnader. Lägre avskrivningar, 1,1 mnkr, högre pensionskostnader och ökade kostnader för köpta tjänster och köpta utbildningsplatser är några av förklaringarna till den negativa budgetavvikelsen. Skatteintäkter och statsbidrag blev 12,6 mnkr högre än budgeten för året. Den positiva budgetavvikelsen förklaras främst av ett ökat generellt tillskott och en ökad fastighetsavgift. Dessutom har kommunen fått 2,8 mnkr i extra generella statsbidrag. Finansnettot blev totalt 10,0 mnkr bättre än budgeten för året. Den främst förklaringen är resultat på kommunens pensionsplaceringar på 8,9 mnkr. De kommunalägda bolagen hade tillsammans en positiv budgetavvikelse på finansnettot på 0,7 mnkr.

Ovanåkers kommuns redovisade resultat för 2024 är -2,9 mnkr, budgeten för året är -16,3 mnkr, en positiv budgetavvikelse på 13,4 mnkr. Föregående år var resultatet -1,1 mnkr. Verksamhetens nettokostnader är 8,5 mnkr sämre än budget och skatteintäkter och statsbidrag är 12,6 mnkr bättre än budget. Finansnettot är 9,3 mnkr bättre än budget.

Invånarantalet i kommunen har under några år ökat men 2022 vände trenden och det är nu tredje året med en befolkningsminskning. Under året minskade befolkningen med 184 personer och var vid årets utgång 11 341 personer. Trenden för soliditeten exkl. pensionsförpliktelser i kommunkoncernen är relativt stabilt på ca 35 %. Soliditeten inkl. pensionsförpliktelser i kommunkoncernen har däremot ökat från att 2020 vara 20,4 % till 22,4 % detta år. För att finansiera de senaste årens investeringar har kommunkoncernen ökat sina långfristiga skulder med 70 mnkr sedan 2020. Kommunkoncernens långfristiga skuld per invånare har ökat sedan 2020 och uppgår nu till 75 tkr. Resultatet 2024 för kommunkoncernen är sett över tid ett lågt resultat men det är något bättre än föregående år.

Den kommunala koncernen

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter (tkr)	343 526	327 815	313 635	299 020	314 983
Verksamhetens kostnader (tkr)	-1 116 800	-1 077 727	-979 988	-967 794	-930 041
Årets resultat (tkr)	3 581	948	36 269	17 461	29 050
Soliditet (%)	34,6 %	34,8 %	35,5 %	34,8 %	35,4 %
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	22,4 %	22,5 %	22,9 %	21,0 %	20,4 %
Investeringar (brutto) (tkr)	77 335	128 273	133 829	125 963	197 140
Långfristiga skulder (tkr)	852 715	862 103	864 440	844 075	782 362
Långfristiga skulder/invånare (tkr)	75	75	74	72	67

Kommunen

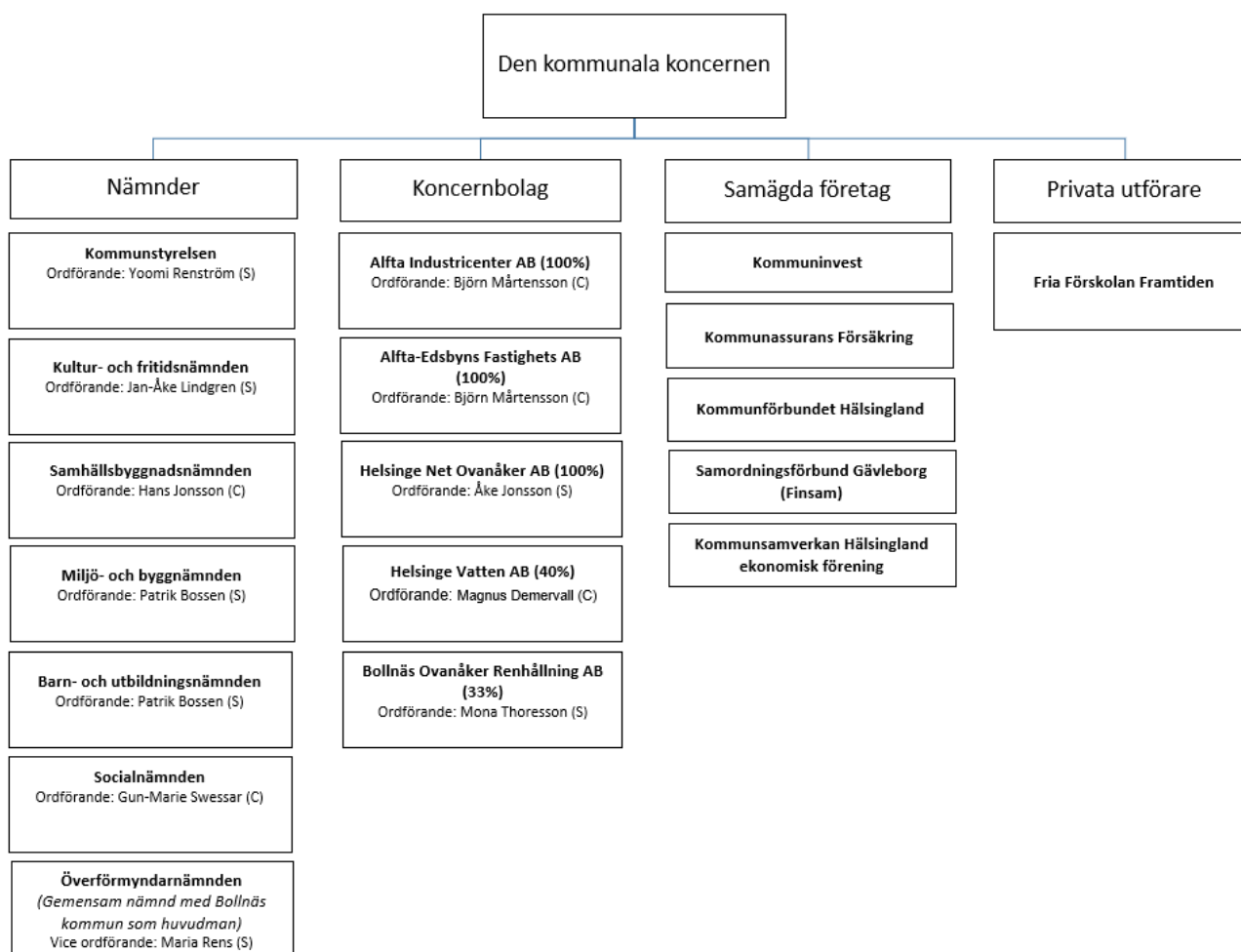
	2024	2023	2022	2021	2020
Antal invånare (folkmängd)	11 341	11 525	11 622	11 711	11 672
Kommunal skattesats (%)	21,86 %	21,86 %	21,86 %	21,86 %	21,86 %
Verksamhetens intäkter (tkr)	172 936	155 684	151 041	143 077	166 252
Verksamhetens kostnader (tkr)	-995 905	-952 016	-861 811	-853 102	-826 815
Verksamhetens nettokostnader (tkr)	-872 650	-843 481	-755 251	-751 495	-698 214
Verksamhetens nettokostnader/invånare (tkr)	-77	-73	-65	-64	-60
Skatteintäkter och statsbidrag (tkr)	871 473	845 836	794 805	755 758	722 652
Årets resultat (tkr)	-2 879	-1 073	30 933	13 463	20 749
Soliditet (%)	41,9 %	43,0 %	44,2 %	43,4 %	45,1 %
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	23,1 %	24,0 %	24,5 %	21,7 %	21,1 %
Investeringar (brutto) (tkr)	47 929	78 423	91 871	90 661	159 347
Långfristiga skulder (tkr)	390 766	390 153	386 490	366 125	324 412
Långfristiga skulder/invånare (tkr)	34	34	33	31	28
Totala tillgångar	1 225 751	1 202 223	1 172 262	1 122 985	1 050 131
Antal tillsvidareanställda	973	981	954	953	919

Utvecklingsmönstren på lite längre sikt visar bla. att befolkningen fortsätter att minska efter att några år tillfälligt ökat, befolkningsminskningen 2024 var relativt stor. Den kommunala skattesatsen i kommunen har varit oförändrad under perioden. Investeringarna i koncernen var historiskt höga under perioden 2018-2020 men även 2021-2023 genomfördes mer investeringar än vad som kunde finansieras med egna medel, 2024 är första året sedan 2016 som investeringarna har kunnat finansieras med egna medel. Detta har medfört att de långfristiga skulderna i kommunkoncernen per invånare har ökat från att 2020 vara 67 tkr/inv. till att 2024 uppgå till 75 tkr/inv. De långfristiga skulderna per invånare i kommunen har ökat från 28 tkr/inv. 2020 till 34 tkr/inv. 2024. De höga investeringsvolymerna märks också på det totala tillgångarna i kommunen, där merparten avser anläggningstillgångar, 2020 var de totala tillgångarna i kommunen 1 050 mnkr men har fram till 2024 ökat till 1 226 mnkr. Soliditeten exkl. pensionsförpliktelsen minskar något i kommunen men är relativt stabilt i kommunkoncernen men soliditeten inkl. pensionsförpliktelsen för både kommunen och kommunkoncernen ökar något under perioden 2020 till 2024. Antalet tillsvidareanställd i kommunen var 2024 973 personer, 2020 var det 919 personer.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation, tre helägda bolag samt två delägda bolag. De helägda bolagen är Alfta Industricenter AB, Alfta-Edsbyns Fastighets AB och Helsinge Net Ovanåker AB. De två delägda bolagen Helsinge Vatten AB och Bollnäs Ovanåker Renhållning AB ägs tillsammans med Bollnäs Stadshus AB. De samägda företagen är Kommuninvest Ekonomisk förening, Kommunassurans Försäkring, Kommunförbundet Hälsingland, Samordningsförbund Gävleborg (Finsam) samt Kommunsamverkan Hälsingland ekonomisk förening. Inköp Gävleborg avvecklades under året. Kommunen anlitar privata utförare inom förskoleverksamhet.

Organisationsschema

Nämnder	Verksamhet
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsens roll är att leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter och ansvarar för samordningen inom den kommunala koncernen. Inom nämndens ansvar ligger verksamheter såsom ekonomi, inköp, personal och löner, kommunikation och service, IT, kost, arbetsmarknad, integration, näringsliv, folkhälsa, turism och fysisk planering.
Kultur- och fritidsnämnden	Kultur och fritidsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet, fritidsgårdar och biblioteksverksamhet samt kulturskola.

Samhällsbyggnadsnämnden	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för gator, vägar, parker och övriga allmänna platser. Nämnden ansvarar för de kommunala fastigheterna inom ramen för förvaltningsavtalet, t ex. verksamhetsfastigheter, kulturfastigheter, saneringsfastigheter och kommunens fritids- och idrottsfastigheter samt kommunens spår, leder och badplatser. Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom kommunens verksamhet med MBK (Mätning, Beräkning, Kartframställning), färdtjänst och riksfärdtjänst.
Miljö- och byggnämnden	Miljö- och byggnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet, miljö-, hälsoskydd, livsmedelsområdet samt bostadsanpassningsbidrag. Nämnden är vidare kommunens naturvårdsorgan samt innehar budgetansvar för kommunstyrelsens ansvarsområde enligt alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för verksamheterna förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, förberedelseklass, särskola, centrala elevhälsan, gymnasium med sex nationella program och introduktionsprogram, vuxenutbildning, Svenska för invandrare (SFI) samt högskola/lärcentrum. I kommunen finns även en enskild förskola för vilken nämnden har tillsynsansvar. Av kommunens förskolebarn går ca vart femte barn i förskola i enskild regi inom Fria Förskolan Framtiden.
Socialnämnden	Socialnämnden ansvarar för verksamheter som styrs främst av Socialtjänstlagen (SoL) men genom åren har även ansvar inom Lagen om Stöd och Service till vissa personer (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) tillkommit. Om det är påtaglig risk för människors liv, hälsa och utveckling finns inom ansvarsområdet två tvångslagstiftningar som reglerar socialtjänstens arbete. Det är Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).
Överförmyndarnämnden	Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet vars huvudsakliga uppgift är att utöva tillsyn över förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap, samt efter handläggning ge tillstånd till olika rättshandlingar och andra åtgärder.

Koncernbolag	Verksamhet
Alfta Industricenter AB	Förvaltar och hyr ut ändamålsenliga lokaler till företag och organisationer. Driver ett företagshotell på 35 000 m ² i Alfta.
Alfta-Edsbyns Fastighets AB	Fastighetsbolag som har i uppdrag att bygga och hyra ut hyresrätter, utbudet ska passa olika kategorier av hyresgäster. Bolagets verksamhet omfattar även att förvalta kommunens verksamhetsfastigheter.
Helsing Net Ovanåker AB	Bolaget levererar bredband via kopparnät och fibernät till hushåll, företag och offentliga institutioner i Ovanåkers kommun.
Helsing Vatten AB	Bolagets uppdrag är att ansvara för distribution och rening av vatten, samt drift, skötsel och underhåll av vatten- och avloppsanläggningar inom Ovanåkers och Bollnäs kommun.
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB	Ansvarar för ägarkommunernas avfallsverksamhet och driver avfallsanläggningen med återvinningscentralen på Sävstaås samt Edsbyn.

Samägda företag	Verksamhet
Kommuninvest	Kommuninvest är en medlemsorganisation som företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor. Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra Kommuninvest till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.
Kommunassurans Försäkring	Kommunassurans Försäkring AB är ett kommunsektorinternt försäkringsbolag som ägs av en fjärdedel av Sveriges kommuner. Kommunassurans tillhandahåller i huvudsak egendoms- och ansvarsförsäkringar till ägarkommunerna samt biträder ägarkommunerna i deras skadeförebyggande arbete.
Kommunförbundet Hälsingland	Arbetar med förebyggande och operativ räddningstjänst, informationssäkerhet, datasäkerhet samt serveringstillstånd för alkohol, tillsyn av tobak, folköl samt receptfria läkemedel samt ansvarar för en förvaltarenhet.
Samordningsförbund Gävleborg (Finsam)	Samordningsförbund Gävleborg ska främja samverkan mellan myndigheter och organisationer i länet med syfte att personer i behov av arbetslivsinriktad rehabilitering, ska uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete och egen försörjning. Verksamheten bygger på Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (ofta förkortat Finsam).

Kommunsamverkan Hälsingland ekonomisk förening	Ambitionen med den ekonomiska föreningen är att fungera som ett nav och samordnare av utvecklingsprojekt för de sex hälsingekommunerna. Mycket har tidigare gjorts huvudsakligen inom vuxenutbildningen men inriktningen för den ekonomiska föreningen är att kunna initiera och driva projekt inom en rad områden.
<i>Privata utförare</i>	<i>Verksamhet</i>
Fria Förskolan Framtiden	Fria Förskolan Framtiden är en enskild förskoleverksamhet för vilken Barn- och utbildningsnämnden har tillsynsansvar. Av kommunens förskolebarn går ca vart femte barn i förskola i enskild regi inom Fria Förskolan Framtiden.

Sedan 2011 bedrivs överförmyndarverksamheten av en Överförmyndarenhet i samarbete mellan Bollnäs, Ljusdal och Ovanåkers kommun. Bakgrunden till det fattade beslutet är bland annat att man behövde stärka verksamheterna i respektive kommun och öka rättssäkerheten, varför handläggningen flyttades till den gemensamma enheten. Bollnäs kommun och Ovanåkers kommun har sedan 2015 en gemensam överförmyndarnämnd och sedan 2023 ingår även Ljusdals kommun i den gemensamma överförmyndarnämnden.

2009 bildades bolaget Helsing Vatten AB i syfte att sköta drift och underhåll av Bollnäs och Ovanåkers kommuners VA-verksamheter. Bolaget ansvarar även för respektive kommuns administrations- och ekonomifunktion, marknadsföring, kundtjänst samt hantering av fakturering och kravtjänst. Bolaget ägs till 40 % av Ovanåkers kommun och 60 % av Bollnäs Stadshus AB.

Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB (BORAB) ägs till 33,3 % av Ovanåkers kommun och 66,7 % av Bollnäs Stadshus AB. Bolagets uppdrag är att samla in, transportera, behandla och återvinna kommunernas avfall, samt lagra och tillverka avfallsbränsle på uppdrag av Bollnäs Energi AB. Borab bedriver dels en taxefinansierad verksamhet enligt självkostnadsprincipen i avfallskollektivet, och dels en konkurrensutsatt del med avkastningskrav.

Inköp Gävleborg fungerar under avvecklingen endast som förvaltare av avtal (enligt reviderad förbundsordning). Sedan 2020 har alla kommuner i Hälsingland skapat egna inköpsorganisationer och samverkar tillsammans i inköps och upphandlingsfrågor i Inköpsamverkan Mitt. Under 2024 avvecklades Inköp Gävleborg.

Kommunalförbundet Hälsingland (KFH) bildades den 1 april 2009. Medlemskommunerna Bollnäs, Söderhamn och Ovanåker har lämnat över ansvaret för bl. a förebyggande och operativ räddningstjänst, kris- och säkerhet, informationssäkerhet, datasäkerhet. Det finns en vilja från direktionen och medlemskommunerna att renodla kommunalförbundet till ett rent räddningstjänstförbund. Ett arbete har påbörjats att flytta över delar som inte är inom räddningstjänstområdet till Ovanåkers kommun.

Under 2023 utökades antalet nämnder i Ovanåkers kommun med två nya nämnder, Samhällsbyggnadsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nedan följer några risker/områden som är av vikt för att bedöma och förstå resultatet och den ekonomiska ställningen i Ovanåkers kommun och kommunkoncernen. Dessa är indelade i rubrikerna omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Omvärldsrisker

Nedan följer ett utdrag ur Ekonomirapporten som SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, presenterade i oktober.

2024 beräknas kommunsektorn gå mot det ekonomiskt svagaste resultatet under 2000-talet, ett underskott på -8 miljarder kronor. Efter två år som präglats av hög inflation och mycket höga kostnader börjar dock ekonomin ljusna något i kommunsektorn från och med nästa år. Resultatet beräknas stärkas till 28 miljarder kronor, med stora variationer mellan olika regioner och olika kommuner. Kommunernas resultatnivåer skiljer sig kraftigt åt där två tredjedelar av kommunerna räknar med underskott i år när resultatet totalt sett beräknas landa på svaga 4 miljarder kronor. Trots att det sammantagna resultatet stärks till 25 miljarder kronor 2025, har ett antal kommuner fortsatt stora ekonomiska utmaningar.

De relativt sett starkare resultaten kommande år räcker inte till för att finansiera de stora investeringar som nu måste göras i kommuner och regioner. Det är främst investeringar i infrastruktur som behövs. Det handlar bland annat om långsiktiga investeringar i vatten och avlopp och åtgärder för klimatanpassning. Kommuner och regioner arbetar också med att bygga upp det civila försvaret och många kommuner stödjer den gröna industriomvandling som pågår i landet. Till följd av den höga investeringsnivån kommer sektorns finansiella sparande att vara negativt under hela planperioden. Det medför att låneskulden, som redan är högst i EU, kommer att fortsätta öka i oförminskad takt kommande år. De snabbt skiftande demografiska förändringarna ställer krav på förändringsarbete i sektorn. Befolkningen åldras snabbt kommande år när antalet barn och unga minskar samtidigt som de äldre ökar. Det handlar inte bara om att verksamheternas resurser måste fördelas om, vi ser också stora utmaningar gällande kompetensförsörjningen.

SCB:s senaste befolkningsframskrivning som presenterades i april i år visar tydligt hur mycket långsammare befolkningsförändringen är kommande år jämfört med den period vi varit inne i. Befolkningstillväxten beräknas öka med 2 procent kommande tio år jämfört med 9 procent föregående tioårsperiod. Den långsammare befolkningstillväxten slår främst igenom på gruppen 0–19 åringar, som beräknas minska med över 200 000 personer kommande 10 år. Barn i skolåldern ökade med nästan 19 procent mellan 2013 till 2023, de minskar med 12,5 procent mellan 2023 till 2033. Det är en extrem förändring.

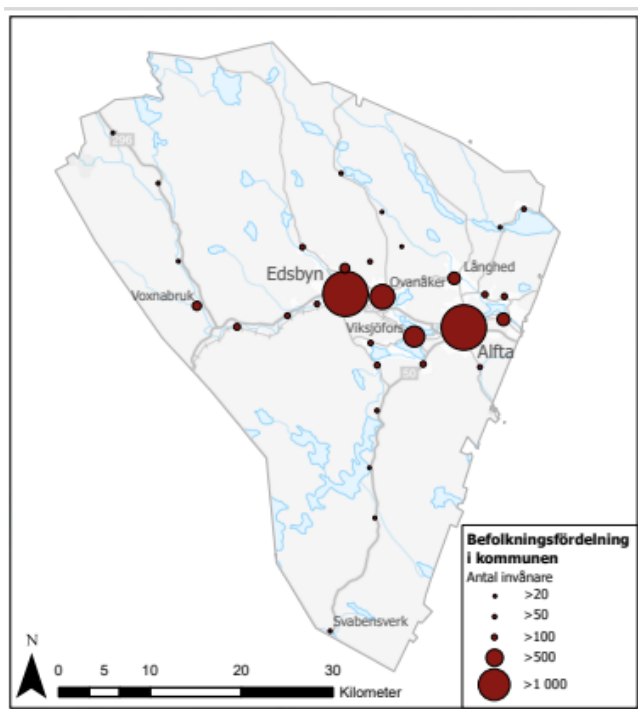
I ett långsiktigt perspektiv pekar den trendmässigt lägre befolkningstillväxten i stora delar av världen mot lägre tillväxt för global BNP. Lägg därtill fortsatt oro i omvärlden och de senaste årens trend med ökad protektionism så riskerar vi att få se en ytterligare dämpning av den globala tillväxttenden på sikt. I det kortare perspektivet kan dock konjunkturen skapa stor variation runt BNP-trenden och göra att världens BNP ökar snabbt eller, som exempelvis under pandemin, faller brant med efterföljande skarp återhämtning.

Det råder stor osäkerhet kring de globala tillväxtutsikterna de närmaste åren. Betydande geopolitiska risker finns, kopplat till exempelvis kriget i Mellanöstern och Ukraina. Förutom ovisshet kring global inflations- och ränteutveckling är det osäkert om lägre inflation och räntor kommer att räcka för att få igång den globala tillväxten i närtid. Frågan är också i vilken grad finanspolitiska åtgärder framöver kan stötta hushåll och företag. Andra knäckfrågor är när tillverkningsindustrin i Tyskland ska återhämta sig samt huruvida USA står inför en skarp inbromsning. En återhämtning av den kinesiska ekonomin skulle kunna bidra till att få igång tillväxten i såväl världshandeln som global tillverkningsindustri, men frågan är om det verkligen är troligt med någon bestående stor draghjälp från Kina.

Befolkningsutveckling

Hur kommunens befolkning är sammansatt påverkar planeringen av service i en kommun. Det handlar bland annat om hur många invånare kommunen har i förvärsarbetande ålder, andelen äldre, antalet barn, antalet kvinnor och män, geografisk spridning och om befolkningen ökar eller minskar.

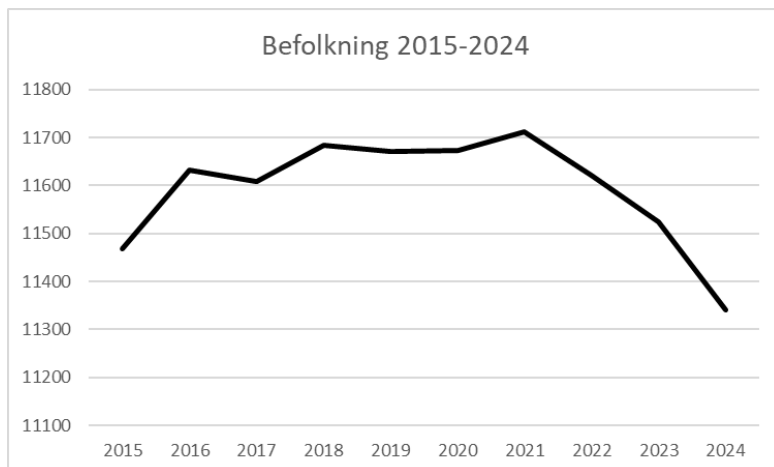
I Ovanåkers kommun är befolkningen koncentrerad till Voxnans dalgång och de kringliggande byarna. Nästan 60% av kommunens befolkning bor i tätorterna Edsbyn och Alfta.

Enligt befolkningsprognosen antas att runt 100 barn föds varje år i kommunen, 2024 föddes det totalt 79 barn. I kommunen är det fler som dör än som föds vilket leder till ett så kallat negativt födelseöverskott. Under år 2024 avled 129 personer vilket betyder att det blev ett negativt födelseöverskott på -50.

De senaste åren har inrikes inflyttning till kommunen legat på 300-400 personer. Utflyttningen har ofta varit något högre. År 2024 var det ett inrikes nettoutflyttningsskott på -130 personer. 329 inrikes inflyttningar till kommunen och 459 inrikes utflyttningar. Under 2024 invandrade 23 personer och 28 personer utvandrade, vilket ger ett invandringsunderskott på -5 personer under 2024. Per den 31 december 2024 bor 11 341 invånare i Ovanåkers kommun. Befolkningen minskade med 184 personer jämfört med föregående

år.

Åldersstrukturen i Ovanåkers kommun skiljer sig från riket. Kommunen har en högre andel äldre och antalet äldre kommer att fortsätta öka i framtiden. Största ökningen kommer ske runt år 2020 och fram till 2035. Denna befolkningsstruktur påverkar den framtida välfärden.

Befolkningen har mellan 1990-2024 minskat med 2 217 personer till nuvarande 11 341 invånare. Mellan 1990-2013 minskade befolkningen varje år medan befolkningen under perioden 2014-2021 ökade med 357 personer. De senaste tre åren 2022-2024 har befolkningen minskat med 370 personer.

En demografisk utmaning för kommunen ligger i att antalet 80 år och äldre antas öka med 402 personer (+47%) mellan 2020-2030. Mellan 2020-2024 var ökningen 140. Gruppen 80 år och äldre är en grupp där flera är i behov av kommunala insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende. Mellan 2030 och 2040 antas att ökningen i gruppen 80 år och äldre inte är så stor men en omfördelning sker inom gruppen där antalet 90 år och äldre antas bli 116 fler (+61%).

En ytterligare demografisk utmaning ligger i att antalet 1-5 åringar antas minska. 2023 var 640 barn i kommunen 1-5 år. 2024 hade den siffran minskat till 599 och 2030 antas det vara 511 barn i kommunen som är 1-5 år. 1-5 åringar är i behov av kommunala insatser i form av förskola.

Arbetsmarknad

Näringslivet i Ovanåkers kommun utmärks av en stark industri- och småföretagartradition. Tillväxten i det lokala näringslivet i Ovanåker har varit mycket god under hela 2000-talet. Det beror dels på den starka företagartraditionen kombinerat med en god förmåga till förnyelse och investeringsvilja. Några av länets största privata arbetsgivare finns i Ovanåkers kommun. Andelen företagsamma i Ovanåker ligger över länssnittet. En framtida utmaning är att rekrytera kvalificerad arbetskraft för att företagen ska fortsätta utvecklas, inte bara den kvalificerade arbetskraften utan det kommer att bli en utmaning inom alla områden.

2024 har varit ett tufft och utmanande år för en stor del av kommunens företagare man trodde rent allmänt att det skulle kunna vända kvartal 4 eller i varje fall kvartal 1 2025 men det kom aldrig igång under kvartal 4. Kommunen klarade sig från stora varsel under 2024 men får se vad det innebär för 2025. Det kan vara så att man övervintrat lite personal för att vändningen skall komma men kommer den inte så kan det komma varsel i början på 2025.

Ovanåker har en större bredd på branscher nu än för ett tiotal år sedan då det nästan bara fanns träindustri. På Alfta Industricenter så har flera metallföretag etablerat sig genom åren och det gör att kommunen inte är lika känsliga för konjunkturedgångar, flera av metallföretagen har fortsatt gå bra vilket har vägt upp lite. Företagen i kommunen har fortfarande stora problem med sin kompetensförsörjning över tid och detta är en av de stora utmaningarna för företagen både i kommunen och i hela Sverige.

Arbetslösheten i Ovanåker var i december 5,9% (372 personer), detta är lägre jämfört med samma månad föregående år då det var 8,0 %. (438 personer). Det beror till stor del på att många har flyttat ut härifrån för att hitta jobb och det kan vara en risk på sikt. När det vänder kan det vara så att det fattas arbetskraft och det kan vara ett stort bekymmer för våra företag.

Kommunen har de senaste åren tagit ett allt större ansvar för arbetsmarknadsfrågor som en följd av att staten har minskat Arbetsförmedlingens kontor samt minskat statlig ersättning till arbetsmarknadspolitiska program. Kommunens projekt tillsammans med arbetsförmedlingen som tecknades 2023 förlängdes under 2024 och där inriktningen är på särskilt utsatta grupper utifrån statistik från Arbetsförmedlingen, det har slagit väl ut och Ovanåkers kommun har varit ledande i Hälsingland i detta jobb.

Arbetsmarknad och näringslivsenheten har också upprättat flera nya samarbeten med andra aktörer både internt inom kommunen och externt med till exempel Hälsocentralerna och fler företagare. Andra kommuner har under 2024 velat titta på exempel där AMN jobbar nära vuxenutbildningen och företag, som till exempel Svenska fönster-skolan m.fl.

Bostadsmarknad

Aefab, det kommunalägda bostadsbolaget, spelar en central roll i att tillhandahålla bostäder för invånarna i Ovanåkers kommun. Att bedöma framtida bostadsbehov är en utmaning, men med hänsyn till den ekonomiska utvecklingen finns ett tydligt behov av mindre, mer energieffektiva och kostnadseffektiva bostäder.

En analys från Aefab visar att en stor andel äldre invånare utanför tätorten har ett ökat intresse av att flytta till bostäder som erbjuder ökad bekvämlighet och närhet till samhällsservice. Enligt översiktsplanen ska 100 nya lägenheter och 50 trygghetsboenden byggas till 2030. Måluppfyllelsen ligger redan före plan, då 130 nya lägenheter har tillkommit sedan planen antogs, varav en större andel är trygghetsboenden.

Uthyrningsgraden i Aefabs bestånd ligger på 93 %, vilket är en minskning jämfört med 2023. Under 2024 hyrdes 184 lägenheter ut, vilket motsvarar i genomsnitt 15 per månad, en lägre uthyrningstakt än tidigare år. Antalet sökande per ledigt objekt är i nivå med föregående år, medan kötidens längd har ökat något.

Den rådande bostadsmarknaden har gjort det svårare att sälja bostäder, vilket leder till att många väljer att avvakta med försäljning. Detta påverkar även trygghetsboenden, då många potentiella hyresgäster idag bor i egna hem och av olika skäl dröjer med att flytta.

För närvarande finns inga konkreta planer på nyproduktion, men Aefab inleder ett planeringsarbete för att på sikt möjliggöra framtida bostadsbyggande.

Hållbarhet

Under året har det tagits fram lokala miljömål 2024-2030 som antogs under början på 2024. I Sverige finns

16, av riksdagen fastställda, miljökvalitetsmål vilka utgör den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Länsstyrelsen har som regional miljömyndighet en övergripande och samordnande roll i Sveriges miljömålsarbete. Som ett led i uppdraget har Länsstyrelsen, i bred samverkan i Gävleborgs län, tagit fram ett nytt åtgärdsprogram för de regionala miljömålen 2023–2030. Då de utmaningar som finns inom området är desamma i Ovanåkers kommun som för hela länet, grundar sig de nya lokala miljömålen i Länsstyrelsens åtgärdsprogram. En arbetsgrupp bestående av förtroendevalda och tjänstepersoner har ur åtgärdsprogrammet valt ut 16 mål vilka anses relevanta för kommunen samt ett 17:e mål som är att implementera aktiviteterna från Kretsloppsplanen. Målen återfinns under fyra temaområden – Energi och klimat; Vatten; Biologisk mångfald, ekosystemtjänster och friluftsliv samt Giffritt och cirkulärt samhälle – och gäller för åren 2024–2030.

En ny målstyrningsmodell med utgångspunkt i Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling togs fram under 2023 för att börja gälla under 2024. Agenda 2030 har tydliga ambitionsnivåer som kommunen har att utgå ifrån i den egna verksamhetsstyrningen. Syftet med modellen är att använda verksamhetsstyrning som ett medel för att uppnå vision och lokala ambitioner kopplat till de 17 globala målen. De globala målen är konstanta över tid och ger långsiktighet i målstyrningen. Ovanåkers kommun har för perioden 2024-2027 prioriterat Globalt mål 3 - Hälsa och välbefinnande, Globalt mål 4 - God utbildning för alla, Globalt mål 5 - Jämställdhet, Globalt mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt och Globalt mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion.

2023-12-11 reviderades kommunens Placeringspolicy gällande förvaltning av pensionsmedel. Under rubrik 2.6 Ansvarsfulla placeringar beskrivs bland annat hur kommunen ser på hållbarhet. För samtliga av kommunens placeringar gäller att förvaltningen ska ske med hänsyn till ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet utifrån ett globalt perspektiv. Kommunen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning. För att vidga hållbarhetsperspektivet i förvaltningen ska kommunen även använda sig av så kallat positivt urval som innebär att fondförvaltaren aktivt väljer in innehav i stället för att välja bort. Kommunen ska indirekt via värdepappersfonder placera i bolag som bidrar till att lösa klimatutmaningarna eller som främjar omställningen till ett hållbart samhälle.

Verksamhetsrisker

Den demografiska utvecklingen har stor påverkan på arbetsgivarens möjligheter att klara kompetensförsörjningen. Antalet personer i arbetsför ålder minskar samtidigt som behoven av välfärd ses öka. Att hitta och behålla rätt kompetens är en av våra största utmaningar och avgörande för hur Ovanåkers kommun möter framtiden. Konkurrensen om arbetskraften är stor. Det innebär att arbetet med att attrahera, rekrytera utveckla och behålla kompetenta medarbetare sker i konkurrens med andra kommuner, regioner samt även privata arbetsgivare.

Det är viktigt att vi kan locka nya kompetenta medarbetare, men lika viktigt att vi tar väl hand om de vi redan har genom att skapa förutsättningar för hållbara medarbetare som kan leverera välfärdstjänster med god kvalitet. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom

rekrytering, istället behövs också nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla befintliga medarbetare.

Kompetensförsörjningsutmaningen skiljer sig till viss del åt mellan våra verksamheter, vilket innebär att arbetet behöver verksamhetsanpassas utifrån behov och förutsättningar. Redan nu ses ett underskott på personal alternativt svårighet att rekrytera inom legitimationsyrken såsom tex sjuksköterskor och lärare inom vissa ämnen. Chefer och undersköterskor är andra exempel på svårrekryterade grupper.

Kommunen har ett fastighetsbestånd som till stor del byggdes på 60- och 70-talet. Under de senaste åren har kommunen beslutat och genomfört flera renoveringar av bland annat grundskolor och fritidsanläggningar och nybyggnationer av demensboende och förskolor.

Utbildning

Ovanåkers kommun står inför en utmanande och omvälvande demografisk förändring, som påverkar både för- och grundskolan samt gymnasiet. Det minskande antalet barn i kommunen och de årliga justeringarna i befolkningsprognoserna innebär ett växande behov av att noggrant planera och anpassa utbildningssystemet för att säkerställa att kvaliteten på undervisning. SCB:s befolkningsframskrivning för 2024 var 102 födda barn i Ovanåkers kommun. Faktisk siffra landade på 82 födda barn. SCB:s befolkningsframskrivning för 2025 ger en prognos på 99 födda barn i Ovanåkers kommun. Tar vi höjd för en liknande felmarginal med färre antal födda barn än SCB:s prognos skulle vi 2026 istället landa på 413 barn i åldrarna 1-5 år i kommunal förskola och 88 barn i Fria förskolan. Ser vi längre fram i tiden har vi prognoser för 2027 på ca 400 barn i kommunal förskola och knappt 390 barn år 2028, givet att SCB:s befolkningsframskrivning stämmer och trenderna för servicenivå håller i sig.

En nyckelutmaning är att små skolor och förskolor på landsbygden inte alltid har tillräckliga resurser för att upprätthålla en god arbetsmiljö och likvärdighet. Minskade elevantal innebär att lokala enheter står inför svårigheter med att fördela fasta kostnader på färre barn, vilket också kan påverka kvaliteten på undervisning och stöd. Samtidigt ökar elevantalet på centralskolorna i Alfta och Edsbyn, vilket kräver investeringar för att möta behoven där. Kommunens övergripande strategi för att hantera dessa demografiska förändringar innefattar noggrant genomförda skol- och lokalutredningar för att identifiera lösningar som kan säkerställa både hållbarhet och tillgänglighet. Arbetet bygger på samarbete mellan förvaltningar, politisk ledning och alla berörda parter för att skapa en transparent och inkluderande process. Genom att anpassa skolstrukturen till den förändrade befolkningssammansättningen försöker kommunen skapa en utbildningsmiljö som är både kvalitativ och långsiktigt hållbar.

Samtidigt pågår en utveckling av digitalisering inom skolorna och ett fortsatt fokus på att förbättra elevernas likvärdighet och tillgång till stöd. Ett viktigt mål är att öka tillgången till digitala verktyg för att underlätta lärande och samtidigt anpassa utbildningslokaler och undervisning till framtidens behov. För att hantera de kommande utmaningarna är också kompetensförsörjning och personalvård viktiga aspekter. Rekrytering och bibehållande av personal, särskilt inom ämnen som matematik och naturvetenskap, är avgörande för att upprätthålla hög kvalitet. Samtidigt krävs ett kontinuerligt arbete med arbetsmiljön för att motverka sjukfrånvaro och säkerställa en hållbar arbetsstyrka.

Sammanfattningsvis kräver Ovanåkers kommuns demografiska förändringar en helhetslösning där alla aspekter av skolstrukturen, personalresurser och lokaler tas i beaktande. Genom att arbeta strategiskt och

tillsammans hoppas kommunen kunna möta dessa utmaningar och skapa en stabil och långsiktig utbildningslösning för framtiden.

Vård och omsorg

De behov av omställningar och prioriteringar som verksamheterna sett under några år gäller fortsatt och förstärks också utifrån de riktade statsmedel som kommunerna får för att utveckla och förbättra kvalitet, samverkan, tillgänglighet och kontinuitet inom alla verksamhetsområden. En ny socialtjänstlag med fokus på tillgänglighet och förebyggande arbete är på ingång och omställningsarbetet har påbörjats. Den demografiska utvecklingen med en ökande äldrebefolkning i behov av socialtjänstens vård- och stödinsatser kräver omställning och ändrade arbetssätt för att kunna möta medborgarnas behov.

Färre personer i arbetsför ålder ska ta hand om fler och samtidigt bemästra en allt mer avancerad vård i hemmet. Detta ställer höga krav på kompetensförsörjning för att lyckas upprätthålla kvalitet och rättssäkerhet. Svårigheten att rekrytera främst arbetsterapeuter, fysioterapeuter, sjuksköterskor, socialsekreterare, undersköterskor och chefer medför risk att inte kunna upprätthålla rättssäkert stöd och vård/omsorg med kvalitet. Den nationella omställningen till Nära vård tillsammans med utvecklingen av mer avancerad vård i hemmet ställer krav på välutbildad personal, både gällande den legitimerade personalen och för personal som tar emot delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Socialtjänstens omställning till ett mer förebyggande arbete kräver utökade resurser, framför allt gällande insatser för barn och unga, men även för äldre utifrån bibehållen hälsa. Samtidigt som ett omställningsarbete pågår ska basverksamheten fortgå. Socialtjänsten förväntas möta upp behov av stöd i ett tidigt skede i syfte att på sikt minska mer omfattande stödinsatser. Samverkan mellan socialtjänst, skola och sjukvård är betydande för omställningsarbetet. Även arbetet med hållbara lösningar för personer långt ifrån arbetsmarknaden ställer krav på samverkan och flexibla arbetssätt. Förmågan och viljan till ändrade arbetssätt med fokus på samverkan och samarbete, både internt och externt, måste stärkas för att skapa den utveckling som omställningen kräver i syfte att kunna möta framtida behov och förväntningar.

Finansiella risker

Ovanåkers kommuns fullmäktige har beslutat om en Finanspolicy (reviderad kf 2023-11-06). Syftet med finanspolicyen är att ange ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunen skall bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering. För förvaltningen av kommunens pensionsmedel finns en särskild policy fastställd av kommunfullmäktige, Placeringspolicy gällande förvaltning av pensionsmedel för Ovanåkers kommun (reviderad kf 2023-12-11).

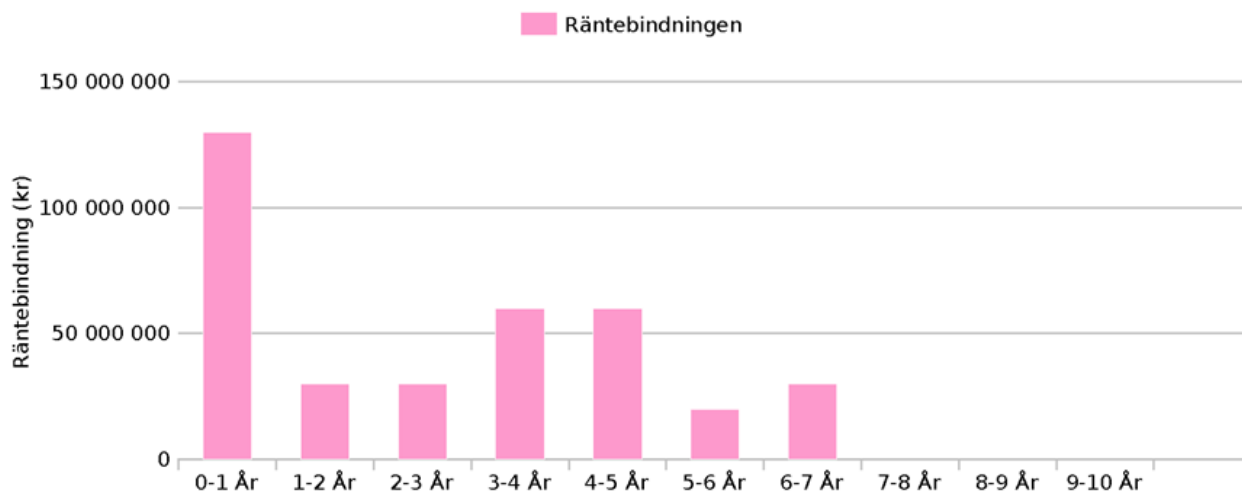
Kommunens bostadsbolag Aefab antog en finanspolicy 2013-12-18 som reglerar de finansiella riskerna som bolaget har. Räntesäkring sker åtskilt från kapitalbindning via ränteswappar. Samtliga lån finns hos Kommuninvest och all räntesäkring hos Nordea. Vid nyupplåning och omsättning av lån tas 2 anbud in.

Aicab antog en finanspolicy 2018-06-11 och Helsing Net Ovanåker AB antog en finanspolicy 2020-02-13.

Ränterisk

För att begränsa ränterisken har räntebindningen i låneportföljen fastställas enligt följande: Målvärde genomsnitt 3 år, avvikelse min/max 1 år och maximal andel med förfall < 12 mån. 30 %. En jämn

förfallostruktur ska eftersträvas.

Genomsnittliga räntebindningen för kommunen är 2,62 år. Genomsnittlig räntan för 2024 är 1,72 %.

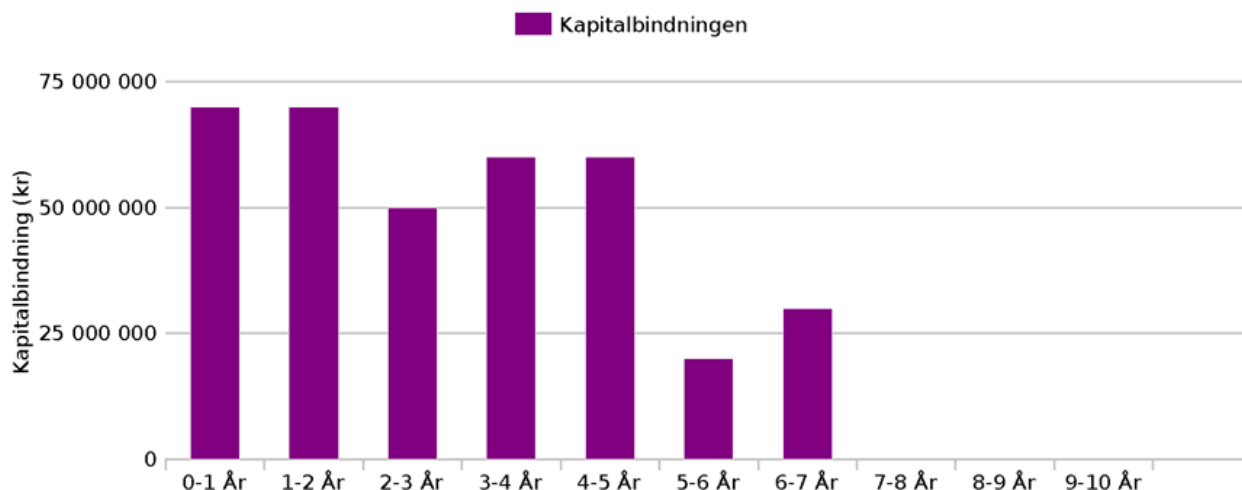
Totalt i koncernen är den genomsnittliga räntebindningen 2,44 år och den genomsnittliga räntan är 2,27 %.

Räntebindning för Aefab uppgår till 2,35 år, genomsnittlig ränta är 2,89 %. Räntebindning för Aicab uppgår till 2,49 år, genomsnittlig ränta för år 2,63 %. Räntebindning för Helsing Net Ovanåker uppgår till 1,73 år, genomsnittlig ränta är 1,36 %. Räntebindningen för Borab uppgår till 1,86 år, genomsnittlig ränta är 0,44 %.

Finansieringsrisk

För att begränsa finansieringsrisken har kapitalbindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Målvärde genomsnitt 3 år, avvikelse min/max 1 år och maximal andel med förfall 12 mån. 30 %. En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Den genomsnittliga kapitalbindningen för kommunen är 2,89 år.

Genomsnittliga kapitalbindningen för koncernen uppgår till 2,42 år.

Genomsnittliga kapitalbindning för Aefab uppgår till 1,94 år. Kapitalbindning för Aicab uppgår till 2,70 år.

Kapitalbindningen för Helsing Net Ovanåker AB uppgår till 2,14 år. Kapitalbindning för Borab uppgår till

Kredit- och likviditetsrisk

Målsättningen med kommunens likviditetsförvaltning är att kommunkoncernens likviditet alltid ska vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas.

Kommunen ska ha tillgång till likvida medel för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. Kommunen bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt – utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap – ska i huvudsak användas för att amortera kommunens låneskuld.

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument, så som räntebärande papper, värdepapper och/eller bankinlåning, samt i godkända, kreditvärldiga motparter hos den bank som kommunen vid tillfället har avtal med. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Utdrag ur Placeringspolicyn gällande förvaltning av pensionsmedel (Kf 20231211 § 119):

Ovanåkers kommun har avsatt kapital för att minska framtida likviditetsmässiga påfrestningar för hantering av pensionsskulden. Den totala pensionsskulden överstiger i dagsläget kraftigt nivån på avsatta medel.

Målet med pensionsmedelsförvaltningen är att förvaltad pensionskapital på sikt ska täcka de årliga pensionsutbetalningarna för den historiska pensionsskulden. Tillräckligt med kapital för detta beräknas uppnås ca 2040 genom avkastning på förvaltad kapital och genom likvidmässiga avsättningar över tid.

För att nå det långsiktiga avkastningsmålet krävs i normalläget en relativt hög andel riskfyllda tillgångar. Storleken på pensionsskulden påverkas av flera föränderliga faktorer såsom ränta, inflation, dödlighet och eventuella avtalsförändringar. Givet pensionsskuldens riskegenskaper kan därför även likvidmässiga avsättningar behövas under perioden för att uppnå målsättningen.

Målet med de avsatta medlen är att nå en årlig real avkastning om 3% sett över rullande femårsperioder. Detta definieras som det övergripande förvaltningsmålet. Med real avkastning avses nominell avkastning justerat för utvecklingen av konsumentprisindex (KPI). I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen aktier i portföljen styras dynamiskt. Andelen aktier ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 20 % i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna. I lägen då andelen aktier minskas placeras detta kapital i övriga tillgångsslag.

Pensionsförpliktelser

Ett av de största åtaganden som kommunkoncernen har är pensionsåtagandet. Pensioner intjänade före 1998 skuldförs inte utan redovisas som en ansvarsförbindelse. Intjänad pension efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Avsättningen och Ansvarsförbindelsen är den beräknade framtida skuld som kommunkoncernen har för pensioner.

Avsättningen för pensioner för kommunkoncernen inkl. löneskatt uppgår till 118 572 tkr (96 609 tkr).

Avsättningen inkl. löneskatt för kommunen uppgår till 116 424 tkr (94 664 tkr), en ökning av avsättningen

med 21 760 tkr. Ansvarsförbindelsen för pensioner inkl. löneskatt för kommunkoncernen uppgår till 231 200 tkr (228 886 tkr), vilket är en ökning av ansvarsförbindelsen med 2 314 tkr.

Marknadsvärdet av de förvaltade pensionsmedlen är vid årets utgång 83 803 tkr (74 865 tkr), anskaffningsvärdet 74 280 tkr (69 575 tkr). Återlånade medel är skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel. Konsolideringsgrad är den andel av pensionsförpliktelserna som täcks av förvaltade pensionsmedel.

Pensionsförpliktelse (tkr)

Pensionsförpliktelse	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Avsättningar inkl löneskatt	116 424	94 664	118 572	96 609
Ansvarsförbindelse inkl löneskatt	231 200	228 886	231 200	228 886
Summa pensionsförpliktelser	347 625	323 549	349 773	325 494
Finansiella placeringar av pensionsmedel - marknadsvärde	83 803	74 865	83 803	74 865
Återlånade medel	263 822	248 684	265 970	250 629
Konsolideringsgrad	24,1 %	23,1 %	24,0 %	23,0 %

Ovanåkers kommun förvaltar pensionsmedelskapitalet med en dynamisk förvaltningsmodell där det sker löpande kontroll på nedsidesrisken. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall justeras andelen aktier så att portföljen som mest kan tappa 20 % i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna. Strategin innebär att andelen aktier främst bestäms utifrån aktuellt riskutrymme.

I början av 2024 var andelen aktier ca 42 %, vilket är lägre än den genomsnittliga aktieandelen över tid. Under första delen av året ökades aktieandelen snabbt, givet ett av utökat riskutrymme. Vid utgången av 2024 var aktieandelen ca 75 %. Under 2023 gjordes en utvärdering och revidering av placeringspolicy gällande förvaltning av pensionsmedel. Då placeringshorisonten är lång beslutades att öka möjligheten till en högre aktieandel vid tillräckligt riskutrymme. Med tanke på den starka marknadsutvecklingen under året blev det ett beslut med bra timing.

Börsåret 2024 inleddes starkt, särskilt för teknik och AI-bolag i USA. Europa och Sverige hade en mer blandad utveckling, hämmad av en svag global konjunktur och lägre tillväxt i cykliska sektorer. Under senare delen av året blev oron i marknaden större. Geopolitiska spänningar och osäkerhet kring kommande räntesänkningar i kombination med relativt höga värderingar inom främst IT-sektorn, dämpade börshumöret rejält. Den starka amerikanska marknaden fortsätta dock att stiga och presidentvalet i slutet av november mottogs positivt.

Den svenska aktiemarknaden gick upp med +8,5 % och ett bredare världsindex steg med 30,0% i svenska kronor och ca +18,4 % i lokal valuta. Tillväxtmarknader steg under året med +19,0 % i svenska kronor och i lokal valuta var utvecklingen +8,3 %. Under 2024 sjönk både de korta och långa nominella räntorna i större delen av världen, givet en lägre inflationstakt. På valutamarknaden försvagades först den svenska kronan rejält mot både dollarna och euron.

Kommunens procentuella utveckling för portföljen för helåret 2024 blev + 11,9 %. Marknadsvärdet på pensionsmedelsportföljen uppgick vid årets slut till totalt 83,8 mnkr (74,9 mnkr 2023). De förvaltade pensionsmedlen är placerade i en portfölj bestående av olika tillgångsslag med stor riskspridning sett till antalet underliggande innehav, olika sektorer och regioner. Söderberg & Partner bistår kommunen med förvaltning, portföljbevakning och rapportering utifrån kommunens placeringspolicy.

Värdepappersportföljen är även anpassad enligt kommunens riktlinjer för ansvarfulla placeringar. Samtliga fonder exkluderar investeringar enligt kommunens riktlinjer och fonder med hållbart fokus prioriteras. Aktieportföljen har en genomsnittlig koldioxidintensitet om 48,3 tCO₂e/MEUR i omsättning, vilket är 64% lägre än det globala indexet Morningstar Global Target Market Exposure.

Risker i skatteintäkter och statsbidrag

Risker i skatteintäkter och statsbidrag

(utdrag ur Ekonomirapporten oktober 2024)

Under 2024 ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,7 procent. Denna svaga ökning beror i hög grad på en ytterst svag ökning av antalet arbetade timmar mellan 2023 och 2024. Detta gör att lönesummans bidrag till skatteunderlagstillväxten 2024 minskar med nästan en procentenhet jämfört med 2023. Starkare BNP-tillväxt nästa år driver gradvis upp antalet arbetade timmar, vilket är en huvudförklaring till uppväxlingen av tillväxten för såväl lönesumman och skatteunderlaget 2025. I år gynnas skatteunderlaget av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomsterna, i likhet med 2023. Detta förklaras framförallt av stora ökningarna av prisbasbeloppet. Uppräkning av vissa skatteskalor och förstärkning av det förhöjda grundavdraget inverkar samtidigt negativt på skatteunderlaget i år. Den underliggande ökningen av skatteunderlaget är således högre. Regeleffekter dämpar med andra ord skatteunderlaget totalt sett i år. Nästa års regeleffekter drar även de ner skatteunderlaget, givet förslagen i Budgetpropositionen för 2025. Framförallt en ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget samt den slopade avtrappningen i det förhöjda grundavdraget dämpar skatteunderlaget nästa år.

Att inflationen i år växlat ned rejält jämfört med föregående års höga inflationstakt medför långsammare ökningarna av prisbasbeloppen kommande år. Speciellt blir ökningarna små 2026 och 2027, då KPI-inflationen beräknas bli låg 2025 och 2026. Nedväxlingen av inflationen medför även att garantipensioner ökar långsammare och att skatteskalorna inte räknas upp lika snabbt (till exempel beloppsgränserna för grundavdraget).

Perioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget i genomsnitt öka med 4,3 procent per år, vilket är i linje med den genomsnittliga årliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023 (4,2 procent). En klart mer ojämn årlig utveckling under perioden framträder när man betraktar den reala förändringen av skatteunderlaget. Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft årligen beräknas öka kommande år, efter två år av nedgång. Speciellt stark blir uppgången i reala termer 2025. Förutom att prisökningen för verksamhetskostnaderna blir lägre än tidigare år faller också pensionskostnaderna, en stor kontrast mot de föregående årens stora ökningarna. Den viktigaste faktorn är prisbasbeloppet och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld. Detta ger generellt en positiv inverkan på kommuners och regioners resultat 2025. Trots den ojämna profilen mellan åren stiger det reala

skatteunderlaget med i genomsnitt 1,8 procent per år 2024–2028. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt om det exceptionellt svaga 2023 exkluderas.

Händelser av väsentlig betydelse

Flera samverkansprojekt i Hälsingland har växt fram ur Hälsingerådet. I slutet av 2022 skedde en verksamhetsövergång till Bollnäs kommun som blev värdkommun för Lön Hälsingland. Ovanåkers kommun har under året utsett kommunikationschefen att ingå i den nya programstyrgruppen för Lön Hälsingland. Målet med den nya programstyrgruppen är att ta fram lösningar på olösta frågor inom införandet av systemet. Efter september 2024 övergår införandet till förvaltning.

Samverkansprojektet med Bollnäs kommun om gemensamma arkivlokaler på Heden i Bollnäs fortsätter nu med att utreda samverkan/samarbete med personal vid frånvaro. Flytten av arkivet i Edsbyn är klar, Alftas arkiv kommer fortsätta under 2025.

Bollnäs och Ovanåkers kommuner fortsätter samverkan med en gemensam IT-chef inför bildandet av en ny IT-driftsorganisation. Syftet är att skapa mer resurser, kompetens och kraft för kvalitet- och verksamhetsutveckling gällande IT-driften och verksamheternas behov av digitalisering. Fr o m september tas ytterligare ett steg med gemensam systemförvaltning av telefoni- och skrivarlösningar. Kommunen står inför viktiga strategiska vägval med stor påverkan på IT-miljö och ekonomi, framför allt gällande IT- och Informationssäkerhet, övergång från traditionella köplicenser till hyrlicenser samt IT-samverkan med Bollnäs kommun och övriga hälsingekommuner. Fas 1 i projektet att bilda en gemensam IT-driftorganisation i Hälsingland är avslutad.

Den 19/6 -24 beslutade Hälsingerådet att arbetet i fas 2 organisatoriskt ska delas upp i Nord och Syd, med syfte att förenkla och öka tempot i arbetet. Syd består av Bollnäs, Ovanåker, och Söderhamn. En gemensam IT-infrastruktur och gemensamma processer utgör förutsättningar för ett fördjupat hälsingesamarbete över kommungränserna.

Det har väckts stort intresse för kommunikation- och serviceavdelningens arbete med AI-bilder. Bland annat uppmärksamhet från TV4, SKR och kommuner runt om i landet.

Under de sista veckorna 2023 drabbades kommunens leverantör av ekonomisystem av en säkerhetsincident, de hade blivit utsatta för en ransomware-attack. Detta fick en stor påverkan på kommunens möjlighet att bli säkerställa betalningar till leverantörer och att fakturera kommunens kunder och brukare. Konsekvensen blev att kommunen upphandlade ett nytt ekonomisystem och under året var det ett stort och intensivt arbete med att implementera det nya ekonomisystemet. Detta nya system ska även implementeras för kommunens bolag Helsing Vatten och Helsing Net Ovanåker. Införandet av det nya ekonomisystemet har gjorts tillsammans med och i samma takt som Ljusdals och Nordanstigs kommuner.

Risken för cyberangrepp har ökat betydligt efter invasionen av Ukraina och Sveriges NATO-inträde. Flera svenska kommuner, myndigheter och tjänsteleverantörer i vår närhet har drabbats under 2024. Det nya säkerhetsläget har permanent inverkan på framtida IT-budget och kräver att kommunens IT-säkerhetsarbete prioriterats.

Säkerhetsavdelningen är nybildad då Kommunalförbundet Hälsinglands uppdrag att svara för kommunens

kris- och säkerhetsfrågor återtogs formellt 2024-01-01. Säkerhetsavdelningen är under uppbyggnad och en ny tjänst som säkerhetschef är tillsatt. Det har även rekryterats två beredskapssamordnare till avdelningen.

Införande av SDK (Säker digital kommunikation) påbörjades under 2023. SDK är prioriterad utveckling enligt överenskommelse med SKR gällande digitalisering. Socialtjänsten är den förvaltning som kommer att påbörja införandet. Avtal har skrivits med Secure appbox som ett avrop på gemensam upphandling för Regionen och kommunerna i Gävleborg, gällande säker digital fax.

Planering för ny socialtjänstlag pågår. SKR's verktyg "Skatta läget" har använts för nulägesanalys. Kommunikationsplan är upprättad, utbildningsinsatser utförda och planerade. Flera samverkansprojekt har utvecklats under året, i linje med ny socialtjänstlag. Tex HLT-teamet för barn och unga (0-6 år) som övergår från projekt och har implementerats i ordinarie verksamhet. Från årsskiftet delar socialtjänsten samordnaransvaret med regionen. Även påbörjat arbetet med ett team även för äldre barn (7-12 år). FUN-projekt för problematisk skolfrånvaro (13-16 år) pågår, strukturerad samverkan med informativa insatser mot personal i förskola och skola samt behandlares närvaro på föräldramöten och Drogfri skola är fler exempel på samverkan som utvecklats under året.

I början på detta år fick tjänstemannaorganisationen inom Barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda lokalförsörjning och kapacitet utifrån demografi. Syftet var att genomlysna och forma framtida för- och grundskolestruktur med fokus på elevvolym och faciliteter. En stor utmaning i förskolan är att barnantalet minskar och anpassningar i verksamheterna är ett arbete som pågår. Ett första steg i det arbetet är att rektorerna i förskolan börjat att göra anpassningar i verksamheten eftersom barnantalet sjunker redan från ht. 2024.

För kommunens bostadsbolag Aefab har vakansgraden ökat under året och över 110 lägenheter är outhyrda. Marknadsinsatser och andra åtgärder har vidtagits och kommer prioriteras ytterligare för att öka uthyrningen.

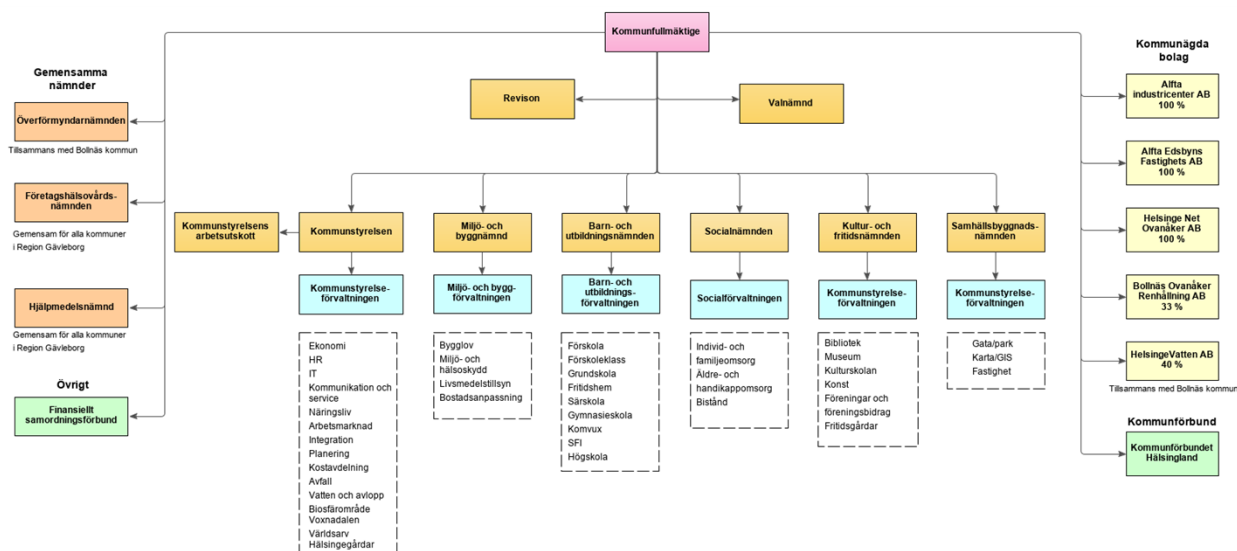
EU-valet genomfördes 6-9 juni 2024.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

De styrande organen i Ovanåkers kommunkoncern är kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser. I förvaltningsberättelsens avsnitt *Den kommunala koncernen* återfinns ett organisationschema som visar hur koncernen är strukturerad. I detta kommande avsnitt beskrivs strukturen för styrning och uppföljning inom Ovanåkers kommun.

Ansvarsstruktur

De politiskt styrande instanserna i kommunkoncernen är kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, de kommunala nämnderna samt de kommunala bolagsstyrelserna. Tjänstemannaorganisationen stödjer de politiska instanserna och genomför verksamheten i enlighet med uppsatta mål och riktlinjer. Nedan följer en beskrivning över de olika politiska instanserna.

Kommunfullmäktige är Ovanåkers kommuns högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 35 ledamöter, som utses genom allmänna val vart fjärde år, då även val till riksdag och landsting sker. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunstyrelsen, kommunens nämnder, och de kommunala bolagen.

Mandatfördelning efter valet 2022

Parti	Antal efter val 2022	varav antal kvinnor	varav antal män
S	10	3	7
C	7	4	3
SD	6	0	6
KD	6	2	4
M	4	2	2
V	1	1	0
L	1	0	1
	35	12	23

Kommunstyrelsens roll är att leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter och ansvara för samordningen inom den kommunala koncernen. I kommunstyrelsens ledningsfunktion ingår bl.a. att leda och samordna utvecklingen av den kommunala demokratin och jämställdhet mellan män och kvinnor i kommunen. I kommunstyrelsens ansvar ingår uppsiktsplikten över de kommunala bolagen och att leda, planera och följa upp den interna kontrollen. Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagsstyrelser är ansvariga för att verksamheterna bedrivs enligt lagar och riktlinjer, och att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och att målen uppnås. Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen.

Tjänstemannaorganisationen står för sakkunnigheten och bereder ärenden för de politiska instanserna. Tjänstemännen driver den operativa verksamheten i enlighet med den vision och de mål som är uppsatta av de politiska instanserna.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

För Ovanåkers kommun utgår styrning och uppföljning först och främst från mål med verksamheten. Kommunfullmäktige sätter budgetramar och koncernövergripande mål för verksamheterna i budgetarbetet och det är sedan upp till nämnd/styrelse att bedriva verksamheterna så att målen uppnås inom de givna budgetramarna. Verksamheterna följer upp utifrån både ekonomi och måluppfyllelse vid olika tillfällen under året som rapporteras till först kommunstyrelse och sedan vidare till kommunfullmäktige.

Centrala styrdokument

Ovanåkers kommun använder en rad olika dokument i sin styrning. Planer/program finns för att förtydliga den politiska viljan och handlar om utveckling. En rad policys finns för att skapa ett gemensamt förhållningssätt inom ett visst område som vägleder för att uppnå en önskad nivå eller ett önskat tillstånd. Utöver detta används reglementen och riktlinjer, som är föreskrifter som grundas i lagar och förordningar för att tillse rättssäker hantering.

De mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom koncernen är:

- Översiktsplan

En översiktsplan är en långsiktig vision och visar hur vi vill att kommunen ska utvecklas de kommande 10–15 åren. I översiktsplanen ges riktlinjer för hur mark och vatten ska användas för att skapa en lämplig och

hållbar utveckling i kommunen. Efter att översiktsplanen har antagits fungerar den som beslutsunderlag och ett vägledande instrument för kommunkoncernen. Översiktsplanen är även vägledande vid handläggning och överprövningar enligt plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB) i frågor som rör mark- och vattenanvändning och bebyggelseutveckling.

I maj 2017 antog kommunfullmäktige Ovanåkers kommuns gällande översiktsplan "ÖP 2030".

- Budget och verksamhetsplan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för de kommande 3 åren. I dokumentet presenteras förutsättningarna för den kommunala nämnds- och förvaltningsorganisationen och de kommunala koncernbolagen. Planeringen sker i tre steg:

1. Planeringsförutsättningar - där kommunfullmäktige beslutar om nämndernas budgetramar inför kommande budgetår.
2. Budget- och verksamhetsplan, inkl anpassningsbilaga - där kommunfullmäktige beslutar om nämndernas planerade verksamhet utifrån de tidigare beslutade planeringsförutsättningarna.
3. Detaljbudget - förvaltningarna/nämnderna arbetar fram en budget på konto-, ansvars- och verksamhetsnivå utifrån de beslutade budgetramarna och den beslutade planerade verksamheten.

- Investeringsplan

Kommunfullmäktige beslutar varje år om en investeringsplan för de kommande 5 åren, planen följs upp med prognos vid delårsbokslutet per 31 augusti samt med utfall/avvikelser vid årsbokslutet per 31 december. Eventuell tilläggsbudgetering av investeringar som ej avslutats beslutas av kommunfullmäktige utifrån uppföljningen per helår.

- Målstyrning

Ovanåkers kommun har valt att arbeta med de globala målen i Agenda 2030 som grund för sin målstyrning. Kommunfullmäktige beslutar om den koncernövergripande målstyrningen för Ovanåkers kommun för en "förskjutet mandatperiod". Detta innebär att kommunfullmäktige under 2023 arbetade fram den koncernövergripande målstyrningen för perioden 2024-2027.

Nämnderna och de helägda koncernbolagen beslutar om sina globala delmål inför varje nytt budgetår och dessa beslutas tillsammans med Budget- och verksamhetsplan, inför höstens budgetberedning. De delägda koncernbolagen följer upp sin målstyrning via sina majoritetsägare (i dessa fall Bollnäs kommun).

- Internkontrollplan

Arbetet med internkontroll ingår som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Det innebär att alla verksamheter ska riskbedöma grunduppdraget och arbetsmiljön och hantera dessa risker inom ramen för sitt kvalitetsarbete. De risker som finns med i internkontrollplanen för respektive nämnd är risker som man utifrån förvaltningsövergripande analyser ser som särskilt viktiga att kontrollera alternativt åtgärda från ett övergripande perspektiv. Det handlar framförallt om risker i gemensamma processer. Bolagen ingår inte i kommunens stöd för systematiskt kvalitetsarbete.

Övriga policydokument

- Personalpolicy
- Finanspolicy
- Kommunikationspolicy
- Miljöpolicy
- Tillgänglighetspolicy
- Upphandling- och Inköspolicy

Budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Ekonomiska ramar

I Ovanåkers kommunkoncern bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. För kommunens skattefinansierade verksamheter (t.ex. skola, omsorg, fritid) utgår resursfördelningen från tidigare års budgetram med korrigeringar för verksamhetsförändringar och kostnadsökningar. För att arbeta fram en ekonomisk ram vägs även befolknings- och skatteunderlagsprognos samt eventuella anpassningsbehov in i det slutgiltiga förslaget till resursfördelning. Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter som är reglerade enligt självkostnadsprincipen (vatten, avlopp och renhållning) utarbetar budget utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip, om inte särskilda omständigheter råder, ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna i förhållande till taxeintäkterna. För affärsdrivande verksamheter, dvs. som verkar på en konkurrensutsatt marknad, fastställer fullmäktige ägardirektiv, som ligger till grund för budgetarbetet.

Planering innan budgetåret

Syftet med den årliga planeringsprocessen är att skapa prioriterade och tydliga mål och utifrån dessa besluta om budget och ägardirektiv. Nedan lämnas en övergripande beskrivning av planeringsprocessen.

Maj: Kommunfullmäktige beslutar om övergripande planeringsförutsättningar för mål, driftsbudget och investeringar.

November: Kommunfullmäktige fastställer budgeten för nästkommande år, och de beslutar då även om eventuella anpassningar och mål för respektive nämnd.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp mål och budget tre gånger per år. Detta sker i en tertialuppföljning, i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Maj: Koncernen gör en första uppföljning efter årets fyra första månader. Tertialuppföljningen innehåller uppföljning och analys av kommunfullmäktiges mål (nämnders och bolags mål), ekonomiskt periodutfall samt helårsprognos.

September: Efter åtta månader upprättar den kommunala koncernen en officiell delårsrapport.

Delårsrapporten innehåller uppföljning och analys av mål, budget och helårsprognos för det ekonomiska resultatet, någon sammanställd redovisning för koncernen görs ej i delårsrapporten. Kommunrevisionen gör en övergripande granskning av delårsbokslutet. Styrelsen överlämnar rapporten till fullmäktige senast sista

oktober och delårsrapporten fastställs därefter av kommunfullmäktige.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process:

Februari: Den löpande uppföljningen avslutas, i februari efter budgetåret, med nämndernas och bolagens årsbokslut, samt kommunens årsredovisning. Årsredovisningen innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljningar.

April: Årsredovisningen antas i Kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige senast 15 april. Kommunfullmäktige fastställer sedan årsredovisningen samt beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter. Revisorerna i kommunen ska med stöd av sakkunniga granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen och god redovisningssed och avger en revisionsberättelse.

Uppsiktsplikt

I Kommunallagens 6:e kapitel regleras kommunens uppsiktsplikt gentemot kommunala bolag. I kommunala bolag ska de kommunala ändamålen med verksamheten framgå av styrdokument, och kommunstyrelsen har i uppgift att ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs av andra (detta gäller både helägda och delägda kommunala bolag, föreningar, stiftelser).

Under Ovanåkers kommuns uppsiktsplikt lyder Alfta-Edsbyns Fastighets AB (AEFAB), Alfta Industricenter AB (AICAB), Helsinge Net Ovanåker AB, Helsinge Vatten AB, Bollnäs Ovanåker Renhållning AB (BORAB).

Ovanåkers kommun antog *Policy för uppsiktsplikt* vid kommunfullmäktiges sammanträde 2020-11-09 (§ 106).

Ovanåkers kommuns kommunstyrelse ska en gång per år, i första hand i samband med beslut om årsredovisningen, i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna. För de delägda bolagen ska detta samordnas med övriga ägare.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta uppdrag ligger ett ansvar att upprätta en intern kontrollorganisation inom kommunen samt se till att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov. Kommunens nämnder och styrelser för helägda bolag ansvarar för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Nämndernas och bolagens internkontrollplaner beslutas av respektive nämnd/styrelse vilka informeras kommunstyrelsen inom uppsiktsplikten. På samma sätt hanteras sedan uppföljningen av den interna kontrollen för året. De delägda bolagens internkontroll hanteras hos majoritetsägaren (i båda fallen Bollnäs kommun) och informeras kommunstyrelsen inom uppsiktsplikten.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Ovanåkers kommun har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Dessa riktlinjer avser i huvudsak den kommunalt skattefinansierade verksamheten. För VA-verksamheten gäller att den fullt ut ska finansieras via konsumtionsavgifter. För den verksamhet som drivs i företagsform sker styrningen med hjälp av ägardirektiv och andra styrande dokument. Utgångspunkten för dessa styrdokument ska också vara långsiktig god ekonomisk hushållning.

Syftet med kommunal verksamhet är inte att få ekonomisk avkastning på skattebetalarnas pengar, utan att bedriva den verksamhet man politiskt har beslutat att genomföra. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, d v s koppling mellan ekonomi och verksamhet. Dessa behövs också för att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget gentemot medborgarna tydligt. Åtgärdsplaner i lagens mening träder in för att återställa negativa resultat så att de inte lämnas till senare generationer.

Enligt kommunallagen har kommunstyrelsen en ledande och samordnande roll för frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. För att göra det långsiktigt måste de fastställa hur mycket pengar som ska gå till löpande verksamhet, hur investeringar ska finansieras och om sparande inför framtiden är nödvändigt.

Avstämning av god ekonomisk hushållning görs av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av budget, delårsrapport och årsbokslut.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommunallagen säger att det för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Ovanåkers kommun antar kommunfullmäktige koncernövergripande mål för en fyraårsperiod.

Kommunallagen säger också att det för ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har prioriterat fem globala mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Alla dessa bedöms som delvis uppfyllda under året. Kommunfullmäktige har även fastställt finansiella mål för 2024 inom tre områden som anses vara av betydelse för god ekonomisk hushållning. Resultatmålet är inte uppfyllt, investeringsmålet är inte uppfyllt och soliditetsmålet är inte uppfyllt.

Nedan presenteras uppföljning av de koncernövergripande verksamhetsmålen och de finansiella målen för 2024.

Koncernövergripande målstyrning

Kommunfullmäktige beslutade 2023-02-27 § 16 om en ny målstyrningsmodell med utgångspunkt i de globala målen för hållbar utveckling.

Ovanåkers kommun har valt att arbeta med de globala målen i Agenda 2030 som grund för sin målstyrning. Agenda 2030 har tydliga ambitionsnivåer som kommunen har valt att ta avstamp ifrån i den egna verksamhetsstyrningen. De globala målen är konstanta över tid och ger därmed långsiktighet till målstyrningen.

Kommunfullmäktige beslutade den 2 maj 2023 (§50) om koncernövergripande målstyrning för Ovanåkers kommun 2024-2027. I beslutet har kommunfullmäktige prioriterat fem globala mål att arbeta utifrån för de kommande 4 åren. Kommunfullmäktige beslutade också om inriktningsbeskrivningar för de utvalda målen som ger en tydlig lokal förankring av målen. Dessa beskrivningar agerar som förlängningar av visionen och ska i nästa led ge tydlig riktning för nämnder och styrelser i deras arbete med målstyrningen.

Kommunfullmäktige valde också ut globala delmål under respektive utvalt globalt mål för nämnder och styrelser.

Nämnder och styrelser har sedan tillsammans med förvaltningen valt ut de globala delmål som ska styra verksamheten det kommande året (utifrån den prioritering kommunfullmäktige redan gjort).

De av kommunfullmäktige fem prioriterade globala målen, de lokala inriktningsbeskrivningarna samt de prioriterade delmålen framgår av sammanställning nedan. Varje prioriterat globalt mål har analyserats utifrån ett kommunövergripande perspektiv med utgångspunkt i delmålens analyser och bedömda måluppfyllelse.

Måluppfyllelsen utgörs av följande färgmarkeringar;

Vision

Ovanåkers kommuns vision 2024-2027

Ovanåker ska vara en trygg och hållbar landsbygdskommun som växer med hjälp av ett gott företagsklimat, ett engagerat föreningsliv och ett stort medborgaransvar. I vår kommun ska alla människor som bor här eller flyttar hit trivas och känna stolthet över att vara en Ovanåkersbo. Ovanåker är en kommun som aktivt och engagerat arbetar för att genomföra ambitionerna i Agenda 2030.

Koncernövergripande verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har prioriterat fem globala mål. Alla dessa bedöms som delvis uppfyllda under året.

Globalt mål 3: Trots att det pågår flera insatser inom kommunkoncernen finns det ett stort behov av att

utveckla samhällets insatser för att förebygga och behandla drogmissbruk. Ovanåkers kommun är, tillsammans med polisen, näringslivet och det civila samhället viktiga förebyggande aktörer.

Globalt mål 4: Skola för hållbar utveckling formulerar mål för verksamheten som visar på hur, utifrån verksamhetens behov och möjligheter, utvecklar arbetet inom lärande för hållbar utveckling och globalt medborgarskap.

Globalt mål 5: Det pågår ett arbete inom delar av kommunen när det gäller arbetet att utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor. För att arbeta strategiskt för kvinnofrid och mot våld i nära relationer krävs en helhetssyn i kommunen. Kommunens Folkhälsosamordnare har fått i uppdrag att samordna och driva arbetet framåt.

Globalt mål 8: Det pågår ett brett arbete med att ta fram planer som kommer att vara vägledande för kommunen när det gäller att säkra kompetensförsörjningen, besöksnäringen och samarbetet med näringslivet.

Globalt mål 12: I kommunens inköspolicy är hållbar anskaffning ett prioriterat område och genom att utgå från den i våra upphandlingar säkerställer vi att vi följer detta prioriterade mål.

Sammanfattande måluppfyllelse

Område
 Mål 3. Hälsa och välbefinnande
 Mål 4. God utbildning för alla
 Mål 5. Jämställdhet
 Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
 Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion

Mål 3. Hälsa och välbefinnande

Kommunfullmäktiges lokala inriktningsbeskrivningar

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer och mål 3 inkluderar alla dimensioner och människor i alla åldrar.

Gävleborg är bland de tre län i Sverige som har högst dödlighet i drogrelaterade fall. Hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och låg framtidstro är faktorer som påverkar människors mående. Föräldrars tobak- och alkoholbeteende påverkar barnens förhållningssätt till olika former av droger.

Förebyggande insatser så människor inte hamnar i missbruk eller effektiv hjälp så de snabbt kan ta sig ur det är viktigt för att människor inte ska hamna i arbetslöshet eller utanförskap.

Sammanfattande analys

Kommunen arbetar aktivt för att förebygga drogmissbruk och erbjuda stöd och behandling till de som drabbas. Genom ett brett samarbete mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och andra aktörer skapas möjligheter att tidigt identifiera riskfaktorer och erbjuda insatser som stärker tryggheten och hälsan hos invånarna. Samtidigt utvecklas arbetet med behandlingsmetoder och stödinsatser för personer med beroendeproblematik, där målet är att erbjuda en kunskapsbaserad och tillgänglig vård. Fokus ligger på att kombinera förebyggande åtgärder med effektiva behandlingsinsatser för att skapa en långsiktig och hållbar förändring.

<i>Globala delmål</i>	
Delmål 3.5. Förebygg och behandla drogmissbruk Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.	

Mål 4. God utbildning för alla

Kommunfullmäktiges lokala inriktningsbeskrivningar

Utbildningssystem världen över måste möta människors behov under hela livet – från förskola, grundskola, gymnasium och högre utbildning, samt alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv. Utbildning är nyckeln till välstånd och öppnar en värld av möjligheter som gör det möjligt för var och en av oss att bidra till ett hållbart samhälle.

Utbildningsnivån i Gävleborgs län är bland de lägsta i Sverige och vi har även en hög arbetslöshet. Trots detta är kompetens- och arbetskraftsbrist ett av framtidens stora problem vilket kommer att påverka våra verksamheter och industrier på ett negativt sätt. Elevers möjlighet att klara sin skolgång, utveckling av en flexibel vuxenutbildning som är anpassad efter våra lokala behov samt ett utbildningssystem som hjälper människor att bli utbildningsbara så de under sina liv kan ställa om efter arbetsmarknadens förändringar är därför några av kommunens prioriterade områden.

Sammanfattande analys

Skola för hållbar utveckling formulerar mål för verksamheten som visar på hur, utifrån verksamhets behov och möjligheter, utvecklar arbetet inom lärande för hållbar utveckling och globalt medborgarskap.

Inom kommunkoncernen har det utarbetats en studie- och yrkesvägledningsplan som gäller från förskolan till gymnasiet. Där finns det färdiga planer för vad eleverna ska göra utifrån vissa ålderskurser för att kunna vara mer förberedd för yrkeslivet. Utöver det så finns det ett antal projekt tillsammans med ett flertal nämnder och Region Gävleborg med flera som på både kort sikt och lång sikt kommer att bidra till ökad måluppfyllelse. Mycket av det som görs i dag är ett proaktivt jobb som förhoppningsvis skall ge stora effekter på sikt.

I Ovanåkers kommun pågår det också ett arbete med att skapa en hållbar och långsiktig skolstruktur och att se över helheten vad avser skollokaler. Ledord i processen är långsiktighet, hållbarhet och flexibilitet. Arbetet med kapacitetsberäkningarna omfattar förskola, grundskola, anpassad grundskola samt gymnasieskola.

Strukturplanen i Ovanåkers kommun syftar till att skapa förutsättningar för att ge utbildningar av utmärkt kvalitet.

Att ha tillgång till sysselsättning, egen försörjning och ekonomisk trygghet är skyddsfaktorer mot utanförskap, social oro och psykisk ohälsa och här ett flertal verksamheter inom kommunen. Kommunkoncernen följer framförallt antalet bidragshushåll och försörjningsstödsmedel som ett viktigt nyckeltal och det har över tid visat på positiva siffror, verksamheter har fått ner långtidsarbetslösheten m.m.

Globala delmål	
<p>Delmål 4.4. Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.</p>	●
<p>Delmål 4.7. Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.</p>	◆
<p>Delmål 4.A . Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.</p>	◆

Mål 5. Jämställdhet

Kommunfullmäktiges lokala inriktningsbeskrivningar

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld. Diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om

och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.

Våld mot kvinnor och våldtäkt är två brottskategorier som sticker ut på ett negativt sätt i Gävleborg. Ovanåker har en förhållandevis könssegregerad och mansdominerad arbetsmarknad. Förmågan till jämställt tänkande är inget som börjar i vuxen ålder. Barn och unga behöver se att flickor och pojkar behandlas lika och har samma förutsättningar i livet liksom flickor på samma sätt som pojkar behöver ha kvinnliga förebilder i ledande positioner.

Sammanfattande analys

CEMR-deklarationen är ett verktyg för kommuner och regioner att integrera jämställdhetsperspektivet i all verksamhet. Handlingsplanerna utifrån CEMR har hela tiden varit inriktat på den femte principen i CEMR-deklarationen som är jämställdhetsintegrering. I en översyn om hur arbetet idag sker kopplat till CEMR-deklarationen kommer åtgärder att genomföras för att förstärka arbetet under året.

Det pågår ett arbete inom delar av kommunen när det gäller arbetet att utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor. Däremot kan konstateras att det saknas ett övergripande samordningsansvar i kommunen. För att arbeta strategiskt för kvinnofrid och mot våld i nära relationer krävs en helhetssyn i kommunen. Arbetet mot våld måste vara med i alla delar av samhällsplaneringen. Ingen enskild aktör kan själv få våldet att upphöra. För att uppnå ett samlat och effektivt arbete mot våld i nära relationer krävs därför en väl fungerande samordning och samverkan mellan berörda aktörer som socialtjänst, skola, bostadsbolag, polis, folkhälsa etcetera. Folkhälsosamordnaren i kommunen har från och med hösten 2024 fått i uppdrag att samordna arbetet med fokus på jämställdhet.

I dagsläget (december 2024) har Ovanåkers kommun 55 chefer anställd, 37 kvinnor och 18 män. Kvinnorna utgör 67 % av arbetsgivaren Ovanåkers kommuns chefer. Trots att andelen kvinnliga chefer är högre än 50 procent inom kommunen är kvinnor underrepresenterade som chefer, det vill säga andelen kvinnor som är chefer är lägre än andelen kvinnor (79%) av total antal medarbetare hos arbetsgivaren.

Globala delmål	
Delmål 5.1. Utrota diskriminering av kvinnor och flickor Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.	
Delmål 5.2. Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuell utnyttjande och andra typer av exploatering.	
Delmål 5.5. Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.	

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Kommunfullmäktiges lokala inriktningsbeskrivningar

Anständiga arbetsvillkor främjar en hållbar ekonomisk tillväxt och är en positiv kraft för hela planeten. Vi måste skydda arbetstagarnas rättigheter och en gång för alla stoppa modernt slaveri, människohandel och barnarbete. Genom att skapa goda förutsättningar för innovation och entreprenörskap samt säkerställa anständiga arbetsvillkor för alla gynnas en hållbar ekonomisk tillväxt som inkluderar hela samhället.

Arbetsmarknadsfrågorna är en av kommunens viktigaste frågor. Att utbilda rätt arbetskraft och rätt kompetenser måste göras i samarbete med vårt näringsliv. Lika viktigt är arbetsmiljön och arbetsförhållandena för att människor både ska kunna utvecklas inom sina yrken men också för att människor ska välja oss som arbetsgivare.

Det har länge funnits ett mål att utveckla Hälsingland till ett attraktivt besöksmål och vår kommun har alla förutsättningar för att bli ett intressant och hållbart mål för besökare. Att utveckla besöksnäringen skulle bidra till att stärka arbetsmarknaden men också öka möjligheten till befolkningsökning.

Sammanfattande analys

Konkurrensen om arbetskraften ökar mellan olika branscher och arbetsgivare. Kommunen och berörda förvaltningar står inför omfattande problem när det gäller kompetensförsörjningen, flera verksamheter har redan stora problem med att rekrytera personal med rätt kompetens vilket riskerar att påverka verksamheternas tillgänglighet och kvalitet. Med utgångspunkt i detta pågår flera aktiviteter för att säkra framtida rekrytering av kompetent personal. Kommunchefens ledningsgrupp har kompetensförsörjning som ett utpekat strategiskt arbetsområde. Arbetet har påbörjats under 2024.

I koncernen är det flera aktörer som samverkar för att skapa bättre förutsättningar för företagande och jobbskapande. För att veta vad företagen i kommunen tycker och behöver har ett stort antal företagsbesök genomförts. Det har också genomförts branschträffar och storföretagarluncher för att diskutera gemensamma utmaningar och möjligheter. En ny näringslivspolitik med tillhörande plan kommer att tas fram med utgångspunkt från kommunens företagsbesök.

Tillsammans med flera verksamheter har en ny plan för studie- och yrkesvägledning (syv) tagits fram. Planen gäller för alla elever från förskolan upp till gymnasiet. Den beskriver vad kommunen och andra aktörer ska göra för att hjälpa eleverna att göra bra val för sin utbildning och karriär.

Kommunen är också i färd med att utveckla en ny besöksnäring- eller turismplan för att fastställa våra mål

för gynnsam och hållbar turism. Världsarvet är en prioritet, och vi arbetar för att utveckla det i samarbete med andra aktörer, samt klargöra vårt gemensamma ansvar.

Globala delmål	
<p>Delmål 8.3. Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.</p>	●
<p>Delmål 8.5. Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.</p>	◆
<p>Delmål 8.6. Främja ungas anställning, utbildning och praktik Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.</p>	●
<p>Delmål 8.8. Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.</p>	◆
<p>Delmål 8.9. Främja gynnsam och hållbar turism Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.</p>	◆

Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion

Kommunfullmäktiges lokala inriktningsbeskrivningar

Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar såsom ökad konkurrenskraft, tillväxt på såväl den lokala som globala marknaden, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

En viktig uppgift i arbetet med Biosfärområde Voxnadalen är att arbeta med hållbar utveckling där vår natur och det moderna samhället ska kunna leva i samklang. I det ingår att informera och medvetandegöra detta för människor. Även arbetet med renhållning, sopsortering, natur- och fiskevård är en del i att få ett hållbart samhälle.

Sammanfattande analys

I kommunens inköspolicy är hållbar anskaffning ett prioriterat område och genom att utgå från den i våra upphandlingar säkerställer vi att vi följer detta prioriterade mål. Det är även viktigt att utbilda och informera verksamheterna i kommunen om fördelarna med hållbar upphandling och dess positiva effekter på samhället och miljön. Vidare kan vi även konstatera att en förbättring av vårt engagemang med leverantörsmarknaden

är avgörande för att nå målen. Vi måste öka våra insatser för att inkludera leverantörer i vårt arbete och ge dem möjlighet att framföra sina hållbara lösningar inför upphandlingar. Vi tror starkt att detta är en nödvändig åtgärd för att framgångsrikt uppfylla målen.

En djupare analys av inköpsdatan visar att avtalstroheten för hela kommunen låg på 97% under det föregående året. Denna höga nivå av avtalstrohet indikerar att kommunens verksamheter i stor utsträckning följer de avtal och riktlinjer som har fastställts för inköpsprocessen.

Sammanfattningsvis visar analysen att det finns både utmaningar och möjligheter för att främja hållbara metoder för upphandling. För att uppnå målen är det nödvändigt med en strategisk och aktiv integrering av hållbarhetskriterier samt en ökad involvering av leverantörsmarknaden.

Delmål 12.8 *Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar* är ett brett formulerat mål där de nämnder och bolag som valt att prioritera detta delmål har olika inriktningar. För att få ut en större effekt i framtiden kan en viss enighet krävas av respektive verksamhet. Men trots detta går det konstatera att det har genomförts aktiviteter som rör både social och ekologisk hållbarhet.

Globala delmål	
Delmål 12.7. Främja hållbara metoder för offentlig upphandling Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.	
Delmål 12.8. Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.	

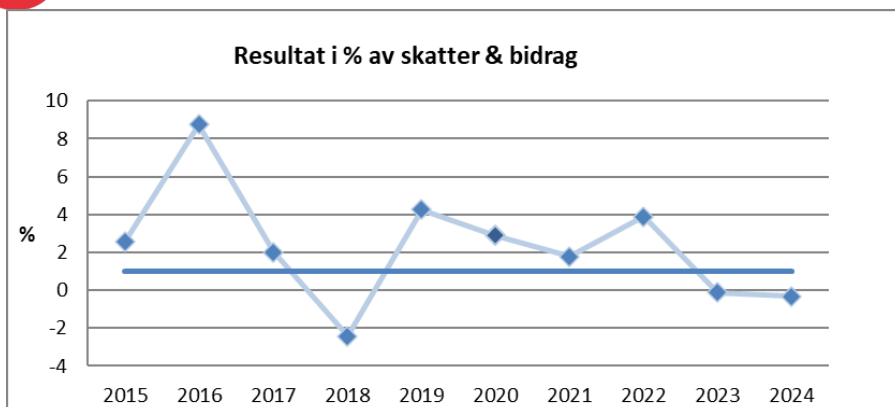
Finansiella mål

Ovanåkers kommun har fastställt finansiella mål för 2024 inom tre områden som anses vara av betydelse för god ekonomisk hushållning. Resultatmålet är inte uppfyllt, investeringsmålet är inte uppfyllt och soliditetsmålet är inte uppfyllt.

1. Hur mycket den löpande verksamheten får kosta

- I Ovanåkers kommun ska det årliga resultatet i skattefinansierad verksamhet (inklusive finansnetto) uppgå till 1,0 % av skatter och generella statsbidrag.

Målet är inte uppnått. Resultatet för 2024 är -2,9 mnkr vilket innebär ett resultat på -0,3 % av skatter och generella bidrag. Målet på 1 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar ca: 9 mnkr.

2. Investeringsnivåer och finansiering av dessa

- Grundprincipen är att investeringar ska finansieras med egna medel.
- Inlåning till kommunen, exklusive kommunägda bolag, får maximalt uppgå till 30 tkr per invånare.

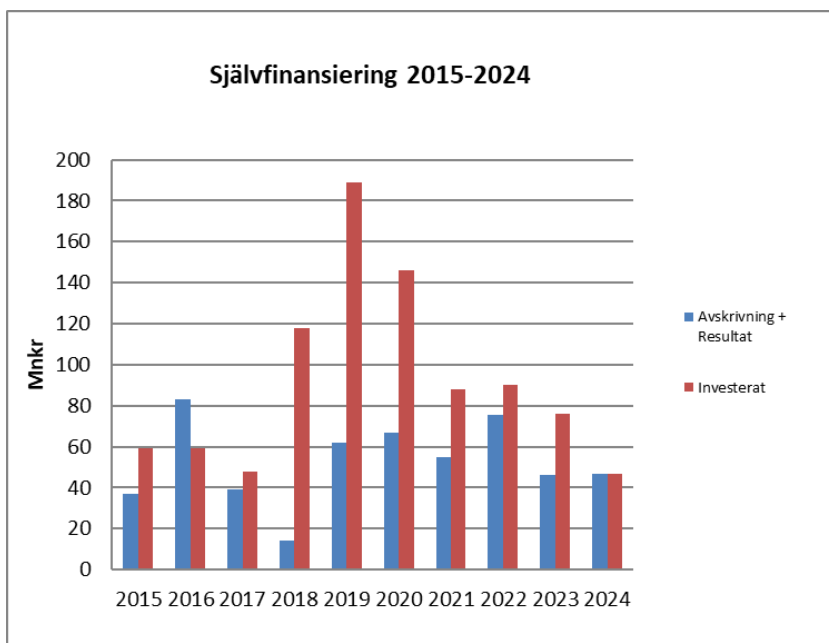
Grundprincipen uppnås inte för 2024. Självfinansieringsgrad 2024: 99,9%

Under året uppgick investeringarna till 46,9 mnkr och avskrivningar och årets resultat till 46,8 mnkr.

Självfinansiering rullande 10 år (2015-2024): 57,1%.

Under perioden uppgick investeringarna till 920 mnkr medan avskrivningar och årets resultat under samma period uppgick till 525 mnkr.

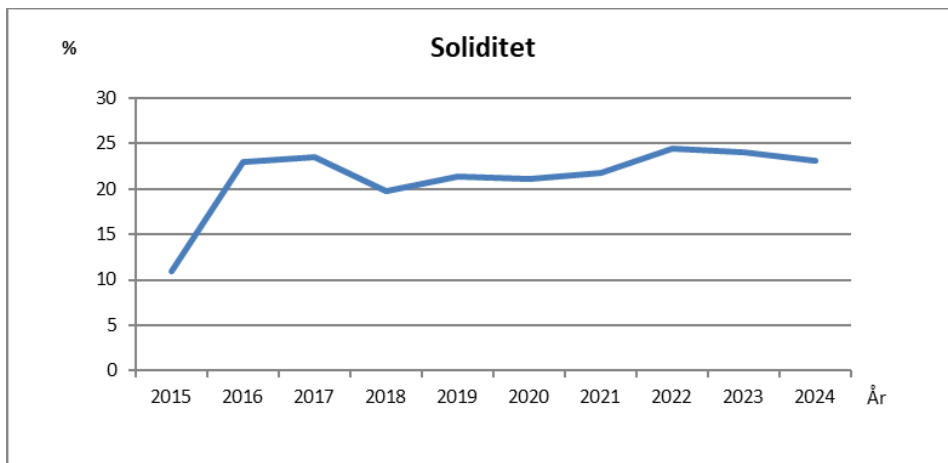
Inlåningen i kommunen uppgår till 32 tkr per invånare 2024-12-31, målet uppnås inte.

3. Förmögenhetsutveckling

- Soliditeten i Ovanåkers kommun ska förbättras.

Målet är inte uppnått. Soliditeten är vid årets slut 23,1 %. Soliditeten 2023 var 24,0 %. Soliditeten mäts inkl. ansvarsförbindelsen för pensioner.

Resultat och ekonomisk ställning

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

I kommunens utvärdering av den finansiella ställningen redovisas både kommunkoncernens och kommunens ställning. Uppföljning görs under rubrikerna: resultatutvecklingen, kommentarer på intäkter och kostnader, budgetföljsamhet, investeringsuppföljning, soliditetsutvecklingen samt pensionsskulden.

Resultatutveckling helår

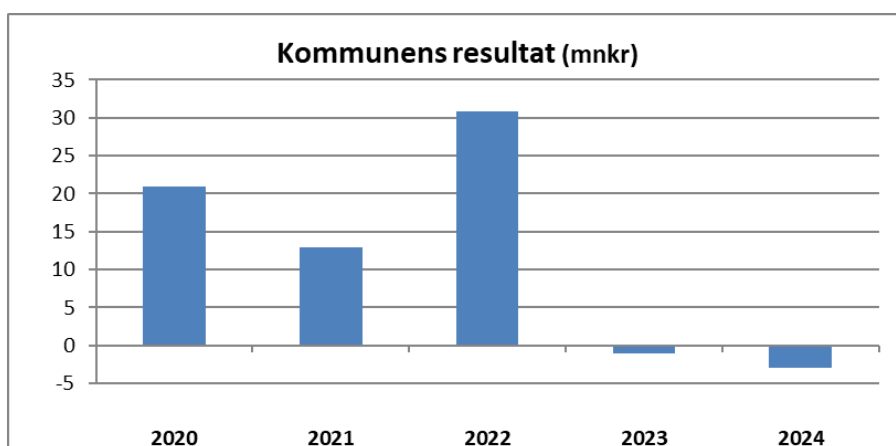
Tabellen nedan syftar till att ge en bild av resultatutvecklingen de senaste åren för kommunen och de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Årets resultat (mnkr)

	2024	2023	2022	2021	2020
Kommunen	-2,9	-1,1	30,9	13,5	20,7
varav VA	-0,5	-1,2	-1,2	0	1,2
Alfta-Edsbyns Fastighets AB	1,3	0,2	2,4	0,5	5,1
Alfta Industricenter AB	1,7	0,6	1,0	1,4	1,0
Helsinge Net Ovanåker AB	2,7	1,9	1,5	1,1	0,9
Helsinge Vatten AB	0	0	0	0	0
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB	0,8	-0,6	0,6	1,2	1,4

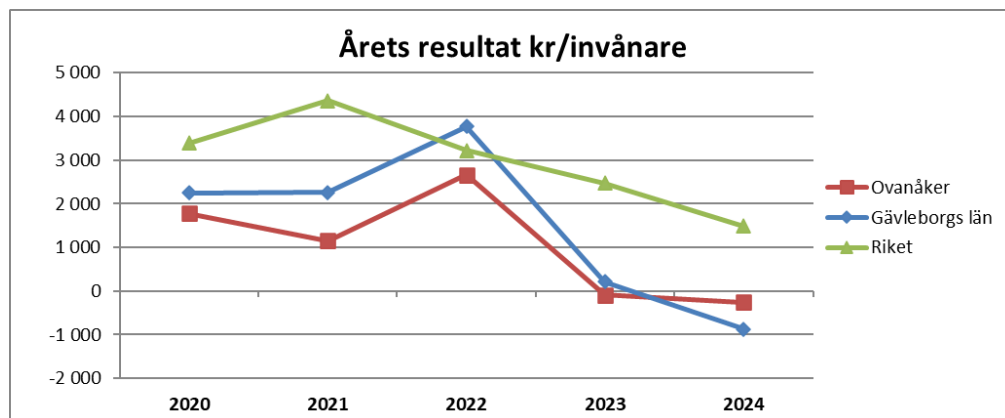
Kommunens nettokostnader är 872,7 mnkr, skatteintäkter och generella bidrag är 871,5 mnkr vilket gör att verksamhetens resultat blir -1,2 mnkr. Finansiella intäkter och kostnader, finansnettot, är -1,7 mnkr, kommunens resultat efter finansiella poster är -2,9 mnkr. VA-verksamhetens resultat blev -0,5 mnkr, skattekollektivet belastas inte av detta underskott, VA-kollektivet ska återställa detta underskott inom tre år.

Ovanåkers kommun har ett finansiellt mål som är att det årliga resultatet i den skattefinansierade verksamheten ska uppgå till 1,0 % av skatter och generella statsbidrag, detta motsvarar ca 9 mnkr. I bilden nedan framgår det tydligt att under perioden 2020 till 2022 så är resultatnivån betydligt högre än det finansiella målet. 2023 och 2024 års negativa resultat når däremot inte upp till resultatmålet. Ökade pensionskostnader, ökade lönekostnader samt en allmän prisuppgång under dessa två år förklarar de negativa resultaten för båda åren.

Definierar vi årets resultat för Ovanåkers kommun i förhållande till antalet invånare så kan vi lättare jämföra

med alla övriga kommuner i Riket samt Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel). Ovanåkers kommuns resultat i kr/invånare är alla år lägre än både Riket och Gävleborgs läns kommuner förutom i år då resultatet för Ovanåkers kommun är något bättre än Gävleborgs läns kommuner.

VA-verksamheten redovisar för tredje året i rad negativt resultat, resultatet för 2024 är -0,5 mnkr. Totalt är det 2,9 mnkr som ska återställas, se balanskravsutredningen. Lägre intäkter pga att vattenförbrukningen minskat samt högre kostnader förklarar resultatet.

Resultatet för Alfta-Edsbyns Fastighets AB enligt koncernredovisningen är 1,3 mnkr. Årets resultat efter räntekostnader och före bokslutsdispositioner uppgår till 4,4 mnkr, vilket är 4,1 mnkr bättre än årets budget. Negativ avvikelse jämfört mot budget redovisas för vakanta lägenheter, 3,5 mnkr. Totalt uppgår kostnaderna för vakanta lägenheter till 6,6 mnkr (fg år 4,0 mnkr). Positiva avvikelser redovisas för underhåll, 2,6 mnkr, fjärrvärme, 1,2 mnkr och personalkostnader, 1,3 mnkr.

Alfta Industricenter AB redovisar ett resultat enligt koncernredovisningen på 1,7 mnkr. Aicabs resultat före skatt är 2,2 mnkr vilket är 0,8 mnkr högre än budgeterat. De främsta förklaringarna till den positiva resultatavvikelsen jämfört med budget är lägre kostnader för avskrivningar, något lägre kostnader för värme, underhåll och övriga driftskostnader.

Resultatet för Helsing Net Ovanåker AB enligt koncernredovisningen är 2,7 mnkr. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt är 3,1 mnkr, budgeten för året är 2,3 mnkr. Ett ökat intresse för fler företagstjänster och snabbare privattjänster samt minskade verksamhetskostnader är förklaringar till den positiva budgetavvikelsen.

Helsing Vatten ABs resultat baseras på självkostnadsprincipen och redovisar ett nollresultat vid årsbokslutet. För att uppnå nollresultat i Helsing Vatten regleras driftbidrag från respektive VA kommun mot utfall av driftskostnad i verksamheten.

Bollnäs Ovanåker Renhållnings AB redovisar ett resultat i koncernen på 0,8 mnkr, vilket är Ovanåkers kommuns andel av bolagets resultat (33 %). Bolagets totala resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 3,3 mkr. Lägre intäkter för krossningen av avfallsbränsle, högre skrotintäkter, lägre kostnader för drivmedel samt lägre varukostnader är några av förklaringarna till resultatet och en positiv avvikelse mot budgeten som var -0,6 mnkr.

Koncernens intäkter och kostnader

Koncernens intäkter och kostnader (mnr)

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	343,5	327,8	313,6	299,0	315,0
Verksamhetens kostnader	-1 116,8	-1 077,7	-980,0	-967,8	-930,0
Avskrivningar	-79,7	-78,1	-74,0	-70,5	-65,7
Verksamhetens nettokostnad	-852,9	-828,0	-740,4	-739,2	-680,8
Skatteintäkter och statsbidrag	871,5	845,8	794,8	755,8	722,7
Finansnetto	-14,9	-16,9	-18,2	0,9	-12,8

Denna tabell får visa trenden de senaste fem åren för kommunkoncernens intäkter och kostnader.

Verksamhetens kostnader har ökat med 186,8 mnr mellan 2020 och 2024 men verksamhetens intäkter ökar bara med 28,5 mnr under samma period. Avskrivningar, som består av både avskrivningar och nedskrivningar, har ökat under senare år. Denna ökning beror främst på att kommunen men även de kommunala bolagen under flera år genomfört stora investeringar. Jämförelsen av avskrivningar över tid försvåras av att det enskilda år har gjorts relativt stora nedskrivningar i koncernen men även återföring av tidigare gjorda nedskrivningar. Ökningen av koncernens avskrivningar är 14 mnr från 2020 till 2024. Verksamhetens nettokostnader går från -680,8 mnr 2020 till -852,9 mnr 2024, en ökning av verksamhetens nettokostnader med 172,1 mnr. Skatteintäkter och statsbidrag ökar stadigt under samma period, en ökning med 148,8 mnr, alltså ökar inte skatteintäkter och statsbidrag i samma utsträckning som verksamhetens nettokostnader. Att kommunen sedan 2019 ska redovisa kommunens förvaltade pensionsmedel enligt marknadsvärdet har gjort att finansnettot kommer att variera över tid. En ökad upplåning och stigande räntor gör att räntekostnaderna i koncernen ökat de senaste åren.

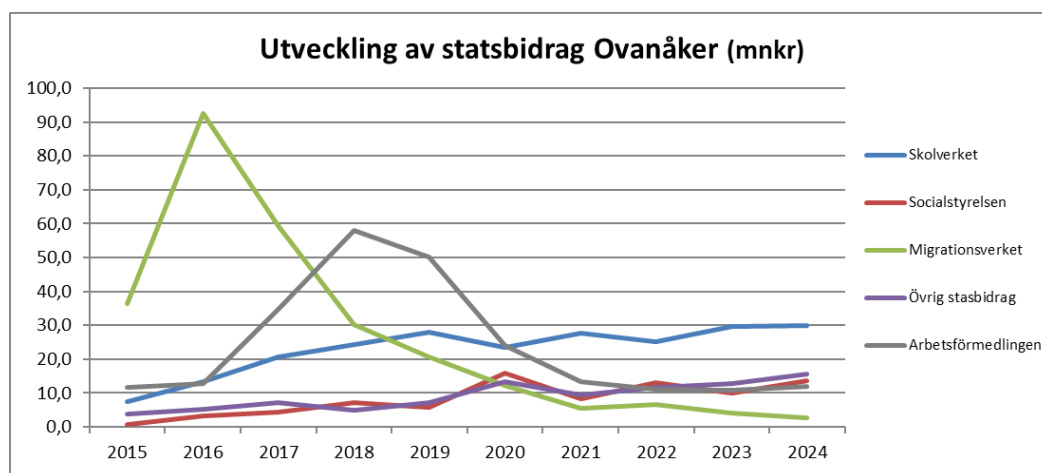
Kommunens intäkter och kostnader

Kommunens intäkter och kostnader (mnr)

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	172,9	155,7	151,0	143,1	166,3
Verksamhetens kostnader	-995,9	-952,0	-861,8	-853,1	-826,8
Avskrivningar	-49,7	-47,1	-44,5	-41,5	-37,7
Verksamhetens nettokostnad	-872,6	-843,5	-755,3	-751,5	-698,2
Skatteintäkter och statsbidrag	871,5	845,8	794,8	755,8	722,7
Finansnetto	-1,7	-3,4	-8,6	9,2	-3,7

Verksamhetens intäkter ökar detta år jämfört med hur trenden varit de senaste åren. Totalt blev verksamhetens intäkter 172,9 mnr, en ökning med 17,2 mnr jämfört med 2023. Även detta år ökar intäkterna för taxor och avgifter, en ökning med 6,9 mnr jämfört med föregående år. Bidrag och kostnadsersättningar från staten står fortfarande för den största andelen av de totala intäkterna, 48 %, en något minskad andel av de totala intäkterna men en ökning med 7,6 mnr jämfört med föregående år. Resterande intäkter består av hyror, försäljningsintäkter samt försäljning av verksamhet och tjänster. För dessa övriga verksamhetsintäkter är förändringarna över tid relativt små.

I bilden nedan syns utvecklingen av statsbidrag och från vilka myndigheter bidragen kommer ifrån. Bidrag från Arbetsförmedlingen har gått från 58 mnkr 2018 till att 2024 vara 11,9 mnkr. Migrationsverket hade den högsta utbetalningen 2016 på 92,7 mnkr till att i år vara 2,7 mnkr. Utvecklingen av statsbidrag från Socialstyrelsen och Övriga statsbidrag har varit mer stabil över tid men bidrag från Skolverket har gått från 7,5 mnkr 2015 till att i år vara 29,9 mnkr.

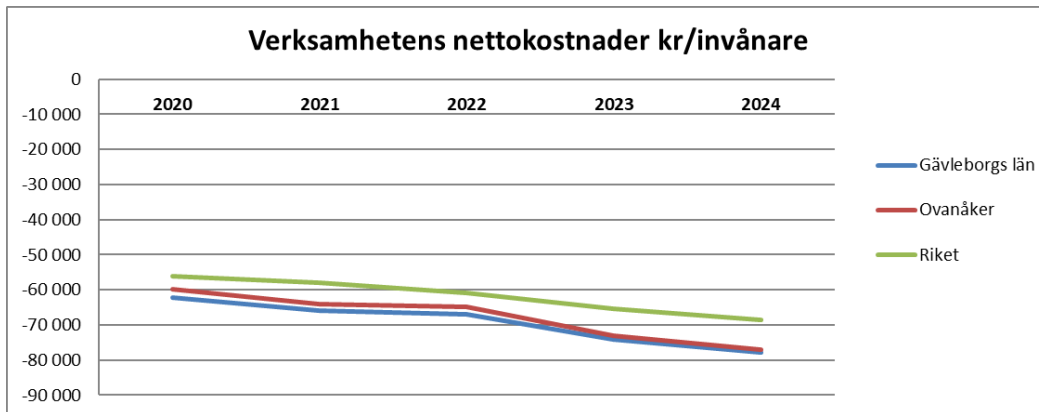

Verksamhetens kostnader är 43,9 mnkr högre än föregående år. Den enskilt största kostnadsposten bland verksamhetens kostnader är personalkostnader, personalkostnaderna står för 59 % av verksamhetens kostnader. Personalkostnaderna har ökat med 8,2 mnkr mellan 2023 och 2024, en ökning med 2,7 %. Antalet tillsvidareanställda minskade med 8 personer mellan 2023 och 2024 och uppgår nu till 973 tillsvidareanställda i Ovanåkers kommun. De två kostnadsposterna som har den största ökningen från föregående år är pensionskostnader och köp av huvudverksamhet. Pensionskostnaderna ökade med 9,1 mnkr mellan 2023 och 2024. Ökningen av pensionskostnaderna beror främst på det nya pensionsavtalet, AKAP-KR, som från 1 januari 2023 medförde en höjning av pensionsavgiften från 4,5 % till 6 %. Men under 2023 och 2024 har det också varit en kraftig ökning av pensionsskulden på grund av den höga inflationen vilket har påverkat pensionskostnaderna. Kostnader för köp av huvudverksamhet fortsätter att öka, ökningen från föregående år är 21,3 mnkr men jämför vi med hur det såg ut 2020 så var kostnaderna för köp av huvudverksamhet 123,5 mnkr till att i år vara 182,2 mnkr. För övriga kostnadsposter är det mindre skillnader mellan åren.

Avskrivningarna på byggnader och anläggningar samt maskiner och inventarier fortsätter att öka, sedan 2020 då det låg på en nivå på 37,7 mnkr till att 2024 vara 49,7 mnkr. Denna ökning beror på de stora investeringar som gjorts framförallt på kommunens byggnader och anläggningar sedan 2018.

Investeringarna nådde en topp under perioden 2018-2020 och de totala investeringarna uppgår till 920 mnkr under den senaste tioårs perioden.

Verksamhetens nettokostnader är summan av verksamhetens intäkter minus kostnader för avskrivningar och verksamhetskostnader. Nettokostnaden blir negativ eftersom kostnaderna är högre än verksamhetens intäkter. Nettokostnaden visar hur stor del av verksamheten som kommunen måste finansiera med skattemedel, generella statsbidrag och utjämning samt finansnetto. Nedan visas utvecklingen av kommunens nettokostnader tillsammans med Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) samt riket.

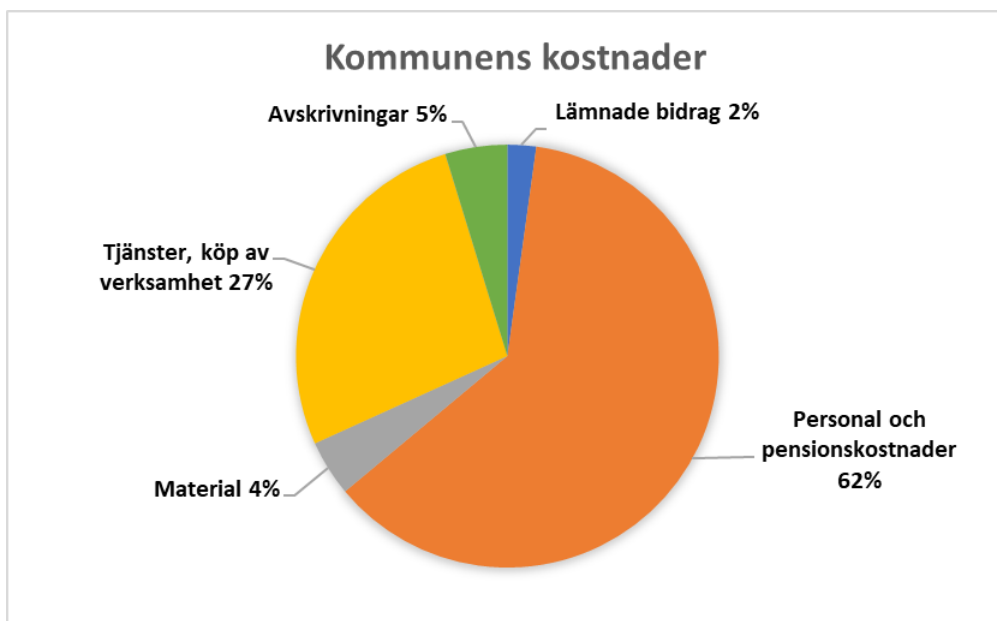
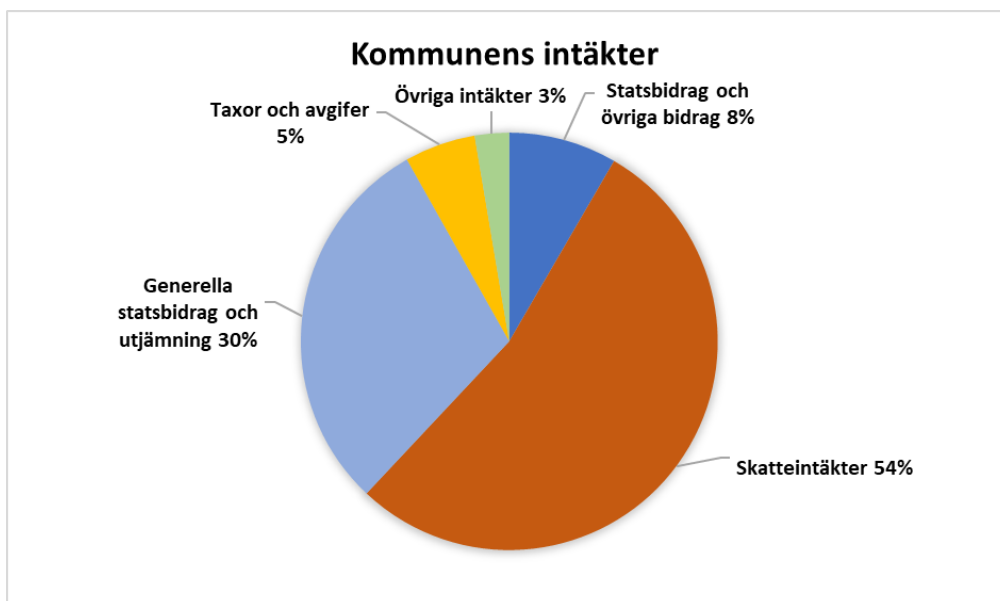
Verksamhetens nettokostnader är för 2024 872,6 mnkr, vilket är en ökning med 29,1 mnkr om vi jämför med föregående år. Ställer vi nettokostnaderna i relation till antalet invånare och jämför med Riket samt Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) så är nettokostnaderna för Ovanåkers kommun per invånare mer i linje med Gävleborgs läns övriga kommuner. Nettokostnaderna per invånare i Riket är fortsatt lägre än nettokostnaderna för Ovanåkers kommun.

Skatter och generella statsbidrag blev totalt 871,5 mnkr, vilket är 25,7 mnkr högre än föregående år. Under 2020 fick kommunen extra generella statsbidrag på totalt 21,9 mnkr, under 2021 var det 7,6 mnkr, 2022 5,6 mnkr och 2023 7,4 mnkr. 2024 var det totalt 2,8 mnkr i extra generella statsbidrag (Bemanning sjuksköterskor, EU valet och statsbidrag för att upprätthålla kvalitén i undervisningen).

Finansnettot blev -1,7 mnkr för 2024. Eftersom kommunen, sedan 2019, ska redovisa orealiserade vinster och förluster på kommunens förvaltade pensionsmedel i resultaträkningen så blir det stora variationer mellan åren beroende på aktuellt marknadsvärde. Marknadsvärderingen av pensionsmedlen påverkade finansnettot 2024 positivt med 4,2 mnkr i form av orealiserat resultat. Realiserade resultat på kommunens pensionsplaceringar blev 4,7 mnkr. Räntekostnaderna blev 7,6 mnkr 2024 vilket är en ökning med 1,2 mnkr sen föregående år. Räntekostnaderna för kommunen har de senaste åren ökat och kommer att fortsätta öka kommande år.

Kommunens nettokostnader har alltså ökat med 29,1 mnkr sen föregående år och skatter och generella statsbidrag har ökat med 25,7 mnkr samt en förbättring på finansnetto med 1,7 mnkr gör sammantaget en försämring av resultatet sen föregående år med 1,8 mnkr. Resultatet 2023 var -1,1 mnkr och med förändring mellan åren 2023 och 2024 på -1,8 mnkr så summeras detta till årets resultat på -2,9 mnkr.

Sammanfattningsvis kan kommunens totala intäkter och kostnader illustreras i dessa bilder, som visar vart pengarna kommer ifrån och vart de går.

Resultatet för Sveriges kommuner 2024

Verksamhetens resultat för kommunerna uppgick till 10,8 miljarder kronor 2024 vilket innebar en minskning med 9,4 miljarder kronor, motsvarande 45 procent, jämfört med 2023. Minskningen förklaras av att Verksamhetens nettokostnader återigen ökade mer än vad skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning gjorde under 2024. Dessa intäkter ökade totalt med 26,3 miljarder kronor under 2024, varav generella statsbidrag och utjämning stod för 13,5 miljarder kronor.

Finansnettot uppgick till 4,9 miljarder kronor, vilket är i nivå med föregående år. Det bidrog positivt till årets resultat även under 2024. Årets resultat uppgick till 15,7 miljarder kronor 2024, en minskning med 10,3

miljarder kronor jämfört med 2023.

Under 2024 har antalet kommuner som redovisar ett negativt verksamhetsresultat ökat ytterligare. 133 av de 290 kommunerna redovisade ett negativt verksamhetsresultat för 2024 vilket kan jämföras med 80 kommuner under 2023.

Budgetföljsamhet

Att följa upp det redovisade resultatet mot den beslutade budgeten på olika nivåer är viktigt. Nedan redovisas koncernens och kommunens budgetföljsamhet. För att förstå eventuella avvikelser bättre sammanfattar vi nämndernas budgetföljsamhet men för utförligare beskrivning av nämndernas resultat och budget så finns ytterligare information under respektive nämnds verksamhetsberättelse i årsredovisningens del 2.

Koncernens budgetföljsamhet (mnr)

	Budget	Resultat	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	302,4	343,5	41,1
Verksamhetens kostnader	-1 067,9	-1 116,8	-48,9
Avskrivningar	-80,8	-79,7	1,1
Verksamhetens nettokostnad	-846,3	-852,9	-6,6
Skatteintäkter och statsbidrag	858,9	871,5	12,6
Finansnetto	-24,9	-14,9	10,0
Resultat	-12,4	3,6	16,0

Sammanställer vi kommunens och bolagens respektive budgetar får vi en budget för hela kommunkoncernen. Det budgeterade resultatet för koncernen är -12,4 mnr. Det redovisade resultatet för koncernen är 3,6 mnr. Detta innebär en positiv budgetavvikelse på 16,0 mnr. Det är framförallt kommunens budgeterade underskott och resultatet som förklarar avvikelsen.

Budgetavvikelsen för koncernens nettokostnader är 6,6 mnr. Högre pensionskostnader och ökade kostnader för köpta tjänster och köpta utbildningsplatser är några av förklaringarna till den negativa budgetavvikelsen. Avskrivningarna blev 1,1 mnr lägre än budgeterat.

Skatteintäkter och statsbidrag blev 12,6 mnr högre än budgeten för året. Den positiva budgetavvikelsen förklaras främst av ett ökat generellt tillskott och en ökad fastighetsavgift. Dessutom har kommunen fått 2,8 mnr i extra generella statsbidrag.

Finansnettot, finansiella intäkter och kostnader, blev totalt 10,0 mnr bättre än budgeten för året. Den främsta förklaringen är resultat på kommunens pensionsplaceringar på 8,9 mnr. De kommunalägda bolagen hade tillsammans en positiv budgetavvikelse på finansnettot på 0,7 mnr.

Kommunens budgetföljsamhet (mnkr)

	Budget	Resultat	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	135,0	172,9	37,9
Verksamhetens kostnader	-948,6	-995,9	-47,3
Avskrivningar	-50,6	-49,7	0,9
Verksamhetens nettokostnad	-864,2	-872,7	-8,5
Skatteintäkter och statsbidrag	858,9	871,5	12,6
Finansnetto	-11,0	-1,7	9,3
Resultat	-16,3	-2,9	13,4

Det budgeterade resultatet för Ovanåkers kommun är -16,3 mnkr. När budget och verksamhetsplanen för 2024 antogs 6 november 2023 var det budgeterade resultatet för 2024 -14,6 mnkr. Vid samma tillfälle beslutades att ianspråkta medel från Resultatutjämningsreserven (RUR) under 2024. På kommunfullmäktige 11 december 2023 fattades beslut som påverkade resultatet med 1,7 mnkr, det budgeterade resultatet för 2024 blev då -16,3 mnkr.

Resultatet 2024 blev -2,9 mnkr. Resultatet exklusive VA-verksamhetens resultat (-0,5 mnkr) blir -2,4 mnkr. Totalt innebär detta en positiv budgetavvikelse på 13,4 mnkr. Verksamhetens nettokostnader är 8,5 mnkr högre än budgeterat men både Skatteintäkter och statsbidrag samt Finansnettot är högre än budgeterat, 12,6 mnkr respektive 9,3 mnkr.

I Delårsrapporten sattes en prognos för årets resultat på 6,4 mnkr. Prognosen var då att Verksamhetens nettokostnader skulle bli 0,5 mnkr sämre än budgeten, Skatteintäkter och generella statsbidrag bedömdes bli 13,9 mnkr högre än budget och Finansnettot bedömdes bli 9,3 mnkr bättre än budget.

Verksamhetens intäkter och kostnader är båda högre än budgeterat. När vi fastställer budgeten för ett kommande år är det ofta en utmaning att lägga en budget för kommunens intäkter specifikt, det är mer relevant att jämföra budget och utfallet för verksamhetens nettokostnader. För mer beskrivningar av utvecklingen av kommunens intäkter och kostnader se analysen ovan över kommunens intäkter och kostnader. Avskrivningarna blev 0,9 mnkr lägre än budgeterat. Verksamhetens nettokostnader blev 8,5 mnkr högre än budgeterat och högre pensionskostnader är en av de största förklaringarna till detta. Merparten av verksamhetens nettokostnader är under nämndernas ansvar och under respektive nämnds redogörelse beskrivs avvikelser mer. Barn- och utbildningsnämnden redovisar den största negativa budgetavvikelsen, 8,3 mnkr, högre personalkostnader och högre kostnader för köpta utbildningsplatser är huvudorsakerna till budgetavvikelsen. Socialnämnden däremot är den nämnd som har störst positiv budgetavvikelse, 8,9 mnkr, lägre personalkostnader och högre intäkter än budgeterat är några orsaker till deras positiva budgetavvikelse.

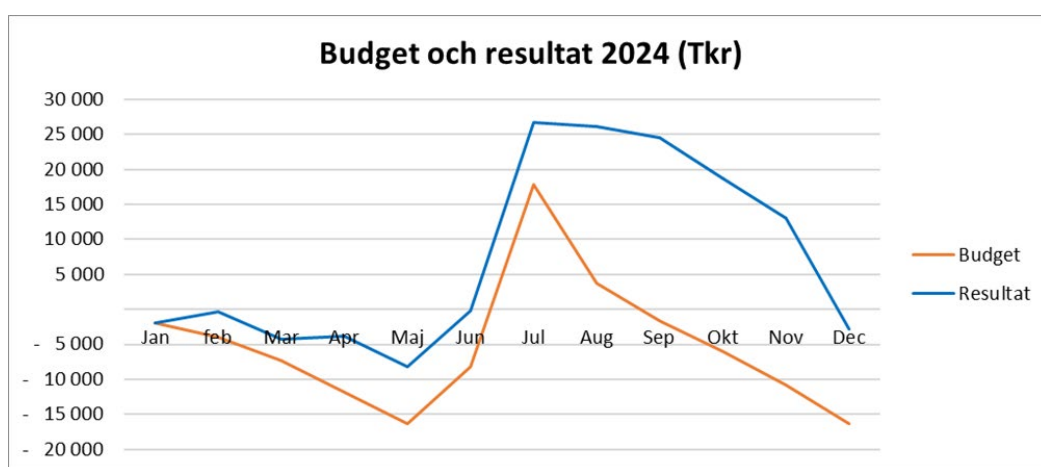
Skatteintäkter och statsbidrag blev totalt 871,5 mnkr vilket är 12,6 mnkr högre än budgeterat för året. 2024 års budget baseras på skatteunderlagsprognosen från augusti 2023. Den positiva budgetavvikelsen förklaras främst av ett ökat generellt tillskott och en ökad fastighetsavgift. Dessutom har kommunen fått 2,8 mnkr i extra generella statsbidrag.

Finansnettot blev totalt 9,3 mnkr bättre än budgeten för 2024. Marknadsvärderingen av pensionsmedlen

(orealiserat resultat) och realiserade resultat på pensionsplaceringar påverkade finansnettot 2024 positivt med 8,9 mnkr. Räntekostnaderna blev 1,0 mnkr högre än budgeterat och räntan på pensionskulden blev 0,8 mnkr högre. Samtidigt så blev ränteintäkterna på banktillgodohavanden 2,3 mnkr högre än budgeterat.

Kommunens årsbudget fördelas ut månad för månad, röd linje. Detta görs för att vi månatligen ska kunna jämföra periodens utfall mot budget för varje månad och göra analyser. Kommunen budgeterar för mer kostnader än intäkter under våren men sommaren kostar generellt sett mindre vilket gör att perioden juni till augusti redovisar lägre kostnader, detta gör att resultatet till delåret budgeteras till 3,8 mnkr. Under de återstående höstmånaderna fram till årsskiftet budgeteras det med ökade kostnader så vid årsskiftet landar det budgeterade resultatet på -16,3 mnkr. Resultatet månad för månad från januari till december, blå linje. Resultatet för året blev -2,9 mnkr.

Kommunala nämndernas avvikelse (mnkr)

	Budget	Resultat	Avvikelse
Kommunfullmäktige, revision, valnämnd	-1,2	-1,4	-0,2
Kommunstyrelsen	-108,3	-104,5	3,9
Kultur- och fritidsnämnden	-44,6	-45,0	-0,4
Samhällsbyggnadsnämnden	-35,7	-36,7	-1,0
VA	0	-0,5	-0,5
Miljö- och byggnämnden	-6,8	-8,4	-1,6
Barn- och utbildningsnämnden	-319,2	-327,5	-8,3
Socialnämnden	-337,7	-328,8	8,9

Kommunens nämnder har totalt en budget för 2024 på 853,4 mnkr och utfallet för året är 852,7 mnkr en positiv budgetavvikelse på 0,7 mnkr. Nedan redovisas en sammanfattande beskrivning av budgetavvikelserna men under respektive nämnds verksamhetsberättelser förklaras det ekonomiska utfallet mer utförligt.

Kommunfullmäktige, revision och valnämnden redovisar totalt sett en negativ budgetavvikelse på 0,2 mnkr. Både revision och valnämnd har haft något mer kostnader än budgeterat.

Kommunstyrelsen redovisar för året en positiv budgetavvikelse på 3,9 mnkr. Den största orsaken till budgetöverskottet är att det varit lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster. Det är flera

avdelningar inom kommunstyrelsen som för perioden redovisar överskott på personalkostnader, där de större avvikelserna är inom KS Övrigt och arbetsmarknadsenheten. Det har även varit lägre avskrivningskostnader än budgeterat pga att investeringar fördröjts. Det har varit kostnader för införande av nytt ekonomisystem på 1,4 mnkr som inte var budgeterat.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett budgetunderskott på 0,4 mnkr. Fritidsgårdsverksamheten redovisar ett större budgetunderskott pga mer öppettider och personal. Isanläggningarna på Forsparken och Ön redovisar även de större budgetunderskott på grund av omfattande reovering och underhåll samt högre elkostnader. Personalkostnaderna, exklusive fritidsgårdarna redovisar ett utfall i linje med budget men där vissa verksamheter redovisar överskott och andra underskott. Budgetunderskottet reduceras av att avskrivningskostnaderna varit betydligt lägre än budgeterat.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett budgetunderskott på 1,0 mnkr. För färdtjänst/riksfärdtjänst redovisas att kostnaderna för färdtjänst varit högre än budgeterat. Fastighetsförvaltningen redovisar ett budgetunderskott delvis p g a vattenläckan på Viksjöfors skola. Ett underskott som reduceras något då investeringar inte genomförts enligt tidplan vilket innebär lägre avskrivningar. För gatuenheten redovisas en högre kostnad än budget för vinterväghållningen (snöröjning) samt underhållet av gatubelysningen som gjorde att drift och underhåll av gator och broar fick delvis kompensera det underskottet. Parkenheten redovisar ett budgetunderskott fördelat på många mindre poster på grund av högre materialkostnader, bland annat för reparationer av fordon och maskiner.

Vatten och avloppsverksamhetens resultat blev -0,5 mnkr. Intäkterna lägre än budgeterat. Detta beror på att förbrukningen av vatten har minskat med drygt 2,5%. Kostnaderna är högre än budgeterat. Störst avvikelse är kostnad för byte av digitala vattenmätare. Personalresurser behövde tillsättas för att utföra mätarbyten till digitala mätare enligt tidsplan. Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska underskott inom VA-verksamheten återställas inom tre år. VA-verksamheten hade ett negativt resultat för 2022 på -1,2 mnkr som ska återställas inom perioden 2023-2025. VA-verksamheten hade ett negativt resultat 2023 på -1,2 mnkr som ska återställas inom perioden 2024-2026. VA-verksamhetens resultat för 2024 blev -0,5 mnkr vilket ska återställas inom perioden 2025-2027, totalt ska alltså 2,9 mnkr återställas. För att uppnå detta behöver kostnader ses över samt en taxehöjning inför 2026 på 5-7 procentenheter.

Miljö- och byggnämnden redovisar för året ett budgetunderskott på 1,6 mnkr. Underskottet förklaras dels med att beslutet om att handläggning av bygglov inte skall hanteras i egen regi renderat i kostnader för utköp av personal med 1,1 mnkr. Vidare har intäkterna för bygglov varit 0,5 mnkr lägre än budget.

Barn- och utbildningsnämnden är den nämnd som redovisar den enskilt största budgetavvikelsen, ett budgetunderskott på 8,3 mnkr. Det är femte året i rad som nämnden redovisar negativa budgetavvikelser. Förskoleverksamheten redovisar en negativ avvikelse på 1,9 mnkr. Kostnaden till enskilda förskolor redovisar ett budgetunderskott på 1,7 mnkr pga. fler barn än budgeterat. Grundskola redovisar en negativ avvikelse på 3,4 mnkr. Personalkostnaderna blev 1,7 mnkr högre än budgeterat. Kostnader för studier på annan ort (IKE) redovisar en negativ budgetavvikelse på 1,1 mnkr och anpassad grundskola redovisar ett budgetunderskott på 0,5 mnkr. Gymnasiet och vuxenutbildningar visar totalt ett budgetunderskott på 3,3 mnkr. Underskottet är i huvudsak gymnasiestudier på annan ort så kallad interkommunal ersättning (IKE).

IKE redovisar ett budgetunderskott på 3,0 mnkr. Vuxenutbildningar redovisar ett underskott på 0,5 mnkr. SFI redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,8 mnkr. Anpassad gymnasieskola redovisar däremot ett budgetöverskott på 0,5 mnkr.

Socialnämnden redovisar ett budgetöverskott på totalt sett 8,9 mnkr. Socialnämndens område kan delas in i Stab och nämnd, Individ- och familjeomsorgen, Omsorgsenheten samt Omvårdnadsenheten. Stab och nämnd har ett budgetöverskott 3,6 mnkr pga vakanta tjänster och att fler statsbidrag inkommit.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett budgetunderskott på 4,0 mnkr. Detta förklaras av högre kostnader för institutionsvård både avseende barn och vuxna. Vakanta tjänster tillsammans med ett minskat behov av försörjningsstöd förbättrar resultatet något. Problematiken är relaterad till missbruk, våld, samsjuklighet och psykisk sjukdom. Barn- och ungdomsenheten har en förskjutning av kostnader från familjehem till institution. Barn som tidigare har varit placerade i familjehem har haft större behov av vårdinsatser, vilket har lett till omplaceringar från familjehem till HVB-hem. Vårdplatser inom HVB är generellt sett dyrare. Barn- och ungdomsenheten har även högre kostnader för extern familjebehandling.

Omsorgsenheten (LSS) redovisar ett budgetöverskott på 4,5 mnkr. Överskottet förklaras främst av att personalresurser använts effektivt mellan verksamheterna och att vikarier använts i mindre utsträckning.

Omvårdnadsenheten redovisar ett budgetöverskott 4,9 mnkr. Förklaras av ökade intäkter (ny avgiftsmodell samt att andelen brukare har högre betalningsutrymme än förväntat), en ny arbetstidsmodell samt aktivt arbete med schemaläggning och personalresurser. Den största delen av överskottet, 4,6 mnkr, finns inom administrationen och förklaras av att flera cheftjänster varit vakanta under perioden samt statsbidrag. Hälso- och sjukvårdsenheten redovisas budgetunderskott med 2,5 mnkr, enheten har förbrukat mer personalresurser än budgeterat samt använt sig av konsultsjuksköterskor. Rehabenheten redovisar ett överskott på 1,3 mnkr pga att ordinarie medarbetares längre frånvaro ej tillsatts, vilket kompenserar enhetens resultat på totalen. Hemtjänsten redovisar ett budgetöverskott på 1,4 mnkr. Hemtjänsten i Edsbyn har fortsatt höga kostnader för korttidsfrånvaro samt ökat behov av vak, vilket resulterat i ökade kostnader för vikarier och övertid. Hemtjänsten i Alfta har brukarunderlaget minskat och verksamheten har därmed minskade personalkostnader. Särskilt boende redovisar budgetöverskott på 1,5 mnkr. Ökade intäkter utifrån att maxtaxan ökat och fler brukare har ett större betalningsutrymme än tidigare. Korttids redovisar ett budgetöverskott med på 0,6 mnkr, vilket förklaras av högre intäkter då enheten varit mer fullbelagt än vad som budgeterats för. Flera brukare har tex en längre tid befunnit sig på korttids i väntan på boende.

Kommunens investeringar

För årets investeringar redovisas ett budgetöverskott med 41 145 tkr. Årets investeringsbudget uppgår till 87 998 tkr. Under året har nettoutgifter på 46 853 tkr bokförts, investeringsutgifterna var 47 929 tkr och årets investeringsbidrag 1 076 tkr. Orsaken till överskottet för året beror främst på investeringar som inte genomförs enligt tidplan.

I tabellen nedan visas de investeringar som har budget eller utfall under 2024.

Investering (tkr)	Årets budget	Årets nettoutgift	Avvikelse
Upprustning av befintliga VA-anläggningar. 2023	4 900	406	4 494
Alftaskolan Renov. Kök	3 500	0	3 500
Upprust.bef VA anl 2024	4 000	789	3 211
Voxnadalens gymnasium: Ventilationsaggregat	3 000	211	2 789
Marklösen	2 761	0	2 761
Iordningställande av lokaler för IFO	3 000	372	2 628
Alftaskolan: Byte av ventilationsaggregat kök, ventilation kök samt nytt tak över matsal	2 732	380	2 352
Ön: Idrottsanläggning Ön	2 100	56	2 044
Ismaskin Ön 2024	1 700	0	1 700
Knåda skola vent.aggregat	1 500	1	1 499
Gyllengården: Stamrenovering	1 427	0	1 427
Leasingbilar 2024	3 900	2 535	1 365
Gästis Brandskydd	2 600	1 254	1 346
Ospec. fastighet 2024	2 000	713	1 287
Datorer IT 2024	1 488	205	1 283
Övrigt Kommunstyrelsen 2023	1 144	137	1 007
Celsius simhall: Nya rör och elinstallationer	1 764	793	971
Ombygg. problemomr. 2024	3 000	2 146	854
Styrssystem verk 2024	1 000	226	774
Portabel reservelkraft	750	11	739
Runemo skola: Ventilation kök	700	0	700
Reinvestering broar enligt. Specifikation 2023	700	0	700
Öjestugan: Byte fönster	650	0	650
Lekplats i centrala Viksjöfors	650	0	650
Alfta brandstation: Fönsterbyte	600	0	600
Byte av föråldrade datorer 2023	1 163	617	546
Viksjöfors vent o bel	600	64	536
Övrigt Kommunstyrelsen 2022	449	2	447
Nya VA anslutningar 2024	500	92	408
Ombyggn. Ledningsplats	400	0	400
Celsius simhall: Bassängrenovering	420	21	399
Belysn.anl enl. plan 2024	2 500	2 134	366
Övrigt SOC 2024	400	36	364
Alftaskolan: Återställning av mark efter rivning av Tellus förskola	300	0	300
Alfta brandstn. värmesystem	400	125	275
Rotebergs skola: fsk ventilation	260	0	260
Styrssystem verk 2023	310	55	255
Switchar 2024	240	0	240
Pedagogisk skolgårdsmiljö	450	216	234
Ospecificerat förskolor: Utemiljöer förskolor 2018-2020	209	0	209

Investering (tkr)	Årets budget	Årets nettoutgift	Avvikelse
Inventarier till nybyggnation - Nya förskolan Alfta	1 622	1 420	202
Forsparken: Uthyrningsstugor	200	0	200
Övrigt Barn och utbildningsnämnden 2023	242	48	194
Ventilation styrenheter	2 000	1 807	193
Forsparken: Laddstolpar Alfta camping	150	0	150
Laddboxar elbilar 2024	120	0	120
Biografutrustning 2024	100	0	100
Upprust. Pumpstn. 2024	500	435	65
Reinvestering verk 2023-2024	516	452	64
Akustikplattor BUN 2024	200	139	61
Konst 2024	50	0	50
Forsparken: Ny vattenmätare	40	0	40
Alfta Gästis: Nytt låssystem	300	275	25
Reinvestering belysningsanläggning, stolpar, ledningar och utbyte av armaturer enligt plan. 2022	348	341	7
IT i skolan 2024	3 381	3 380	1
Digitala mätare 2024	550	549	1
Voxnadalens gymnasium: Belysning	0	0	0
Furan Golv i kök	200	200	0
Celsiushallen Aut avblöd	60	60	0
Celsiushallen UV-ljus	120	120	0
Alfta sim Mät-o styrtavla	100	100	0
IT i skolan 2023	132	133	-1
Upprustning pumpstationer 2023	201	202	-1
Lillbo skolan: Akustiktak och belysning	92	96	-4
Brandstation i Edsbyn: Om- eller tillbyggnad av omklädningsrum för ambulansen	124	136	-12
Köksutrustning Furan	400	415	-15
Övrigt Socialnämnden 2023	216	239	-23
Reinvestering belysningsanläggning 2023	194	230	-36
Infrastruktur för ökad IT-säkerhet och samverkan alternativ B	714	751	-37
Polis och brandsstation i Alfta: Golv vagnhall	200	263	-63
Skrivare 2024	830	911	-81
Ospecificerade investeringar i fastigheter 2023	174	257	-83
Inläckageåtgärder 2024	1 500	1 599	-99
Gång och cykelvägar 2024	5 500	5 615	-115
Ny förskola Alfta inkl. projektering	0	133	-133
Gator gång och cykelvägar 2025	0	382	-382
Lysrörsarmaturer utbyte	2 465	3 043	-578
Gator gång och cykelvägar 2023	-1 936	-1 076	-860
Åtg. gem. gatuplan 2024	6 000	7 756	-1 756
Forsparken: Omläggning fotbollsplan	226	2 843	-2 617
Summa	87 998	46 853	41 145

Nedan ges förklaringar till de större avvikelserna:

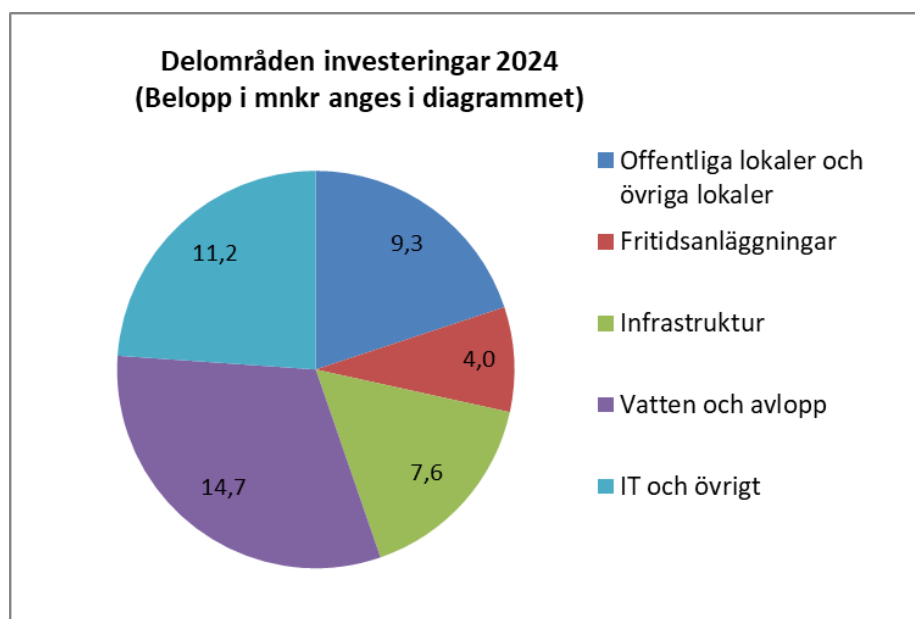
- **Upprustning av befintliga VA anläggningar 2023:** För investeringen redovisas ett budgetöverskott för året med 4 494 tkr. Orsaken till budgetöverskottet i år är att nytt reningsverk Voxnabruk var en stor del i investeringen 2023. Vid upphandling inkom två anbud som var högre än budget. Upphandlingen avbröts och investeringen kommer inte genomföras förrän 2025 då mer investeringsmedel behövs.
- **Alftaskolan Renovering kök:** För investeringen redovisas ett budgetöverskott för året med 3 500 tkr. Orsaken är att hela den budgeterade summan föreslås till 2025 då arbete är planerat att utföras. Projektering kommer att utföras hösten 2024. Arbetet kommer att upphandlas i början av 2025 och utföras på sommarlovet 2025. Kostenheten har investeringsmedel på 1 000 tkr som också kommer utföras i samband med denna investering.
- **Voxnadalens gymnasium: Ventilationsaggregat:** För investeringen redovisas ett budgetöverskott för året med 2 789 tkr. Orsaken är att projektering är genomförd och framtagning av ritningar för upphandlingen är färdiga. Planen var att detta skulle genomföras under elevernas sommarlov 2024 men bygglovets fick avslag så projektet kunde ej genomföras under 2024. Överklagan på bygglovsbeslutet inlämnades och enligt beslut från Länsstyrelsen är att ärendet återförvisas till Miljö- och Byggnämnden för vidare handläggning. Nytt godkänt bygglovsbeslut har inkommit och vid ny projektering av bl.a. kostnader prognostiseras en fördyring där en revidering av investeringsplan kommer föreslås med 500 tkr till på investeringen.
- **Upprustning av befintliga VA anläggningar 2024:** För investeringen redovisas ett budgetöverskott för året med 3 211 tkr. Orsaken är att medel har nyttjats till maskinell och teknisk uppdatering vid Edsbyns reningsverk i form av ny omrörare till försedimentering och nytt skrapspel slutsedimentering. Ny slamavvattningsutrustning är beställd men har ej levererats.
- **Marklösen:** För investeringen redovisas ett budgetöverskott för året med 2 761 tkr. Orsaken är att inga markköp gjorts under 2024. Diskussioner förs med markägare om attraktiva markområden för industri samt att byggnation av ny väg vid Nabban föranleder ett kommande markköp.
- **Gator gång och cykelvägar 2023:** För investeringen redovisas ett budgetunderskott för året med 860 tkr. Orsaken är att då en större andel statlig medfinansiering än tidigare normalt har beviljats läggs större andel av budgeten på säkrare skolvägar. En del av projektet blev tvunget att göras 2023 som var planerat att göras 2024 på grund av att skolvägen till Skogsbacken skulle vara färdig att användas inför skolstarten varav ca 900 tkr som var planerat att bekostas på inv. 2024 istället hamnade på inv år 2023.
- **Åtgärder gemensamma med gatuplan 2024:** För investeringen redovisas ett budgetunderskott för året med -1 756 tkr. Orsaken är att Garvarvägen har varit kostsam liksom Långgatan med tillkommande asfaltsåtgärder. Nordanågatan var inte med i tidigare plan men kom med i samband med gatuplanssamarbeten. I Garvarvägen har det under 2024 lagts ner 1 km ny ledning fördelat på dagvattenledning, spillvattenledning samt vattenledning till en kostnad på 3,2 mnkr. Det blir dyra ledningsdragningar då vi är inne på tomter och sätter nya serviser till fastigheter. En grov kalkyl för

etapp 1 & 2 låg på runt 3 mnkr och utfall har landat på 5,8 mnkr för 2023 & 2024. Återstår runt 300 meter som kommer utföras 2025. Nedanför Långgatan det bytts ut 167 meter vattenledning där en kalkyl låg på 1,7 mnkr och utfall blev 2,2 mnkr. Nordanågatan var inte med i planeringen från början utan tillkom efter att vi fått information från gatan om planerat arbete i området framöver.

- **Forsparken: Omläggning fotbollsplan:** För investeringen redovisas ett budgetunderskott för året med -2 617 tkr. Orsaken är att det, i samband med att investeringen påbörjades under 2023, tillkom arbeten som inte ursprungligen ingick i budgeten. Under hösten 2023 gick förvaltningen ut med ett första upphandlingsförfarande utan att några anbud inkom. Under maj – april 2024 gick förvaltningen ut en andra gång med ett upphandlingsförfarande om att färdigställa fotbollsplanen i Forsparken. När utvärderingen gjordes kom det fram att ingen leverantör lämnat något anbud. Efter att ha konstaterat faktum att inget anbud inkommit startade förvaltningen en dialog med en enskild entreprenör om att eventuellt slutföra arbetet med fotbollsplanen. Efter att ha fört en dialog med entreprenören har en budget lämnats in för vad återställande av fotbollsplanen beräknas kosta. Kostnaden för själva arbetet beräknas kosta ca 2 255 tkr och till det behövs det matjord för ca 500 tkr. **Under hösten 2024 genomfördes följande åtgärder:** Ytan är urgrävd, Sten har sprängts, Dräneringar är nergrävda, Ledningar till brunnar är nedgrävda, återfyllning med dräneringsgrus och jordblandad sand är genomförd, sorterad matjord är pålagd i avvägd nivå, Vattenspridarna är höjda och återmonterade. **Återstår att göra:** Grässådd med gödsel vid årstid som tillåter. Den totala kostnadsprognosen för investeringsärendet förväntas vara 4 555 tkr. Kommunstyrelsen godkände den 2024-09-03 §126 ordförandebeslut om fortgående av investeringen (dnr KS 2024/00722)

Investeringarna 2024 fördelades enligt några olika delområden, se diagram

Kommunens fem största investeringsprojekt

Tabellen nedan visar de fem investeringsprojekt med de högsta nettoutgifterna under året.

(tkr)	Utgifter sedan projektets start				Varav: Årets investeringar		
	Budget aggregerat	Nettoinv aggregerat	Prognos	Avvikelse	Budget	Nettoinv	Avvikelse
Alla investeringsprojekt	175 417	140 665	82 109	-8 502	87 998	46 853	41 145
Åtg. gem. gatuplan 2024	6 000	7 756		-1 756	6 000	7 756	-1 756
Gång och cykelvägar 2024	5 500	5 615		-115	5 500	5 615	-115
IT i skolan 2024	3 381	3 380		1	3 381	3 380	1
Lysrörsarmaturer utbyte	3 500	4 079	3 500	0	2 465	3 043	-578
Forsparken: Omläggning fotbollsplan	1 700	4 317	4 555	-2 855	226	2 843	-2 617

Koncernbolagens investeringar

Totalt investerade Alfta Edsbyns Fastighets AB 12,9 mnkr under 2024. Investeringsbudgeten 2024 var 18,0 mnkr fördelat på 2,0 mnkr byggnader och inventarier samt 16,0 mnkr tillkommande komponenter. 12,8 mnkr redovisas som nya/utbyte av komponenter och redovisas som anläggningstillgång. Fastighetsvärdering har gjorts per 2024-12-31, denna värdering indikerar inga nedskrivningsbehov.

Under året har Alfta Industricenter AB investerat totalt 2,3 mnkr. De största investeringarna avser utbyten ventilationsanläggningar och hyresgästanpassningar.

Helsinge Net Ovanåker AB fortsätter att genomföra omfattande investeringar i fiberteknik. Bolaget uppnår under säsongen 2023-2024 målet i kommunens bredbandsstrategi, 98 % fibererbjudna hushåll 2025. I dagsläget ligger 99,4 % av kommunens hushåll inom ett fiberutbyggt område. Totalt investerade Helsinge Net Ovanåker 7,9 mnkr under 2024 och investeringsbidragen uppgick till 4,1 mnkr.

Den största investeringen, som påbörjades tidigare år, för Bollnäs Ovanåkers Renhållnings AB är garagebygget som kantades av både förseningar och konkurs för ursprunglig entreprenör som sedan ersattes med ny aktör. Ursprunglig budget för garaget uppgick till 13,7 mnkr men efter alla turer landade utfallet på 17 mnkr. Man har också investerat för att utöka ris- och trä-planen på området för kollektivet. En annan viktig investering för Borab under 2024 har varit nya hammarkvarnar. I övrigt har Borab investerat i en ny lastmaskin 3,2 mnkr, ny kärilbil 0,7 mnkr och så anlände den sista sidlastaren till åkeriet efter nästan två års försening 2,9 mnkr.

Finansiering och kassaflöde

Kommunens budgeterade kassaflöde utgår från faktiskt beslutad budget för verksamheten och den då budgeterade investeringsvolymen. Årets kassaflöde blev 39,3 mnkr, det budgeterade kassaflödet för 2024 var -10,0 mnkr. Vid årets utgång är de upptagna lånen i Kommuninvest 360 mnkr, vilket är oförändrat från föregående år. För detaljerad beskrivning av årets kassaflöde se Kassaflödesanalysen. Likvida medel och kortfristiga placeringar var vid årets början 131,1 mnkr och vid årets slut 170,4 mnkr.

Kassaflöde (mnkr)

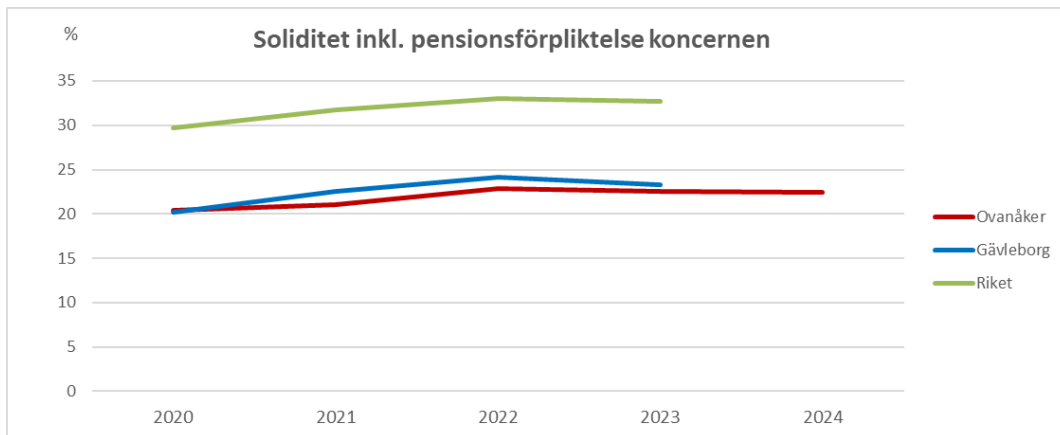
	Budget	Utfall
Kassaflöde från den löpande verksamheten	54	88
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-64	-49
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	1
Perioden kassaflöde	-10	39

Soliditet

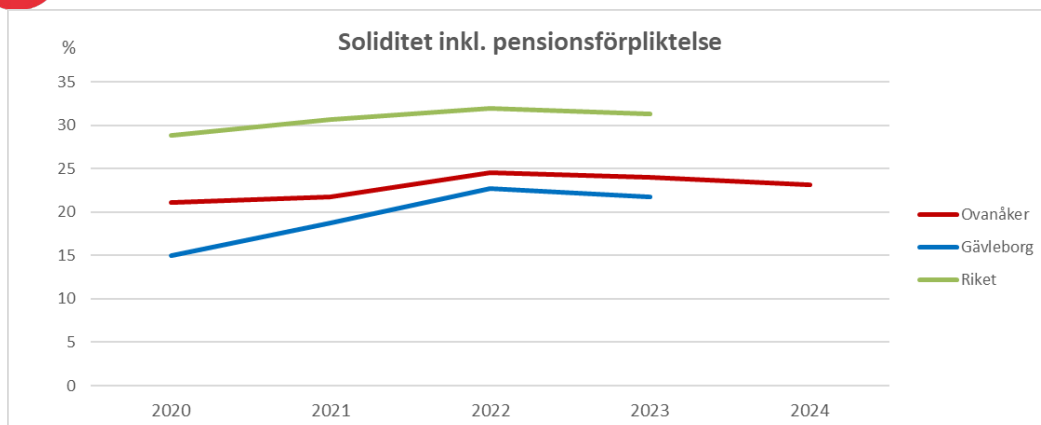
Soliditet anger hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Har kommunen en hög (god) soliditet innebär det att den i högre grad finansierar sig själv, till skillnad från att finansieras av externt kapital (lån). Ovanåkers kommun har som ett av sina finansiella mål att soliditeten (inkl. pensionsförpliktelser) i kommunen ska förbättras, detta mål uppnåddes inte för 2024 då soliditeten sjönk från 24,0 % 2023 till 23,1 % 2024.

Trenden för soliditeten exkl. pensionsförpliktelser för kommunkoncernen är relativt stabilt på ca 35 %. Soliditeten inkl. pensionsförpliktelser för kommunkoncernen har däremot ökat från att 2020 vara 20,4 % till 22,4 % detta år. Det är utvecklingen av kommunens pensionsförpliktelser, årets resultat men framförallt investeringstakten som har påverkat utvecklingen av kommunen och kommunkoncernens soliditet.

Jämför vi soliditeten inkl. pensionsförpliktelserna för kommunkoncernen med Gävleborgs läns kommunkoncerner (ovägt medel) och Riket de senaste åren ser vi över lag en ökning av soliditeten. Soliditeten för Riket var 2023 32,7 %. Soliditeten för Ovanåkers kommunkoncern och Gävleborgs läns kommunkoncerner var betydligt lägre 2023, 22,5 % för Ovanåkers kommunkoncern och 23,3 % för Gävleborgs läns kommunkoncerner. För 2024 finns bara uppgifter för Ovanåkers kommunkoncern, 22,4 %.

Jämför vi soliditeten inkl. pensionsförpliktelserna för Ovanåker kommun med Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) och Riket de senaste åren är bilden ganska lika som för kommunkoncernen, Riket har en betydligt högre soliditet. Ovanåkers kommun har under hela perioden en högre soliditet än Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel). Soliditeten var 31,3 % 2023 i Riket, 24,0 % för Ovanåkers kommun och 21,8 % för Gävleborgs läns kommuner. För 2024 finns bara uppgifter för Ovanåkers kommun, 23,1 %.

Soliditet

	2020	2021	2022	2023	2024
Koncernen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	20,4	21,0	22,9	22,5	22,4
Kommunen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	21,1	21,7	24,5	24,0	23,1
Koncernen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	35,4	34,8	35,5	34,8	34,6
Kommunen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	45,1	43,4	44,2	43,0	41,9

Pensionsskuld

Pensioner som har intjänats före 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse och intjänad pension efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknad enligt RIPS21. Kommunkoncernens totala pensionsskuld (inkl. löneskatt) är 2024 349,8 mnkr. Den totala pensionsskulden har de senaste åren minskat men under 2023 och 2024 har det varit en kraftig ökning. Det är framförallt inflationen som har påverka den intjänade förmånsbestämda ålderspensionen (pensionsavsättningen) genom att historiska löner räknas upp med inflationen vid beräkningen av pensionsunderlaget. Den totala pensionsskulden bedöms minska till 342,7 mnkr 2025 och 327,9 mnkr 2026 till största delen orsakat av att inflationen bedöms bli lägre.

(tkr)	2022	2023	2024	2025	2026
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl. särskild löneskatt	83 685	96 608	118 572	120 222	117 879
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	230 286	228 886	231 199	222 505	210 039
Total pensionsskuld	313 971	325 494	349 772	342 726	327 918

Känslighetsanalys

För att visa hur resultat för kommunkoncernen påverkas av en förändring med 1 % visas några av de största posterna i uppställningen nedan. För räntekostnader gäller att lån med rörlig ränta och lån som refinansieras räknas med en räntehöjning med 1 procentenhet.

Effekten på kostnader och intäkter	+/- 1 %
Statsbidrag	1 mnkr
Skatteintäkter	5 mnkr
Generella statsbidrag och utjämning	3 mnkr
Personalkostnader	6 mnkr
Räntekostnader	1 mnkr

Balanskravsresultat

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska uppgifter om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultat redovisas i förvaltningsberättelsen. Om resultatet blir negativt i ett bokslut är huvudprincipen att underskottet ska återställas inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Balanskravet gäller för kommunen som juridisk enhet och inte den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl göra undantag från denna huvudprincip och besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Kommunen kan då ta hänsyn till andra bedömningar som kan anses vara förenliga med god ekonomisk hushållning (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94) och hantera dessa inom ramen för KL:s regler för synnerliga skäl. I förarbetet till lagreglerna ges ett antal exempel på företeelser som kan vara av sådan karaktär, tex. att den finansiella ställningen är så stark att det kan vara försvarbart att under en tid gå med underskott, eller att man har öronmärkt tidigare överskott för att användas till avgränsade och tillfälliga kostnadsökningar.

Vid beräkningen av balanskravsresultatet ska årets resultat rensas från poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Det gäller till exempel realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt realiserade vinster i värdepapper.

Det finns negativa balanskravsresultat från tidigare år att återställa. Föregående års resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till -6 622 tkr. Planen var att detta skulle återställas inom tre år, 2024 till 2026. Under 2024 återställs inget så 6 622 tkr ska återställas under perioden 2025 till 2026.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska underskott inom VA-verksamheten återställas inom tre år. VA-verksamheten hade ett negativt resultat för 2022 på -1 152 tkr som skulle återställas inom perioden 2023-2025. VA-verksamheten hade ett negativt resultat 2023 på -1 230 tkr som skulle återställas inom perioden 2024-2026. VA-verksamhetens resultat för 2024 är -467 tkr vilket ska återställas inom perioden 2025-2027, totalt ska alltså 2 850 tkr återställas inom VA-verksamheten.

Resultatutjämningsreserven (RUR) uppgick vid årets ingång till 50 681 tkr och 7 112 kr används 2024, utgående behållning av resultatutjämningsreserven 43 569 tkr. Kommunfullmäktige beslutade i november 2023 i budget och verksamhetsplanen för 2024-2026 om en budget för 2024 som inte balanserade, i den beslutade budgeten återförs 2024 medel från resultatutjämningsreserven för att kompensera för det negativa

resultatet. Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

Balanskravsutredning (tkr)

	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	-2 879	-1 073	30 933
- Samtliga realisationsvinster	0	-599	-6
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-4 233	-4 950	11 710
+/- Återföring av orealiserad vinst/förlust i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-7 112	-6 622	42 637
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	-22 985
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	7 112	0	0
Årets balanskravsresultat	0	-6 622	19 652
Synnerliga skäl avseende ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	0	0
Resultat efter synnerliga skäl	0	-6 622	19 652

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarna i siffror

Anställda i Ovanåkers kommun

	Kommunen			Koncernbolag		
	Kvinnor	Män	Totalt 2024	Kvinnor	Män	Totalt 2024
Tillsvidare	788	185	973	63	96	159
Tidsbegränsade	82	57	139	2	1	3
Tim						
Årsarbetare*			1 059,14			

Den 31 december 2024 var totalt 973 medarbetare tillsvidareanställda i Ovanåkers kommun vilket är 8 färre än 2023.

I kommunen är 80,94 procent av andelen tillsvidareanställda kvinnor. Medellönen för tillsvidareanställda medarbetare i kommunen var den 31 dec 34462 kronor. Motsvarande siffra fördelat per kön var 33982 kr för kvinnor och 36505 kr för män. Kvinnors medellön i procent av mäns medellön är 93,09 procent.

I kommunkoncernens bolag är förhållande det motsatta, då det totalt är fler män än kvinnor som arbetar inom de kommunala bolagen. I bolagen är andelen kvinnor 39,6 procent. Alfta-Edsbyns Fastighets AB sticker ut bland bolagen med högre andel kvinnor (40 st tv-anställda) än män (27 st tv-anställda).

Ur kompetensförsörjningsperspektiv är det viktigt att mäta årsarbetare. Årsarbetare är antalet arbetade timmar utförda av tillsvidareanställda, tidsbegränsat anställda och timavlönade i förhållande till heltidsmått.

Bland tidsbegränsat anställda har arbetsgivaren sitt största rekryteringsunderlag.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad i %

	Kvinnor	Män	Totalt 2024	Totalt 2023	Totalt 2022	Totalt 2021
Kommunen	94,68	96,88	95,16	94,87	94,4	94,4

Att kunna erbjuda anställning på heltid är en viktig faktor för att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsgivarens målsättning är att alla som vill arbeta heltid ska erbjudas heltidsarbete, dvs att heltid är norm.

När fler arbetar heltid, minskar rekryteringsbehoven och den duktiga kompetens som redan finns anställd tas tillvara. Bättre förutsättningar för kontinuitet och kvalitet i verksamheten skapas, samtidigt som jobben blir attraktivare och jämställdheten ökar.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden fortsätter att öka. I år är den genomsnittliga sysselsättningsgraden 95,16 %, vilket är en ökning med 0,29 % i jämförelse med föregående år.

Inom koncernens bolag är den genomsnittliga sysselsättningsgraden högre hos samtliga arbetsgivare förutom AEFAB som har en genomsnittlig sysselsättningsgrad på 94,09 %. Bollnäs Ovanåkers Renhållning AB har en genomsnittlig sysselsättningsgrad på 99,32 %, Helsinge Vatten AB 98 %, Helsinge Net Ovanåker AB 100 %.

Åldersstruktur

	Kommunen			Koncernbolag		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Genomsnittlig medelålder i antal	46,84	46,82	46,85			
-29 år	72	26	98	2	5	7
30 -39 år	190	49	239	10	12	22
40 -49 år	200	49	249	7	20	27
50 -59 år	255	72	327	4	25	29
60 år -	151	44	195	2	6	8

Medelåldern bland kommunens månadsanställda är i princip oförändrad. Den genomsnittliga medelåldern är 46,85 år (46,82 år 2023). 17,6 % av arbetsgivarens månadsanställda är 60 år eller äldre.

Den genomsnittliga medelåldern i koncernens bolag är för Bollnäs Ovanåkers Renhållning AB 43,87 år, Alfta Edsbyns Fastighets AB 47,81 år, Helsingevatten AB 47,5 år, Helsinge Net Ovanåker AB 50,67 år. AEFAB har enbart redovisat genomsnittlig medelålder vilket innebär att medarbetarna hos AEFAB de saknas i tabellen ovan.

Sjukfrånvaro i kommunen

Sjukfrånvaro %	2024	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro	8,19	7,81	8,58	7,68	7,97
varav >60 dagar	44,83	55,32	44,92	48,71	33,42
Kvinnor	8,93	8,11	9,22	8,34	8,64
Män	5,63	4,75	5,8	4,72	5,56
-29 år	7,84	6,62	7,99	7,13	7,39
30 -49 år	6,96	6,96	8,98	7,53	8,35
50 år -	9,45	8,91	8,35	7,91	7,9

Att arbeta för att våra medarbetare håller sig friska över tid är viktigt både för den enskilde medarbetaren och för att vi ska klara vår kompetensförsörjning över tid. Både den korta och den långa sjukfrånvaron är fortsatt hög. Flera medarbetare har korttidsfrånvaro fler än tio tillfällen under året. Vid upprepad korttidsfrånvaro genomförs alltid trepartssamtal med stöd av Företagshälsovården. Förutom förkylningar och influensa så upplevs att psykisk ohälsa är dominerande som sjukfrånvarorsak. När det gäller diagnospanoramata för de sjukfall som gått över till Försäkringskassan (långa sjukfall) är psykisk ohälsa klart dominerande. Efter det kommer sjukdom i rörelseorganen, tumörer samt hjärt/kärlsjukdomar.

Under 2024 nyttjades 923 timmar företagshälsovård i verksamheterna, varav 374 timmar på individnivå, 247 timmar på grupp samt 302 på organisationsnivå. 55% av timmarna användes till förebyggande uppdrag och 45% till efterhjälpande uppdrag. Utöver detta användes 133 timmar till kommunövergripande uppdrag, såsom ex utbildning. Arbetsgivaren samverkar även regelbundet med Försäkringskassan samt hälsocentralernas rehab-koordinatorerna gällande arbetslivsinriktad rehabilitering.

För att öka kunskapen gällande arbetsplatsinriktad rehabilitering hos samtliga medarbetare finns ett kommunövergripande informationsmaterial i form av en film. Filmen kan användas tex vid arbetsplatsträffar samt vid enskilda möten med medarbetare.

Rehabverktyget gör det lättare för kommunens chefer att arbeta strukturerat med prehab och rehabprocessen. Systemet ger signal till chef bl. a när rehabiliteringsutredning ska göras och vid upprepad korttidsfrånvaro. Kommunens chefer har under året erbjudits utbildning i arbetslivsinriktad rehabilitering.

Under 2024 genomfördes en genomgång gällande verktyget för Friskfaktorer från Sunt Arbetsliv. Tanken är att verktyget ska användas i respektive verksamhet framåt och kommer att kontrolleras som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Ovanåkers kommun erbjuder friskvårdsbidrag till samtliga medarbetare. Bidraget är 1 000 kr per år och syftar till att öka förutsättningarna för en bättre hälsa. För varje år ansöker fler och fler av medarbetare om friskvårdsbidrag. År 2024 lämnade 475 personer in ansökan om friskvårdsbidrag.

Sjukfrånvaro i koncernen

Sjukfrånvaro %	AEFAB	Helsinge Net	Helsinge Vatten	BORAB
Total sjukfrånvaro	9,79	2,07	5,05	4,92
varav >60 dagar	50,46	0	63,05	20,88
Kvinnor	9,38	5,93	7,6	4,82
Män	10,32	1,3	4,61	4,98
-29 år	1,76		4,44	11,11
30 -49 år	6,03	3,12	10,38	4,24
50 år -	14,87	1,02	1,17	5,01

Anmälda tillbud och arbetsskador 2024	Kommunen	Koncernbolag
Tillbud	253	22
Arbetsskada	113	7

Arbetsskador (aj) och tillbud (oj) följs upp och redovisas löpande kommunens samverkansgrupper i enlighet med samverkansavtalet. Under 2024 anmäldes 113 arbetsskador, det är en minskning med 7 anmälningar i jämförelse med 2023. Av de totalt 113 anmälda arbetsskador resulterade 15 stycken i frånvaro från arbetet. 253 tillbud anmäldes under 2024, vilket är en ökning med 71 anmälningar mot föregående år. 9 anmälningar har klassificerats som så allvarlig att den anmäls till Arbetsmiljöverket.

De allra flesta anmälningarna kom från Socialförvaltningen, 271 st. Inom Barn och utbildningsförvaltningen inkom 85 anmälningar, Miljö och bygg 2 och inom Kommunstyrelseförvaltningen 8 anmälningar.

Av de totalt 366 anmälningarna har 284 utredningar avslutas under året, 35 st är under utredning och 47 st är ej åtgärdade. Tre händelsetyper sticker ut bland anmälningarna som dominerande, dessa är organisatoriskt arbetsmiljö tillbud 58 anmälningar, tillbud att bli skadad av person (även oavsiktligt) 41 anmälningar, samt tillbud psykisk överbelastning (hot, chock) 38 anmälningar. Inom området resurser för arbetet inkom 33 anmälningar och socialt arbetsmiljö tillbud 32 anmälningar.

Arbetsgivaren erbjuder via vår oberoende expertresurs inom arbetsmiljö, Företagshälsovården, grundläggande Arbetsmiljöutbildning vid fem tillfällen per år. Målgruppen är kommunens chefer och skyddsombud. I utbildningen ingår arbetsmiljöområdets samtliga delar, men med ett fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete och den organisatorisk och sociala arbetsmiljön.

Anmälningar av tillbud och arbetsskador görs också inom de kommunala bolagen. Där är siffrorna betydligt lägre på anmälda tillbud och arbetsskador. Totalt har 22 tillbud och sju skador anmäls. AEFAB har inte redovisat några siffror för tillbud/skador för 2024.

Personal och kompetensförsörjning

Ovanåkers kommun som arbetsgivare har en mångfald av olika yrken. Det finns fler än 100 olika yrken som tillsammans ger kommuninvånarna service inom skola, vård och omsorg, underhåll av gator mm. De största yrkesgrupperna hos arbetsgivaren är undersköterskor, förskollärare, habiliteringspersonal, lärare, kockar, enhetschefer, socialsekreterare och sjuksköterskor.

Att vara kommunalt anställd innebär ett varierande arbete där man som anställd gör skillnad i människors vardag. För att fortsätta att leverera välfärdstjänster krävs att kommunen kan nyrekrytera eller utveckla tjänsterna så att medborgarna känner sig nöjda. Kompetensförsörjning är en nyckelfråga inför framtiden, då antalet personer i arbetsför ålder minskar samtidigt som behoven av välfärd ökar utifrån prognosen för den demografiska utvecklingen.

Av kommunens medarbetare valde 11 personer att avsluta sin anställning med pension under 2024. I pensionsprognosen nedan är pensionsåldern beräknad på 65 år och redovisar antalet medarbetare som uppnår åldern under kommande år. Möjliga pensionsavgångar återfinns framförallt inom de vanligaste yrkena hos arbetsgivaren. I underlaget finns tex 45 stycken undersköterskor, 9 förskollärare, 16 lärare. Noterbart är att flera chefer återfinns inom åldern där det är möjligt att påbörja uttag av pension. Som ett led i arbetet med att förlänga arbetslivet har regeringen höjt åldersgränserna i Lagen om anställningsskydd. Rätt att kvarstå i anställningen, den ska LAS-åldern, höjdes under 2023 till 69 år.

För att klara denna och andra utmaningar samverkar länets kommuner både när det gäller marknadsföringsaktiviteter av kommunala jobb men också kring gemensamma utvecklingsprogram såsom Framtida ledare vars programidé är att hitta och utbilda dem inom ramen för det kommunala uppdraget.

Annonsering och rekrytering av nya medarbetare sker genom ett rekryteringsverktyg. Verktöget underlättar och kvalitetssäkrar rekryteringsprocessen och innehåller också rekryteringsstöd för att arbeta med kompetensbaserad rekrytering.

Möjliga pensionsavgångar vid 65 års ålder

År	Totalt
2025	10
2026	30
2027	32
2028	30
2029	36

Medarbetarundersökningen visar att kommunens medarbetare är engagerade. HME står för hållbart medarbetarengagemang och mäts vid medarbetarundersökningarna som genomförs vartannat år. HME mäter såväl medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationernas förmåga att ta tillvara och skapa engagemang. Målvärdet i kommunen är ett totalindex på 80. Under 2023 genomfördes medarbetarundersökning under maj månad. En arbetsledarenkät gällande chefers förutsättningar genomfördes under december 2023. Nästa medarbetarenkät genomförs i maj 2025.

Den bästa reklamen för ett arbetsgivarvarumärke är de medarbetare som talar gott om sin arbetsgivare till

andra. Vad som gör att en medarbetare vill rekommendera sin arbetsgivare är individuellt. Faktorer som brukar påverka är god arbetsmiljö, trivsel, gott ledarskap och möjlighet till utveckling.

	2023	2021	2019	2017
Medarbetarengagemang totalindex	82	82	79	81
Delindex Motivation	83	82	81	82
Delindex Ledarskap	82	83	82	80
Delindex Styrning	81	80	74	81

Förväntad utveckling

Kommunfullmäktige antog i november 2024 (kf § 103 2024-11-04) en budget och verksamhetsplan för perioden 2025-2027. Ovanåkers kommun budgeterar 2025 ett resultat på 4,6 mnkr. 2026 är det budgeterade resultatet 15,8 mnkr och 2027 är det budgeterade resultatet 21,9 mnkr. Under perioden ökar antalet äldre i kommunen medan antalet 1-18 åringar minskar något. Med lagd budget uppnås inte resultatmålet på 1% av skatter och generella statsbidrag för år 2025 medan det uppnås för åren 2026 och 2027. Över planeringsperioden skulle det ackumulerade resultatet, för att nå ett genomsnitt på 1%, behöva vara 27,8 mnkr jämfört med lagd budget på 42,3 mnkr.

I tabellen ges en översikt av den ekonomiska planeringen. Notera då att budgeten för 2025-2027 bygger på ett antagande även för 2024.

- Resultatet för 2024 blev lägre än vad som antogs.
- Självfinansieringsgraden blev högre. Orsaken är att investeringsutgifterna blev lägre. Dessa investeringsutgifter kommer i praktiken påverka 2025 års självfinansiering.

	2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Verksamhetens intäkter (mnkr)	172,9	150	145	140
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-995,9	-984,0	-997,0	-1 014,9
Avskrivningar (mnkr)	-49,7	-52,4	-55,5	-56,1
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	871,5	897,2	927,0	959,0
Finansnetto (mnkr)	-1,7	-6,2	-3,7	-6,0
Årets resultat (mnkr)	-2,9	4,6	15,8	21,9
Nettoinvesteringar (mnkr)	46,9	90,1	48,0	48,9
Eget kapital (mnkr)	514,0	527,9	543,6	565,6
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	23,1 %	25,4 %	27,8 %	30,4 %
Självfinansieringsgrad (%)	99,9 %	63,3 %	148,6 %	159,7 %

Risker och osäkerhetsfaktorer

Budgeten baseras på en prognos över kommande skatteintäkter och i en prognos finns det alltid osäkerheter. Skatteintäkterna baseras till stor del på utvecklingen av arbetade timmar, inte bara i Ovanåker utan i hela riket. De skatteunderlagsprognoser som SKR framställer är tillförlitliga, men ju mer osäkerheter det finns i Sverige och omvärlden desto osäkrare är prognoserna. En annan del är befolkningsutvecklingen där invånarantalet kan utvecklas både bättre och sämre vilket påverkar både intäkter och kostnader för

kommunen. En förändring med 1 invånare påverkar skatteintäkterna med ca 60 tkr. Vi vet även att antalet i befolkningen som är 80 år och äldre kommer att öka under budgetperioden och att det normalt är så att behov av omvårdnad ökar ju äldre invånarna blir. Hur mycket kostnaderna kommer öka till följd av detta är osäkert då det beror på hur mycket insatser som krävs.

Kvantiteter

Kvantiteter	2022	2023	2024	Prognos 2025
Barn och Utbildning*				
Antal inskrivna barn i kommunal förskola, årssnitt	481	497	482	460
Antal inskrivna barn i enskild förskola, årssnitt	106	106	107	98
Antal barn inskrivna vid fritidshem	433	436	459	443
Elevantal förskoleklass	128	129	129	134
Elevantal i åk 1-9	1 172	1 170	1 162	1 170
Elevantal gymnasiet	293	298	276	285
Elevantal vuxenutbildning	320	300	376	330
Elevantal SFI	176	70	85	60
Vård och Omsorg**				
Antal platser i särskilt boende	114	114	115	116
Utförda timmar hemtjänst	68 791	76 869	75 946	78 000
Kostnader placeringar kr/inv	2 325	2 301	3 206	3 259
Antal platser LSS bostad med särskild service	52	57	57	57
Inskrivna hemsjukvård	164	170	210	230
Antal beslut daglig verksamhet	56	59	62	64
Kultur				
Bibliotekslån	70 480	74 006	73 481	73 000
Antal skolupplevelser***	1 843	1 132	2 357	2 000
Inskrivna i musik-/kulturskola	184	190	220	240
Besökare Hälsingegård Ol-Anders	*****6076	7 911	8 476	8 500
Skol- och äldremat				
Antal serverade portioner skolmat****	398 900	430 500	459 661	440 000
Antal serverade portioner äldremat	137 644	149 462	138 357	139 000
Gator och vägar				
Gator	72 km	72 km	72 km	72 km
Gång- och cykelvägar	25 km	25 km	25 km	25 km
Allmänna lekplatser	19 st	19 st	19 st	19 st
Belysningsarmaturer	3 450 st	3 450 st	3 450 st	3 450 st

* Barn och utbildning: Kommunal förskola: faktiska siffror i kombination med befolkningsframskrivning från SCB. Servicenivån 92%, kommunal 75% och enskild 17%. Fritidshem: Elever i åk F-6. Servicenivå; 49 % år 2025. Elevantal grundskola och förskoleklass: Antal kommuninvånare inom åldern för skolplikt åk F-9.

***Kultur - en skolupplevelse avser ett barns besök vid ett kulturarrangemang (t.ex. skolbio, skolteater).

****Skolmat - antal serverade portioner skolmat inkluderar även förskola

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2024	2023	2024	2023
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>					
Verksamhetens intäkter	3	172 936	155 684	343 526	327 815
Verksamhetens kostnader	5	-995 905	-952 016	-1 116 800	-1 077 727
Avskrivningar	6	-49 681	-47 149	-79 673	-78 059
Summa Verksamhetens nettokostnader		-872 650	-843 481	-852 946	-827 970
<i>Finansiella poster</i>					
Skatteintäkter	7	559 952	558 943	559 952	558 943
Generella statsbidrag och utjämning	8	311 521	286 893	311 521	286 893
Verksamhetens resultat		-1 177	2 355	18 527	17 866
<i>Finansiella intäkter</i>					
Finansiella intäkter	9	13 736	9 203	13 086	8 253
<i>Finansiella kostnader</i>					
Finansiella kostnader	10	-15 438	-12 630	-28 031	-25 171
Resultat efter finansiella poster		-2 879	-1 073	3 581	948
<i>Extraordinära poster</i>					
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT		-2 879	-1 073	3 581	948

Balansräkning

Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	104	90
Materiella anläggningstillgångar		900 910	902 702	1 595 846	1 598 202
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	840 052	852 166	1 433 287	1 440 382
varav maskiner och inventarier	12	47 473	47 618	140 475	138 303
varav pågående investeringar	13	13 385	2 918	22 085	19 517
Finansiella anläggningstillgångar	14	67 391	66 305	14 237	13 027
Summa anläggningstillgångar		968 301	969 008	1 610 188	1 611 318
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd, lager och exploateringsmark	15	427	424	738	800
Fordringar	16	86 651	101 689	100 493	116 227
Kortfristiga placeringar	17	83 803	74 865	83 803	74 865
Kassa och bank	18	86 569	56 237	86 569	61 640
Summa omsättningstillgångar		257 450	233 216	271 603	253 532
SUMMA TILLGÅNGAR		1 225 751	1 202 223	1 881 791	1 864 850
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>					
Årets resultat	19	-2 879	-1 073	3 581	948
Resultatutjämningsreserv		43 569	50 681	43 569	50 681
Övrigt eget kapital		473 295	467 257	604 644	596 656
Summa eget kapital		513 985	516 865	651 794	648 285
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	20	116 424	94 664	118 572	96 609
Andra avsättningar	21	3 498	3 498	24 971	20 545
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	22	390 766	390 153	852 715	862 103
Kortfristiga skulder	23	201 078	197 043	233 738	237 307
Summa avsättningar och skulder		711 766	685 359	1 229 996	1 216 564
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 225 751	1 202 224	1 881 791	1 864 850
<i>Panter och ansvarsförbindelser</i>					
Ställda säkerheter	24			3 265	3 265
Ansvarsförbindelse pensioner	25	231 200	228 886	231 200	228 886
Borgensåtaganden	26	464 098	473 895	543	551

Kassaflödesanalys

Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-2 879	-1 073	3 581	948
Justering för ej likviditetspåverkande poster	28	71 482	62 749	105 970	94 723
Medel från verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet		68 603	61 676	109 551	95 671
Förändringar i rörelsekapitalet					
Förändring kortfristiga fordringar		15 038	-11 005	15 734	-8 326
Förändring förråd och varulager		-3	-46	62	0
Förändring kortfristiga skulder		4 035	14 407	-3 569	28 793
Kassaflöde från den löpande verksamheten		87 673	65 032	121 778	116 138
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i immateriella tillgångar				-35	-13
Investering i materiella anläggningstillgångar		-47 929	-78 423	-77 335	-128 260
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	599	58	606
Investering i finansiella tillgångar		-1 147	-741	-1 147	-741
Försäljning av finansiella tillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-49 076	-78 564	-78 459	-128 409
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring långfristiga skulder		612	3 664	-9 388	-2 337
Förändring långfristiga fordringar		61	61	-63	-263
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		672	3 725	-9 451	-2 600
PERIODENS KASSAFLÖDE					
Likvida medel och kortfristiga placeringar IB		131 103	140 910	136 505	151 422
LIKVIDA MEDEL OCH KORTFRISTIGA PLACERINGAR UB					
		170 372	131 103	170 372	136 505

Noter (tkr)

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen och från 2017 redovisas överuttag som skuld till VA-kollektiv.

Intäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skattskyldiga. Den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) publicerar i december räkenskapsåret används vid beräkningen av årets skatteintäkt.

Övriga intäkter som investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Kortfristiga placeringar

Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång. Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antagen placeringspolicy, Kf § 92/2016.

I enlighet med LKBR värderas kommunens kortfristiga placeringar till verkligt värde. För finansiella instrument värderade till verkligt värde har marknadsvärde enligt börskursen den 31/12 använts.

Pensioner

Pensioner som intjänats före 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse. Utbetalningen av pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Intjänad pension efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknad enligt RIPS21. Grundbokföringen av pensionsutbetalningarna administreras av KPA.

Semester-, uppehålls- och ferielöneskuld

Semesterlöneskulden, uppehållslöneskuld och ferielöneskulden motsvarar de anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar. Tillsammans med okompenserad övertid och därpå upplupna arbetsgivaravgifter redovisas dessa som en kortfristig skuld. Det lokala kollektivavtalet FLISA upphörde att gälla den 30 september 2023.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är satt till 21 tkr.

Pågående investeringar

Så länge investeringen inte är tagen i bruk bokförs den som pågående investering, vid aktiveringen bokförs investeringen som anläggningstillgång.

Avskrivningar

Avskrivningar påbörjas månaden efter investeringarna tagits i bruk och beräknas linjärt, dvs. lika stora belopp varje år. Följande avskrivningstider tillämpas i kommunen: Markreserv obegränsad livstid, publika fastigheter 5-40 år beroende på komponent, verksamhetsfastigheter samt övriga fastigheter 5-100 år beroende på komponent, maskiner 5-20 år, inventarier 3-33 år, bilar och andra transportmedel 3-20 år, konst obegränsad livstid, övriga maskiner och inventarier 3-33 år

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på intern ränta och avskrivning.

Komponentavskrivning

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade tom 2014 som då hade en kvarvarande nyttjandeperiod på mer än 10 år och ett bokfört värde på mer än 500 tkr har delats upp i komponenter.

Omprövning av nyttjandeperiod

Regelbunden omprövning görs av nyttjandeperiod eftersom exempelvis teknisk utveckling, minskad prestanda eller förändrat utnyttjande kan förändra nyttjandeperioden hos en tillgång. Om ny bedömning görs och den väsentligt avviker från tidigare bedömning av avskrivningstid ska avskrivningsperioden ändras och innevarande och framtida perioder justeras.

Nedskrivning

Nedskrivning av materiella tillgångar sker om det verkliga värdet är lägre än det bokförda värdet och värdenedgången antas vara bestående.

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Leasing

Samtliga bilar leasas på 3 år med förlängning på ytterligare 3 år och redovisas som finansiell leasing. Kommunen har möjlighet att köpa bilen efter leasingavtalets utgång. Operationell leasing består av kopiatorer, skrivare och kaffemaskiner.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 40 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1,25% för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att fullmäktige i budget anvisar resurser till nämnderna för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattning av verksamheten och investeringarna.

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för de kommande 3 åren. I dokumentet presenteras förutsättningarna för den kommunala nämnd- och förvaltningsorganisationen.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin detaljbudget.

Driftsredovisningen är uppbyggd så att resultat anges i brutto gällande intäkter och kostnader medan budget anges netto. Föregående år finns med som jämförelseår och en budgetavvikelse finns angivet netto för både innevarande och föregående år.

Driftsredovisningens budgetposter avser senast beslutad budget och de förändringar som eventuellt skett under året anges i egen tabell med belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justeras

Intäkter och kostnader för nämnderna är inklusive interna poster och för att få ett samband med resultaträkningens poster Verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader reduceras det för dessa interna poster i driftsredovisningen på en separat rad.

Kommunfullmäktige beslutar vidare varje år om en investeringsplan för de kommande 5 åren. Det första året utgör budgetåret och de fyra efterföljande åren utgör planeringsår. Fullmäktige tilldelar nämnderna anslag som binds på varje enskilt investeringsobjekt.

Investeringsredovisningen är utformad så att utfallen på ett överskådligt sätt kan stämmas av mot fullmäktiges budget.

Investeringsredovisningens budgetposter avser senast beslutad budget och de förändringar som eventuellt skett under året anges i

egen tabell med belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen omfattar Ovanåkers kommun samt de företag där kommunen har en ägarandel som överstiger 20 %.

Detta innebär att Alfta Industricenter AB, Alfta-Edsbyns Fastighets AB, Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB, Helsinge Net Ovanåker AB och Helsinge Vatten AB ingår i kommunens sammanställda redovisning. Kommunens sammanställda redovisning har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Säsongsvariationer eller cykliska effekter annat än väghållning och elförbrukning påverkar inte verksamheten nämnvärt.

Inga jämförelsestörande eller extraordinära poster förekommer under perioden.

Inga effekter av ändrade uppskattningar eller bedömningar som redovisats tidigare år finns.

NOT 3 VERKSAMHETENS INTÄKTER	Kommunen		Koncernen	
	2 024	2 023	2 024	2 023
Försäljningsintäkter	7 490	7 128	38 173	41 274
Taxor och avgifter	57 502	50 604	64 083	57 744
Hyror och arrenden	9 964	9 698	143 506	140 861
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	83 145	75 509	83 145	75 509
EU-bidrag	152	140	152	140
Övriga bidrag	4 316	3 979	4 316	3 979
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	10 368	8 028	8 945	7 363
Realisationsvinster av anläggningstillgångar	0	599	60	606
Försäkringsersättningar	0	0	0	147
Övriga intäkter	0	0	1 146	193
SUMMA	172 936	155 684	343 526	327 815

NOT 4 VERKSAMHETENS KOSTNADER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-585 200	-576 957	-654 268	-641 131
Pensionskostnader	-60 792	-51 692	-65 703	-55 961
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	0	0	-9 390	-7 101
Bränsle, energi och vatten	-10 474	-10 196	-52 994	-42 399
Köp av huvudverksamhet	-182 191	-160 861	-128 944	-118 460
Lokal- och markhyror	-16 495	-16 215	-5 326	-5 512
Övriga tjänster	-46 273	-39 331	-56 204	-47 337
Lämnade bidrag	-22 892	-21 407	-22 892	-21 407
Realisationsförluster och utrangeringar	-41	-3 237	-41	-3 237
Övriga kostnader	-71 547	-72 120	-116 670	-133 596
Bolagsskatt	0	0	-4 368	-1 585
SUMMA	-995 905	-952 016	-1 116 800	-1 077 727

NOT 5 AV- OCH NEDSKRIVNINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	0	0	-21	-19
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-38 224	-36 955	-63 120	-62 421
Avskrivningar maskiner och inventarier	-11 457	-10 623	-19 456	-18 972
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0	429	2 924	3 353
SUMMA	-49 681	-47 149	-79 673	-78 059

NOT 6 SKATTEINTÄKTER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Preliminär kommunalskatt	560 764	546 719	560 764	546 719
Preliminär slutavräkning innevarande år	2 156	9 173	2 156	9 173
Slutavräkningsdifferens föregående år	-2 968	3 051	-2 968	3 051
SUMMA	559 952	558 943	559 952	558 944

NOT 7 GENERELLA STATS BIDRAG OCH UTJÄMNING	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjämning	199 878	192 441	199 878	192 441
Kostnadsutjämning	37 233	28 193	37 233	28 193
Regleringsbidrag/avgift	35 329	27 226	35 329	27 226
Kommunal fastighetsavgift	33 576	29 200	33 576	29 200
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	2 670	2 423	2 670	2 423
Övriga generella bidrag från staten	2 835	7 409	2 835	7 409
SUMMA	311 521	286 893	311 521	286 893

NOT 8 FINANSIELLA INTÄKTER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Utdelningar på aktier och andelar	742	188	742	0
Ränteintäkter	2 466	2 018	3 055	2 634
Orealiserade marknadsvärden	4 233	4 950	4 233	4 950
Avkastning avseende förvaltade pensionsmedel	4 702	669	4 702	669
Övriga finansiella intäkter	1 593	1 377	486	0
SUMMA	13 736	9 203	13 086	8 253

NOT 9 FINANSIELLA KOSTNADER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Räntekostnader	-7 613	-6 193	-20 206	-18 734
Ränta på nyintjänad pensionsskuld	-7 825	-6 437	-7 825	-6 437
SUMMA	-15 438	-12 630	-28 031	-25 171

NOT 10 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	0	0	406	393
Inköp	0	0	35	13
Försäljning/Utrangeringar	0	0	0	0
Ack avskrivningar	0	0	-337	-316
Utgående redovisat värde	0	0	104	90

NOT 11 MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	1 258 126	1 165 056	2 266 535	2 138 999
Inköp	26 110	114 118	52 896	148 584
Utrangeringar	0	-21 048	0	-21 048
Utgående anskaffningsvärde	1 284 236	1 258 126	2 319 431	2 266 535
Ingående ack. avskrivningar	-405 960	-387 188	-767 846	-723 774
Utrangeringar	0	18 183	0	18 183
Årets avskrivningar	-38 224	-36 955	-62 916	-62 255
Utgående ack. avskrivningar	-444 184	-405 960	-830 762	-767 846
Ingående ack. nedskrivningar	0	-429	-58 306	-61 658
Årets nedskrivningar/återföringar	0	429	2 924	3 353
Utgående ack. nedskrivningar	0	0	-55 382	-58 306
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	840 052	852 166	1 433 287	1 440 382
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	33	34	37	36
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar förutom för deponi</i>				
varav				
Markreserv	17 252	17 252	17 658	17 657
Verksamhetsfastigheter	562 121	582 562	1 040 496	1 058 242
Fastigheter för affärsverksamhet	132 309	124 401	154 915	142 164
Publika fastigheter	124 333	123 681	124 333	123 681
Fastigheter för annan verksamhet	1 889	2 085	1 889	2 085
Övriga fastigheter	2 147	2 185	93 996	96 553

NOT 12 MASKINER OCH INVENTARIER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	136 896	129 414	318 895	299 339
Inköp	11 352	12 002	21 871	24 085
Försäljningar	0	0	0	-9
Utrangeringar	-1 422	-4 520	-1 451	-4 520
Utgående anskaffningsvärde	146 827	136 896	339 315	318 895
Ingående ack. avskrivningar	-89 278	-82 803	-180 592	-165 610
Försäljningar	0	0	0	9
Utrangeringar	1 381	4 148	1 412	4 148
Årets avskrivning	-11 457	-10 623	-19 660	-19 139
Utgående ack. avskrivningar	-99 354	-89 278	-198 840	-180 592
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	47 473	47 618	140 475	138 303
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	13	13	17	17
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar</i>				
varav				
Maskiner	4 183	4 973	7 903	5 110
Inventarier	31 160	31 182	41 595	42 789
Bilar och andra transportmedel	7 800	7 453	13 222	11 559
Konst	2 174	2 174	2 485	2 485
Övriga maskiner och inventarier	2 155	1 836	75 270	76 360

NOT 13 PÅGÅENDE INVESTERINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	2 918	50 615	19 517	63 913
Ingående bokfört värde	2 918	50 615	19 517	63 913
Årets nettoförändring	10 467	-47 697	2 568	-44 396
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	13 385	2 918	22 085	19 517
varav				
Verksamhetsfastigheter	8 254	2 305	15 409	17 283
Fastigheter för affärsverksamhet	2 040	290	3 188	1 126
Publika fastigheter	2 732	0	2 732	0
Inventarier	359	323	756	1 108

NOT 14 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Aktier i koncernföretag				
AICAB (ägarandel 100%)	20 000	20 000		
Alfta-Edsbyns Fastighets AB (ägarandel 100%)	31 000	31 000		
Helsinge Net Ovanåker AB (ägarandel 100%)	50	50		
Helsinge Net Ovanåker (aktieägartillskott)	3 000	3 000		
Helsinge Vatten AB (ägarandel 40%)	160	160		
BORAB (ägarandel 33%)	200	200		
Delsumma	54 410	54 410		
Övriga aktier och andelar				
Kommuninvest (12 623 andelar)	10 350	9 203	10 350	9 203
Kommunassurans Syd Försäkring AB (558 aktier)	782	782	782	782
Inera AB (5 aktier)	43	43	43	43
Edsbyn Arena AB (20 aktier)	10	10	13	13
Kommentus AB (23 aktier)	2	2	2	2
Norrskan AB (ägarandel 1%)	0	0	17	17
HBV, insats	0	0	40	40
Delsumma	11 187	10 040	11 247	10 100
Långfristiga fordringar				
Övriga långfristiga fordringar	1 794	1 855	2 990	2 927
Delsumma	1 794	1 855	2 990	2 927
SUMMA	67 391	66 305	14 237	13 027

NOT 15 FÖRRÅD, LAGER OCH EXPLOATERINGSFASTIGHETER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Lager	100	96	411	473
Verkligt värde exploateringsmark på balansdagen	327	327	327	327
SUMMA	427	424	738	800

NOT 16 FORDRINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar	11 609	12 206	17 863	19 959
Diverse kortfristiga fordringar	804	294	4 097	1 610
Fordringar koncernbolag, koncernkonto				
Statsbidragsfordringar	1 904	2 060	1 904	2 060
Skattefordringar	17 369	16 839	17 369	16 839
Upplupna generella statsbidrag	0	0	0	0
Upplupna riktade statsbidrag o kostnadsersättningar	3 118	2 351	3 118	2 351
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	51 847	67 938	56 142	73 408
SUMMA	86 651	101 689	100 493	116 227

Inga upplupna generella statsbidrag finns. Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar består till största del av kostnadsersättning för fastighetsnära förpackningsinsamling från Naturvårdsverket, arbetsmarknadsstöd från Arbetsförmedlingen samt schablonersättning från Migrationsverket.

NOT 17 KORTFRISTIGA PLACERINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Aktier och andelar	62 774	29 742	62 774	29 742
Anskaffningsvärde	54 578	25 879	54 578	25 879
Värdereglering	8 196	3 863	8 196	3 863
Räntebärande värdepapper	20 962	43 438	20 962	43 438
Anskaffningsvärde	19 635	42 010	19 635	42 010
Värdereglering	1 327	1 428	1 327	1 428
Likvida medel	68	1 686	68	1 686
Anskaffningsvärde vid årets slut	74 280	69 575	74 280	69 575
Orealiserad värdestegring vid årets slut	9 523	5 291	9 523	5 291
SUMMA	83 803	74 865	83 803	74 865

För realiserad värdeförändring vid periodens slut se not 9 Finansiella intäkter/not 10 finansiella kostnader

NOT 18 KASSA OCH BANK	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Koncernkonto	86 549	56 188	86 549	56 188
Kassa	20	49	20	49
Bank	0	0	0	5 403
SUMMA	86 569	56 237	86 569	61 640

Ovanåkers kommunkoncern har en checkkredit på 30 mnkr. På bokslutsdagen 31/12 2024 är denna outnyttjad.

NOT 19 EGET KAPITAL	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående eget kapital	516 865	517 937	648 285	647 296
Uppskjuten skatt BORAB			146	41
Skattereduktion Helsinge Net			-218	
Årets resultat	-2 879	-1 073	3 581	948
SUMMA	513 985	516 865	651 794	648 285
Varav VA kollektivets andel av eget kapital	-2 850	-2 382		
Ingående reservering av resultatutjämningsreserv	50 681	50 681		
lanspråkstagning av resultatutjämningsreserv (RUR)	-7 112			
Varav resultatutjämningsreserv	43 569	50 681		
Varav övrigt eget kapital	473 266	468 566		

NOT 20 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	94 664	81 702	96 609	83 686
Nyintjänad pension	16 649	8 948	16 803	8 948
Årets utbetalningar	-3 746	-2 950	-3 746	-2 982
Ränte- och basbeloppsuppräknings	7 825	6 437	7 825	6 437
Övrig post	-3 217	-2 004	-3 217	-2 004
Förändring löneskatt	4 249	2 531	4 298	2 524
SUMMA	116 424	94 664	118 572	96 609

NOT 21 ANDRA AVSÄTTNINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Avsatt för återställande av deponi*				
Redovisat värde vid årets början	3 498	3 498	5 573	5 665
Nya avsättningar deponi	0	0	0	0
lanspråktagna avsättningar deponi	0	0	-86	-92
Utgående avsättning	3 498	3 498	5 487	5 573
Avsättning för uppskjuten skatt	0	0	19 484	14 972
SUMMA	3 498	3 498	24 971	20 545

*Avsättningen avser undersökning, ev åtgärder av deponier samt mark med diverse föroreningar av olja mm. För koncernen avser avsättningen även BORABs beräknade kostnader för att täcka och återställa huvuddeponin.

NOT 22 LÅNGFRISTIGA SKULDER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Lån Kommuninvest	360 000	360 000	821 950	831 950
Finansiella leasingavtal (långfristig del)	7 271	6 780	7 271	6 780
Förutbetalda investeringsbidrag ingående värde	21 005	19 343	21 005	19 343
Nya investeringsbidrag	1 076	2 573	1 076	2 573
Resultatförda investeringsbidrag	-1 074	-910	-1 074	-910
Förutbetalda investeringsbidrag, utgående värde	21 007	21 005	21 007	21 005
Återstående antal år	29	32	32	32
Förutbetalda anslutningsavgifter ingående värde	2 369	2 352	2 369	2 352
Nya anslutningsavgifter under året	269	160	269	160
Resultatförda avgifter	-150	-142	-150	-142
Förutbetalda anslutningsavgifter, utgående värde	2 488	2 369	2 488	2 369
Återstående antal år	14	16	17	17
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	390 766	390 154	852 715	862 103
<i>Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.</i>				
Uppgifter om lång och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	1,72	1,45	2,27	2,12
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	1,72	1,45		
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,89	3,19	2,42	2,93
Kapitalförfall andel av lån				
0 -1 år	20 %	17 %	18 %	18 %
1 -3 år	33 %	39 %	48 %	41 %
3 -5 år	33 %	22 %	28 %	27 %
5 -10 år	14 %	22 %	6 %	14 %
Över 10 år	0 %	0 %	0 %	0 %
Genomsnittlig räntebindningstid, år	2,62	2,63	2,44	2,81

Samtliga AEFABs låneskulder klassificeras som långfristiga då lånen bedöms kunna omsättas hos berörda kreditinstitut i samband med förfallet. AEFAB använder ränteswappar i säkringssyfte för att uppnå önskad räntebindning samt att variationer i räntekostnader kan förutses och budgeteras i god tid. Ränteswapparna värderas inte under löptiden då de endast innehas i säkringssyfte. Intäkter och kostnader för ränteswapparna redovisas under räntekostnader. På balansdagen finns ränteswappar med nominellt värde 235 000 tkr. Marknadsvärdet, ej redovisat i balansräkningen, är positivt och uppgår till 4 849 tkr (6 655 tkr).

NOT 23 KORTFRISTIGA SKULDER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Finansiella leasingavtal (kortfristig del)	1 454	1 356	1 454	1 356
Skuld koncernbolag, koncernkonto	38 025	35 582	1 798	3 967
Leverantörsskulder	47 347	44 388	62 057	66 788
Mervärdesskatt	1 089	385	7 819	5 953
Källskatt och arbetsgivaravgifter	19 816	19 427	20 702	21 073
Övriga kortfristiga skulder	3 509	2 395	6 371	3 186
Upplupna löner	1 894	1 117	2 429	1 471
Upplupna semesterlöner	27 294	30 049	30 846	33 730
Upplupna sociala avgifter	11 967	12 466	13 044	12 770
Upplupen pensionskostnad individuell del	16 114	15 354	16 480	15 354
Upplupen löneskatt individuell del	3 909	3 725	4 276	4 033
Upplupna kostnader/Förutbetalda intäkter	28 660	30 798	66 462	67 626
SUMMA	201 078	197 043	233 738	237 307

NOT 24 PANTER OCH DÄRMED JÄMFÖRLIGA SÄKERHETER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Fastighetsinteckningar (AEFAB)			3 100	3 100
Bankgaranti (BORAB)			165	165
SUMMA			3 265	3 265

NOT 25 PENSIONS FÖRPLIKTELSE SOM INTE TAGITS UPP BLAND SKULDERNA OCH AVSÄTTNINGARNA	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Del 1: Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt				
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	228 886	229 058	228 886	229 058
Årets utbetalningar	-15 857	-14 864	-15 857	-14 864
Ränte- och basbeloppsuppräknig	13 974	14 727	13 974	14 727
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	1 856	-1 846	1 856	-1 846
Förändring av löneskatt	452	-480	452	-480
Utgående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	229 311	226 595	229 311	226 595
Del 2: Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar				
Visstidspension eller liknande	1 889	2 291	1 889	2 291
Omställningsstöd för förtroendevalda				
Övriga pensionsförpliktelser				
Summa övriga pensionsförpliktelser	1 889	2 291	1 889	2 291
SUMMA UTGÅENDE DEL 1 OCH DEL 2	231 200	228 886	231 200	228 886
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %	97 %
Visstidspension antal	2	2	2	2

NOT 26 BORGENSÅTAGANDEN	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Borgensåtagande Alfa-Edsbyns Fastighets AB	360 000	360 000		
Borgensåtagande pensionsskuld Alfa-Edsbyns Fastighets AB	2 148	1 945		
Borgensåtagande Alfa Industricenter AB	57 000	57 000		
Borgensåtagande Helsinge Net Ovanåker AB	40 000	50 000		
Borgensåtagande Bollnäs-Ovanåkers Renhållnings AB	4 950	4 950		
Borgensåtagande Fastigo	0	0	543	551
SUMMA	464 098	473 895	543	551

Kommunfullmäktige i Ovanåkers kommun har beslut på borgensåtagande för bolagen med totalt 646 000 tkr. Ovanåkers kommun har i december 2000 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 296 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Ovanåkers kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kr och totala tillgångar till 603 916 952 803 kr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 880 879 382 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 887 034 420 kr.

NOT 27 LEASING	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Finansiella leasingavtal över 3 år, maskiner och inventarier				
Totala minimileasingavgifter	7 713	7 291	7 713	7 291
Nuvärde minimileasingavgifter	6 974	6 928	6 974	6 928
<i>Därav förfall inom 1 år</i>	<i>1 843</i>	<i>2 044</i>	<i>1 843</i>	<i>2 044</i>
<i>Därav förfall inom 1-5 år</i>	<i>5 131</i>	<i>4 884</i>	<i>5 131</i>	<i>4 884</i>
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Minimileaseavgifter	684	929	4 460	6 774
<i>Därav med förfall inom 1 år</i>	<i>251</i>	<i>424</i>	<i>1 660</i>	<i>1 762</i>
<i>Därav med förfall inom 1-5 år</i>	<i>347</i>	<i>505</i>	<i>2 597</i>	<i>4 800</i>
<i>Därav med förfall efter 5 år</i>	<i>86</i>	<i>0</i>	<i>203</i>	<i>212</i>

NOT 28 EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar och nedskrivningar	49 681	47 149	79 673	78 059
Avsatt till pensioner	21 760	12 962	21 963	12 924
Övriga avsättningar	0	0	4 598	1 264
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	0	0	-86	-92
Redovisat resultat försäljning anläggningstillgångar	41	2 638	-19	2 631
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	-159	-63
SUMMA	71 482	62 749	105 970	94 723

NOT 29 UPPLYSNING OM KOSTNADER FÖR RÄKENSKAPSREVISION	Kommunen	
	2024	2023
Kostnad för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	425	170
Förtroendevalda revisorer	83	78
Total kostnad för räkenskapsrevision	508	248
Kostnad för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	211	290
Förtroendevalda revisorer	124	133
Total kostnad för övrig revision	335	423
SUMMA	843	671

NOT 30 KONCERNINTERNA FÖRHÅLLANDEN	Försäljning		Borgensavg. & räntor	
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Kommunen	9 501	78 430	1 659	1 055
AICAB (ägarandel 100%)	711	3 460	2	278
Alfta-Edsbyns Fastighets AB (ägarandel 100%)	51 844	10 159	421	1 126
Helsinge Net Ovanåker AB (ägarandel 100%)	932	365	313	235
Helsinge Vatten AB (ägarandel 40%)	25 465	1 399	319	0
BORAB (ägarandel 33%)	7 422	2 062	0	20

Not 31 UPPLYSNING OM UPPRÄTTADE SÄRREDOVISNINGAR

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns tillgänglig hos: Ovanåkers kommun, telefon 0271-57000 www.ovanaker.se

Driftredovisning

mnkr	Intäkter		Kostnader		Resultat			Budgetavvik.	
	2024	2023	2024	2023	Budget	2024	2023	2024	2023
Politiska organ	0,4	0,0	-1,8	-1,2	-1,2	-1,4	-1,2	-0,2	0,0
Kommunstyrelse	32,2	31,8	-136,7	-128,6	-108,3	-104,5	-96,7	3,9	4,6
Kultur- och fritidsnämnd	4,4	4,7	-49,3	-47,8	-44,6	-45,0	-43,1	-0,4	-2,0
Samhällsbyggnadsnämnd	67,7	54,8	-104,4	-89,1	-35,7	-36,7	-34,3	-1,0	-2,9
VA	29,7	24,6	-30,2	-25,8	0,0	-0,5	-1,2	-0,5	-1,2
Miljö- och byggnämnd	1,7	2,0	-10,1	-7,6	-6,8	-8,4	-5,6	-1,6	0,4
Barn- o utbildningsnämnd	58,5	55,7	-386,0	-371,1	-319,2	-327,5	-315,4	-8,3	-14,2
Socialnämnd	42,3	41,8	-371,2	-358,2	-337,7	-328,8	-316,4	8,9	0,2
Drift nämnder	236,9	215,5	-1 089,6	-1 029,4	-853,4	-852,7	-813,9	0,7	-15,1
Kostnadsökningar	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	0,0	0,8	0,0
Pensionskostnader	0,0	0,0	-38,7	-33,6	-32,0	-38,7	-33,6	-6,7	-9,4
Kapitalkostnader	21,6	10,6	49,7	47,1	72,6	71,3	57,8	-1,4	-1,6
Övriga centrala poster	0,1	0,0	-0,1	0,8	0,0	0,0	0,8	0,0	0,8
Generella statsbidrag intäktsförda på nämnderna	-2,8	-7,4	0,0	0,0	0,0	-2,8	-7,4	-2,8	-7,4
Reducerat interna poster	-82,9	-63,1	82,9	63,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gemensamma kostnader/intäkter	-64,0	-59,8	93,7	77,4	39,9	29,7	17,6	-10,1	-17,6
Avskrivningar	0,0	0,0	-49,7	-47,1	-50,6	-49,7	-47,1	0,9	1,3
Verksamhetens nettokostnader	172,9	155,7	-1 045,6	-999,2	-864,2	-872,7	-843,5	-8,5	-31,4
Skatteintäkter	795,2	778,6	0,0	0,0	791,7	795,2	778,6	3,4	15,6
Extra generella statsbidrag	2,8	7,4	0,0	0,0	0,0	2,8	7,4	2,8	7,4
Kommunal fastighetsavgift	33,6	29,2	0,0	0,0	27,1	33,6	29,2	6,5	2,2
Kostnadsutjämning	37,2	28,2	0,0	0,0	37,7	37,2	28,2	-0,4	-0,3
Kostnadsutjämning LSS	2,7	2,4	0,0	0,0	2,4	2,7	2,4	0,3	0,7
Skatter och generella bidrag	871,5	845,8	0,0	0,0	858,9	871,5	845,8	12,6	25,5
Finansiella intäkter och kostnader	13,7	9,2	-15,4	-12,6	-11,0	-1,7	-3,4	9,3	4,7
SUMMA	1 058,1	1010,7	-1 061,0	-1 011,8	-16,3	-2,9	-1,1	13,4	-1,2

Budgetförändringar drift

<i>tkr</i>	<i>Budget 2024-01-01*</i>	<i>Förändring under året</i>	<i>Aktuell budget</i>
Kommunstyrelsen	-106 400	-1 941	-108 341
<i>- varav de största posterna består av internhyresförändring -334 tkr (kf §120 2023-12-11), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 - 1607 tkr (kf §77 2024-09-23)</i>			
Kultur- och fritidsnämnden	-42 960	-1 647	-44 607
<i>- varav de största posterna består av internhyresförändring -1293 tkr (kf §120 2023-12-11), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 - 354 tkr (kf §77 2024-09-23)</i>			
Samhällsbyggnadsnämnden	-41 574	5 881	-35 693
<i>- varav de största posterna består av internhyresförändring +7742 tkr (kf §120 2023-12-11), fastighetsförvaltningskostnader, fjärrvärme och VA -1640 tkr (kf §120 2023-12-11), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 -221 tkr (kf §77 2024-09-23)</i>			
Miljö- och byggnämnden	-6 504	-247	-6 751
<i>- varav de största posterna består av tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 -247 tkr (kf §77 2024-09-23)</i>			
Barn- och utbildningsnämnden	-307 945	-11 210	-319 155
<i>- varav de största posterna består av internhyresförändring -5298 tkr (kf §120 2023-12-11), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 - 5912 tkr (kf §77 2024-09-23)</i>			
Socialnämnden	-330 141	-7 588	-337 729
<i>- varav de största posterna består av internhyresförändring -817 tkr (kf §120 2023-12-11), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 - 6542 tkr (kf §77 2024-09-23), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 -229 tkr (kf §115 2024-12-09)</i>			
Kostnadsökningar	-15 899	15 112	-787
<i>- varav de största posterna består av löneöversyn 2024 +14 883 tkr (kf §77 2024-09-23), tilläggsbudgetering löneöversyn 2024 +229 tkr (kf §115 2024-12-09)</i>			
Årets resultat	-14 648	-1 640	-16 288
<i>- varav de största posterna består av fastighetsförvaltningskostnader, fjärrvärme och VA -1640 tkr (kf §120 2023-12-11)</i>			

*Budget enligt budget och verksamhetsplan 2024-2026 kf §103 231106

Investeringsredovisning

Avslutade investeringar

tkr	Utgifter sedan projektets start			Varav: årets investeringar		
	Budget aggregerat	Nettoinv aggregerat	Avvikelse	Budget	Nettoinv	Avvikelse
INVESTERINGAR EXKL VA						
Fastigheter	56 620	61 664	-5 044	2 800	1 451	1 349
Offentliga lokaler	52 790	58 383	-5 593	1 950	1 150	800
Fritidsanläggningar	3 830	3 281	549	850	301	549
Övriga lokaler						
Infrastruktur	15 100	15 453	-353	4 756	5 110	-354
Gator, gång- och cykelvägar	11 000	11 975	-975	3 564	4 539	-975
Broar						
Gatubelysning	3 450	3 479	-29	542	571	-29
Mark						
Övrigt	650	0	650	650	0	650
IT	9 869	9 441	428	6 220	5 792	428
IT-administration	2 972	2 544	428	2 707	2 280	427
IT i skolan	6 897	6 896	1	3 513	3 512	1
Övrigt	1 320	1 238	82	736	654	82
Summa inv exkl VA	82 909	87 796	-4 887	14 512	13 007	1 505
INVESTERINGAR VA						
Vatten och avlopp	13 550	14 014	-464	12 767	13 231	-464
Verk	2 000	1 873	127	1 217	1 090	127
Ledningar	11 550	12 141	-591	11 550	12 141	-591
Summa inv VA	13 550	14 014	-464	12 767	13 231	-464
SUMMA INV TOTALT	96 459	101 810	-5 351	27 279	26 238	1 041

Pågående investeringar

tkr	Utgifter sedan projektets start				Varav: Årets investeringar		
	Budget aggregerat	Nettoinv aggregerat	Prognos	Avvikelse	Budget	Nettoinv	Avvikelse
INVESTERINGAR EXKL VA							
Fastigheter	43 190	21 552	46 545	-3 355	33 513	11 874	21 639
Offentliga lokaler	27 100	9 570	27 600	-500	24 183	6 653	17 530
Fritidsanläggningar	12 790	10 452	15 645	-2 855	6 030	3 692	2 338
Övriga lokaler	3 300	1 529	3 300	0	3 300	1 529	1 771
Infrastruktur	11 905	8 460	11 905	0	5 961	2 516	3 445
Gator, gång- och cykelvägar	0	382		0	0	382	-382
Broar	700	0	700	0	700	0	700
Gatubelysning	2 500	2 134	2 500	0	2 500	2 134	366
Mark	8 705	5 944	8 705	0	2 761	0	2 761
Övrigt							
IT	1 728	205	1 728	0	1 728	205	1 523
IT-administration	1 728	205	1 728	0	1 728	205	1 523
IT i skolan							
Övrigt	11 635	6 872	11 431	204	9 307	4 543	4 764
Summa inv exkl VA	68 458	37 089	71 609	-3 151	50 509	19 138	31 371
INVESTERINGAR VA							
Vatten och avlopp	10 500	1 766	10 500	0	10 210	1 476	8 734
Verk	10 500	1 766	10 500	0	10 210	1 476	8 734
Summa inv VA	10 500	1 766	10 500	0	10 210	1 476	8 734
SUMMA PÅGÅENDE INV TOT	78 958	38 855	82 109	-3 151	60 719	20 614	40 105

De under året avslutade investeringarna redovisar ett budgetunderskott på 5 351 tkr. Beviljade budgetanslag sedan start uppgick till 96 459 tkr och nettoinvesteringarna uppgick till 101 810 tkr. Budgetunderskottet beror i huvudsak på att investeringen i Skogsbackens förskola blev 6,3 mnkr dyrare än budgeterat.

För de pågående investeringarna (dvs de som ännu inte avslutats vid årsskiftet) prognostiseras ett budgetunderskott på 3 151 tkr. Det beviljade budgetanslaget uppgår till 78 958 tkr. Prognosen för dessa investeringar är 82 109 tkr varav 38 855 tkr redan har investerats till och med 31 december 2024. Den främsta orsaken till det prognostiserade budgetunderskottet är investeringen omläggning fotbollsplan Forsparken som antas bli 2,9 mnkr dyrare än budgeterat.

För de pågående investeringarna återstår 40 103 tkr av beviljade medel. De investeringar för vilka det är störst skillnad mellan beviljade medel och nettoutgifter är Upprustning av befintliga VA anläggningar 2023 4,5 mnkr, Alftaskolan renovering kök 3,5 mnkr, Upprustning av befintliga VA anläggningar 2024 3,2 mnkr, Voxnadalens gymnasium: Ventilationsaggregat 2,8 mnkr. Den främsta orsaken till att det återstår medel är att investeringar inte genomförs enligt tidplan.

Budgetförändringar investeringar

<i>Beslut (tkr)</i>	<i>Skattekollektiv</i>	<i>VA</i>
Grundbeslut kf §66 2023-06	33 109	
Grundbeslut kf §67 2023-06		15 550
Skrivare kf §104 2023-11	830	
Brandskydd Gästis kf §105 2023-11	2 600	
Pågående investeringar för tilläggsbudgeteringar VA 2024 kf §22 2024-02		5 427
Pågående investeringar för tilläggsbudgeteringar 2024 kf §23 2024-02	26 682	
Revidering av investeringsplan VA 2024-2028 kf §60 2024-06		2 000
Inköp av biografutrustning kf §116 2024-12	100	
Ismaskin- Ön kf §76 2024-09	1 700	
Investeringsbudget	65 021	22 977

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamheten som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelse och nämnder i Ovanåkers kommun i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas arbete med intern styrning och kontroll i allt väsentligt varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige uppställt.

Vi kan inte bedöma om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker, trots ovanstående kritik och bedömningar, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredning samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Vi återoppar bifogad redogörelse samt rapporter.

Ovanåkers kommun 2025-04-25

Nils Erik Falk
Ordförande

Jan Berglin
Vice ordförande

Ingrid Björklund

Tommy Henriksson

Ylva Ivarsson

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Olof Tommy Henriksson

Revisor

Serienummer: d81a9e7a2fb1d4[...]9e773c1dca0c0

IP: 94.234.xxx.xxx

2025-04-25 10:27:47 UTC

YLVA CHARLOTTA IVARSSON

Revisor

Serienummer: e2a44a479b4460[...]68c078c209dbf

IP: 195.67.xxx.xxx

2025-04-25 11:24:56 UTC

Ingrid Björklund

Revisor

Serienummer: 593c4a0d231007[...]jce61f6e6150e9

IP: 91.145.xxx.xxx

2025-04-26 07:35:30 UTC

Jan Åke Berglin

Vice ordförande

Serienummer: 540b7afa0c5ca5[...]681135d19e085

IP: 94.234.xxx.xxx

2025-04-28 05:48:38 UTC

NILS ERIK FALK

Ordförande revisionen

Serienummer: 73e3a5b4815105[...]7872bea2b3d6f

IP: 185.154.xxx.xxx

2025-04-28 11:03:56 UTC

Penneo dokumentnyckel: EXSG9-CT190-RVGNB-PGZIK-JTYTU-NORMP

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försedd med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Verksamhetsberättelser för nämnder och kommunala bolag

Politiska organ

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktiges ordförande:	Anna Rudman (C)
Valnämndens ordförande:	Åke Jonsson (S)
Revisionens ordförande:	Nils Erik Falk (C)

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är Ovanåkers kommuns högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 35 ledamöter, som utses genom allmänna val vart fjärde år, då även val till riksdag och landsting sker. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelsen och bolag.

Mandatfördelning

Parti	Antal efter val 2022	varav antal kvinnor	varav antal män
S	10	3	7
C	7	4	3
SD	6	0	6
KD	6	2	4
M	4	2	2
V	1	1	0
L	1	0	1
	35	12	23

Valnämnden

Valnämnden är lokal valmyndighet och ansvarar för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun och landsting, val till europaparlament, samt kommunala folkomröstningar. Valnämnden ansvarar bl.a. för:

- Röstning inom kommunen
- Vallokaler
- Valmaterial
- Hantering av förtidsröster
- Preliminära rösträkningen
- Onsdagsräkningen
- Föreslå ändringar i valdistrikt till kommunfullmäktige

Valnämnden har nio ledamöter och lika många ersättare.

Revisionen

Kommunens revisorer genomför revision inom ramen för god revisionsred. För revisorerna gäller förutom

god sed, kommunallagen och fullmäktiges antagna revisionsreglemente.

Enligt kommunallagen ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillfredsställande.

I revisionsberättelsen uttalar sig revisorerna årligen i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna samt ledamöterna i dessa.

För att skapa sig ett underlag för bedömningen om ansvarsfrihet genomför revisorerna ett antal fördjupade granskningar inom olika områden. Man genomför också presidie möten med nämnder och avstämningsmöten med vissa tjänstemän.

Viktiga händelser

Kommunfullmäktige

Valnämnden

EU-valet genomfördes 6-9 juni 2024.

Revisionen

Inför 2024 har upphandling av nytt sakkunnigt biträde upphandlats. KPMG är revisionens nya sakkunniga biträde.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Kommunfullmäktige	0	-410	-410	-420
Valnämnd	374	-501	-127	-100
Revision	0	-843	-843	-644
Totalt	374	-1 754	-1 380	-1 164
Överskott + /Underskott -				-216

Årets resultat

Politiska organ redovisar ett utfall på -1 380 tkr, vilket är i 216 tkr högre kostnader än årets budget.

Kommunfullmäktige redovisar ett resultat som är ca 10 tkr bättre än budget, men valnämnden redovisar ett resultat som är ca 27 tkr sämre än budget eftersom EU-valet medfört mer kostnader än ersättningen som man fått från Valmyndigheten. Revisionen redovisar ett utfall som är ca 200 tkr sämre än årets budget.

Kommunstyrelsen

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Yoomi Renström (S)
Förvaltningschef/VD:	Mattias Bergström
Antal anställda:	129 tillsvidareanställda (Kommunstyrelseförvaltningen)

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsens roll är att leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter och ansvarar för samordningen inom den kommunala koncernen.

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ingår bl.a. att leda och samordna utvecklingen av den kommunala demokratin och jämställdhet mellan män och kvinnor i kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen skall stödja kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med allmän ärendeberedning och service. Förvaltningen ska även ge kommuninvånarna och kommunens förvaltningar god service och bidra till att det koncernövergripande styrkortet uppfylls.

Inom förvaltningen finns verksamheter med inriktning mot kultur, kost, arbetsmarknad, integration, näringsliv, folkhälsa, turism, fysisk planering, mark och exploatering, energirådgivning, infrastruktur, fastigheter, fritid, GIS, trafik och kollektivtrafik mm. Samtliga verksamheter redovisas utförligare i bilaga.

Service- och tjänsteleveranser ska präglas av kunskap, omvärldskännedom och lyhördhet gentemot kommuninvånarnas och förvaltningarna behov. Förvaltningsintern service ges inom områdena IT, växel och reception, information, ekonomi och personaladministration.

Förvaltningen ska vara normbildare för kommunens administrativa rutiner.

Kommunchefen har det yttersta ansvaret för att lägga förslag till och verkställa kommunstyrelsens beslut.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

I samband med den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet identifierades ett behov av en översyn kring fördelning av arbetsmiljöuppgifter.

Under hösten 2023 genomfördes en arbetsledarenkät som visar på förutsättningarna för kommunens chefer. Under året kommer Kommunstyrelsens chefer under kommunchef att arbeta med att ta fram en handlingsplan för aktiviteter som behöver förstärkas och förbättras.

Kommunstyrelsens chefer, med några få undantag, har gått en arbetsmiljöutbildning under hösten. Arbetsmiljöutbildningen leddes av Region Gävleborgs Företagshälsovård.

Ett arbete pågår gällande arbetsplatser i kommunhuset. På kommunstyrelseförvaltningen är det främst IT-avdelningen som flaggar upp ett behov av en förändring på grund av ej ändamålsenliga arbetsplatser.

Säkerhetsavdelningen har ökat i personalstyrka och är även dem i behov av kontorsplatser.

Ett behov av att åtgärda miljön i cafeterian i kommunhuset har identifierats utifrån trivsel- och arbetsmiljö. En arbetsgrupp bestående av representanter från olika avdelningar i kommunhuset har givits i uppdrag att identifiera arbetsmiljöproblem och därefter ta fram ett förslag på förbättringsåtgärder samt kostnader för föreslagna åtgärder.

En chefsmorgon har genomförts med temat "Konfliktlösning på arbetsplatsen ur chefens perspektiv". En chefsmorgon har genomförts med temat "Friskfaktorer". Friskfaktorerna har också förts in för from 2025 följas upp i samband med uppföljningen av SAM.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2024	Utfall T3 2023
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	5,8 %	5,05 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	43,25 %	46,76 %

Total sjukfrånvaron har ökat med 0,75 procentenheter sedan motsvarande period 2023. Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av den total sjukfrånvaro) har under samma period minskat med 3,51 procentenheter. Inom förvaltningen räcker det med enstaka fall av längre sjukfrånvaron för större svängningar.

Rehabärenden har startats upp.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021	Utfall 2023
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	81	84	84

Syftet med att mäta hållbart medarbetarengagemang (HME) är tredelat:

- Att möjliggöra analyser av den egna organisationens arbetsgivarpolitik utifrån aspekten medarbetarengagemang.
- Att möjliggöra transparenta jämförelser av arbetsgivarpolitiken mellan olika kommuner och regioner utifrån aspekten medarbetarengagemang.
- Att möjliggöra analyser av kopplingen mellan arbetsgivarpolitik – utifrån aspekten medarbetarengagemang – och verksamhetsresultat på lokal och central nivå.

Jämförelsemöjligheterna skapas genom att enkätsvaren redovisas i Kolada, som är en nyckeltalsdatabas för kommuner och regioner.

HME-resultatet 2023 på 84, är oförändrat sedan 2021 och det får anses som ett bra resultat då målvärdet är 80. Respektive avdelning inom kommunstyrelsen har som uppgift att arbeta vidare med resultatet. Nästa mätning genomförs 2025.

Viktiga händelser

Under de sista veckorna 2023 drabbades kommunens leverantör av ekonomisystem av en säkerhetsincident, de hade blivit utsatta för en ransomware-attack. Detta fick en stor påverkan på avdelningens möjlighet att bli säkerställa betalningar till leverantörer och att fakturera kommunens kunder och brukare. Utmaningarna har fortsatt under hela året och det har varit stora problem att säkra driften av ekonomisystemet.

Ljusdal, Nordanstig och Ovanåkers kommuner har för att säkerställa ett fungerande ekonomisystem varit tvungen att genomföra ett avrop av nytt ekonomisystem. I juli tecknades ett avtal via Atea med CGI och deras ekonomisystem Raindance, detta är samma ekonomisystem som Hudiksvall och Söderhamn har idag. Under hösten har ett intensivt arbete genomförts med att införa det nya ekonomisystemet och vid årsskiftet sker skiftet till det nya systemet.

En stor del av HR-avdelningens tid har lagts på fortsatt införande samt av nytt systemlösning av HR-system genom Lön Hälsingland. Avdelningen fortsätter att stötta upp Barn och utbildningsförvaltningen och KS med utbildningar och stöd som nyckelpersoner.

Löneöversyn har genomförts för samtliga avtalsområden. Pensionsinformation har erbjudits till samtliga medarbetare.

Samverkansprojekt med Bollnäs kommun om gemensamma arkivlokaler på Heden i Bollnäs fortsatte under året med att utreda samverkan/samarbete med personal vid frånvaro. Flytten av arkivet i Edsbyn till Bollnäs blev klar, flytt av Alftas arkiv kommer fortsätta under 2025. Arbetet i det nya arkivet har stått still i perioder, det har varit problem med beläggningen på golvet och en mindre vattenskada på grund av en trasig toalett.

Det har väckts stort intresse för kommunikation- och serviceavdelningens arbete med AI-bilder. Bland annat uppmärksamhet från TV4, SKR och kommuner runt om i landet.

Risken för cyberangrepp har ökat betydligt efter invasionen av Ukraina och Sveriges NATO-inträde. Flera svenska kommuner, myndigheter och tjänsteleverantörer i vår närhet har drabbats under 2024. Det nya säkerhetsläget har permanent inverkan på framtida IT-budget och kräver att kommunens IT-säkerhetsarbete prioriterats.

Fas 1 i projektet att bilda en gemensam IT-driftorganisation i Hälsingland är avslutad.

Den 19/6 -24 beslutade Hälsingerådet att arbetet i fas 2 organisatoriskt ska delas upp i Nord och Syd, med syfte att förenkla och öka tempot i arbetet. Syd består av Bollnäs, Ovanåker, och Söderhamn. En gemensam IT-infrastruktur och gemensamma processer utgör förutsättningar för ett fördjupat hälsingesamarbete över kommungränserna.

Säkerhetsavdelningen är nybildad då Kommunalförbundet Hälsinglands uppdrag att svara för kommunens kris- och säkerhetsfrågor återtog formellt 2024-01-01. Avdelningen är under uppbyggnad och en ny tjänst som säkerhetschef är tillsatt. Det har även rekryterats två beredskapssamordnare till avdelningen.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Politisk verksamhet	18	-6 674	-6 656	-6 759
Kommunchef	298	-3 818	-3 520	-4 093
KS övrigt	1 162	-4 014	-2 853	-3 592
*Säkerhetsavdelningen	2 508	-2 686	-178	-910
Arbetsmarknad- och näringslivsavdelningen**	10 588	-18 557	-7 970	-10 467
Ekonomiavdelningen	919	-25 605	-24 686	-23 729
*IT-avdelningen	1 376	-14 014	-12 639	-13 202
Kommunikation och serviceavdelningen	341	-6 870	-6 528	-6 836
Kostavdelningen	10 999	-35 045	-24 045	-24 103
HR-avdelningen	195	-9 107	-8 913	-8 818
Planeringsavdelningen***	3 841	-10 325	-6 484	-5 832
Totalt	32 245	-136 715	-104 472	-108 341
Överskott + /Underskott -				3 869

Budgetförändring:

*Jämfört med antagen detaljbudget kommunstyrelsen §7 2024-02-06 har 528 000 kr budgeterats om från IT avdelningen till Säkerhetsavdelningen. Ombudgeteringen avser CISO/säkerhetssamordnare.

** inkl. projekt 119, 145, 151

*** inkl. projekt 103, 107, 116, 118, 151, 194, 209, 366, 369, 373-382

Årets resultat

Kommunstyrelsen redovisar ett budgetöverskott för perioden på ca 3,87 mnkr.

Den största orsaken till budgetöverskottet är att det för perioden varit lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster. Det är flera avdelningar som för perioden redovisar överskott på personalkostnader, där de större avvikelserna är inom KS Övrigt och arbetsmarknadsenheten.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett budgetöverskott på ca 2,5 miljoner för perioden. Till största del beror budgetöverskottet på att det inte har varit lika många anställda i arbetsmarknadsåtgärder som det tagits höjd för. Budgetöverskottet beror på att det har varit svårt att få tag på personer från Arbetsförmedlingen i vårt projekt tillsammans med dem. Det är budgeterat för 50 anställningar men i perioden har det varit mellan 20-25 personer.

IT-avdelningens överskott (+563 tkr) är något bättre än förväntat. Merparten förklaras av lägre kapitalkostnader för investeringar som fördröjts (-461 tkr).

En del av budgetöverskottet beror också på att det är budgeterat för övriga kostnader som ännu inte har blivit fakturerade eller ianspråktagna. Bland annat finns budget för kommunstyrelsens förfogande och en budgetpost under kommunchef med budget som inte är utförd i budgeten.

Ekonomifunktionen har total sett ett utfall som är 1 463 tkr högre än budgeten för året. Detta förklaras främst av att kostnader för införandet av nytt ekonomisystem uppgår till 1 400 tkr, vilket inte var budgeterat.

Intäkterna blev 87 tkr högre än budgeterat och personalkostnaderna blev 154 tkr lägre än budgeterat pga

vakanser och föräldraledighet. Övriga kostnader på ekonomifunktionen blev 304 tkr högre än budgeterat främst orsakat av dubbla kostnader för ekonomisystem under hösten.

Kostavdelningen har ett positivt resultat med 59 tkr men det bör dock tilläggas att budgeten för livsmedel har överskridits med 490 tkr.

Trenden att allt fler medarbetare ansöker om friskvårdsbidrag håller i sig och ansökningsgraden ökade ytterligare under 2024. Avsatta medel för friskvårdsbidrag räcker ej för att täcka antalet ansökningar. Personalklubben gör för 2024 ett underskott med 60 tkr. Totalt sökta 475 personer ansökt om friskvårdsbidrag under året.

Vad det gäller Biosfärområde Voxnadalen resulterar verksamheten i ett underskott om totalt 531 tkr. En del av underskottet kommer av avslutade projekt som på totalen summerar till ett underskott om 176 tkr och som kostnadsförts. Cirka 90 tkr kommer av ökade kostnader för arvoden till styrelseledamöter. En annan anledning till underskottet är att finansieringen från Naturvårdsverket samt de ingående kommunerna har legat i stort sett still sedan bildandet av Biosfärområdet 2019 vilket gör att finansieringen sakta men säkert urholkas på grund av generella kostnadsökningar.

Framtid

Bytet av ekonomisystem kommer för kommande år att vara en av de viktigaste frågorna för ekonomiavdelningen. Ett nytt ekonomisystem kommer också möjliggöra utveckling av arbetssätt samt utveckla budget och prognosarbetet.

2025 innebär avtalsrörelse på den svenska arbetsmarknaden, där över 500 kollektivavtal kommer att förhandlas. Arbetsgivarorganisationen SKR kommer att omförhandla samtliga huvudöverenskommelser med Kommunal, Sveriges Lärare, Vårdförbundet, Allmän kommunal verksamhet (AKV) och AkademikerAlliansen.

Med allt fler äldre i befolkningen och ett sjunkande barnafödande, ändras befolkningsstrukturen och behoven av välfärd. Samtidigt minskar andelen personer i arbetsför ålder, vilket skapar brist på arbetskraft. Att hitta rätt kompetens är därför den största utmaningen framöver. Inom HR-området identifieras därför att fokus behöver läggas på strategisk kompetensförsörjning, lönebildning, friskfaktorer och arbetet med starka chefernas förutsättning.

Löntransparensdirektivet som antogs av EU i maj 2023 ska vara implementerat hos svenska arbetsgivare senast juni 2026. Nytt verktyg för onboarding och e-learning ska implementeras. En översyn ska genomföras av personalpolicyn och pensionspolicyn.

Kommunikation- och serviceavdelningen arbetar med förberedelser för flytt av IFO till kommunkontoret, säkerheten behöver stärkas upp i reception och väntrum. En riskanalys görs tillsammans med säkerhetsavdelningen.

Bollnäs och Ovanåkers kommuner fortsätter samverka med en gemensam IT-chef inför bildandet av en ny IT-driftsorganisation. Syftet är att skapa mer resurser, kompetens och kraft för kvalitet- och verksamhetsutveckling gällande IT-driften och verksamheternas behov av digitalisering. Fr o m september

tas ytterligare ett steg med gemensam systemförvaltning av telefoni- och skrivarlösningar.

Kommunen står inför viktiga strategiska vägval med stor påverkan på IT-miljö och ekonomi, framför allt gällande IT- och Informationssäkerhet, övergång från traditionella köplicenser till hyrlicenser samt IT-samverkan med Bollnäs kommun och övriga hälsingekommuner.

För förbättrad kvalitet och effektivitet gentemot medborgare behöver kommunen verksamhetsutveckla bl a med hjälp av digitalisering. Delar i arbetet kräver minskat stuprörstänk samt kvalitetssäkrad utveckling av system vilket uppnås bl a genom införandet av en IT-utvecklings- och förvaltningsmodell. Modellen med tillhörande arbetssätt är avgörande för att utveckla, stärka och skapa långsiktighet i det strategiska och operativa arbetet med IT-relaterade frågor inom kommunen.

IT-organisationen har länge flaggat för behov av centrala stödresurser för att kommunkoncernens verksamheter ska kunna dra nytta av de möjligheter som digitaliseringen ger och samtidigt efterleva de krav på säker informationshantering som ställs.

Under året kommer det att vara fokus på att förbättra kommunens civila försvar. Detta kommer att ske bland annat genom övningar och utbildningar för kommunens anställda.

VA-verksamheten

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Kommunen ansvarar för att leverera rent dricksvatten och att föra bort och rena spillvatten inom verksamhetsområdet för kommunalt vatten och avlopp.

För vem finns vi till?

Medborgare inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Hur organiserar vi oss?

VA-verksamheten i Ovanåkers kommun bedrivs av Helsing Vatten AB. VA-anläggningarna ägs av kommunen medan Helsing Vatten har arbetsgivaransvaret för all VA-personal. Kommunens VA-verksamhet består av 6 vattenverk och 11 reningsverk och verksamheten är finansierad via taxor.

Viktiga händelser

- Ledningsnätsinvesteringar har genomförts bland annat för en ökad stabilitet och kapacitet på dricksvattenleveransen i Edsbyn, längs Långgatan i Alfta och vid Garvarvägen i Edsbyn.
- Utbytet av vattenmätare från analoga till digitala fortsätter, och mer än hälften av kunderna debiteras nu faktisk förbrukning vid flera tillfällen under året, och inte bara som tidigare vid den manuella avläsningen i november/december.

Ekonomi

Resultaträkning

Resultaträkning (belopp tkr)	Årets resultat	Årsbudget
Verksamhetens intäkter	29 693	30 499
Förändring av kortfristig skuld till VA-kollektiv	0	-1 091
Verksamhetens kostnader	-22 241	-21 215
Avskrivningar	-4 869	-5 057
Summa Verksamhetens nettokostnader	2 583	3 136
<i>Finansiella poster</i>		
Finansiella intäkter		
Finansiella kostnader	-3 050	-3 136
ÅRETS RESULTAT	-467	0

Balansräkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	132 165	122 327
Omsättningstillgångar	7 090	7 816
Summa Tillgångar	139 255	130 143
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	-2 850	-2 382
Avsättningar	136 297	127 879
Långfristiga skulder	2 488	2 369
Kostfristiga skulder	3 320	2 277
Summa Eget kapital och skulder	139 255	130 143

Årets resultat

Resultatet för VA-kollektivet blev -467 tkr. Intäkterna är ungefär 800 tkr lägre än budgeterat. Detta beror på att förbrukningen av vatten har minskat med drygt 2,5%. Utfallet av kostnaderna är 1 mkr högre än budgeterat.

Driftskostnaden inom Helsing Vatten är 879 tkr högre än budget för perioden. Störst avvikelse är kostnad för byte av digitala vattenmätare. Personalresurser behövde tillsättas för att utföra mätarbyten till digitala mätare enligt tidsplan.

Reglering av reserv med + 186 tkr för inkomna regresskrav avseende försäkringsskador till följd av kända skador som uppkom i fastigheter efter ett skyfall den 7 augusti 2024.

Kostnaden för köpta tjänster av Ovanåkers kommun för beställaruppdraget för VA-verksamheten samt för markavtal har setts över under året. Årskostnaden minskade från 300 tkr till 200 tkr. För 2026 kommer kostnaden att minska ytterligare till 100 tkr.

Det innebär att det budgeterade överskottet på 1 091 tkr inte uppnåddes utan det ackumulerade underskottet för VA-kollektivet förändras från -2 382 tkr till -2 850 tkr. För att uppnå balans behöver kostnader ses över samt en taxehöjning inför 2026 på 5-7 procentenheter.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska underskott inom VA-verksamheten återställas inom tre år. VA-verksamheten hade ett negativt resultat för 2022 på -1 152 tkr som skulle återställas inom perioden 2023-2025. VA-verksamheten hade ett negativt resultat 2023 på -1 230 tkr som skulle återställas inom perioden 2024-2026. VA-verksamhetens resultat för 2024 är -467 tkr vilket ska återställas inom perioden 2025-2027, totalt ska alltså 2 850 tkr återställas.

Framtid

Oförutsedda händelser kan alltid ske på våra VA-anläggningarna (6 vattenverk, 11 reningsverk och 46 mil ledningar). Det dagliga drift- och underhållsarbetet görs för att minimera sannolikheten för allvarliga akuta händelser, men den kan inte förebyggas helt.

Arbete för bibehållen eller ökad säkerhet för den samhällsviktiga verksamheten fortgår.

Priserna för kemikalier har minskat under det senaste halvåret, men är fortsatt en osäkerhetsfaktor.

Vi ser en fortsatt hög saneringsgrad på ledningsnät de kommande åren. Detta fortsätter att ställa krav inte bara på att ha tillräckligt med driftspersonal för utförande av arbetet, utan även på arbetsledning, projektering etc.

Kultur- och fritidsnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Jan-Åke Lindgren (s)
Förvaltningschef/VD:	Ingår i kommunstyrelseförvaltningen
Antal anställda:	

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Kultur- och fritidsavdelningen driver biblioteken i Edsbyn och Alfta, Ovanåkers kulturskola, fritidsgårdarna Kajen, Grottan, Bakfickan och MBU, sim- och sporthallarna, Ishallen i Alfta, samt besökscentret Hälsingegård Ol-Anders. Vi arbetar också med Världsarv Hälsingegårdar, skolkultur för grundskolan, 1 % uppdrag, Forsparken, Alfta Camping, Kvarnsvedens badplats, Gårdtjärnsberget, Edsbyns Ridklubb, Ön, folkhälsoarbetet samt allmänkultur/utställningsverksamhet. Avdelningen handlägger bidrag till studieförbund och föreningar, utfärdar lotteritillstånd samt arbetar övergripande med marknadsföring av all kultur- och fritidsverksamhet i kommunen. Verksamheten styrs av "Kulturpolitiskt handlingsprogram 2024-2027", "Verksamhetsplan med åtgärder för lokalt folkhälso- och brottsförebyggande arbete 2023-2024", "Handlingsprogram Fritidsgårdarna 2020-2024" och präglas av en bred syn där både föreningar, studieorganisationer, enskilda näringsidkare och andra aktörer och organisationer inom kultur- och fritidsområdet ingår som samarbetspartners. Barn och unga är en prioriterad målgrupp.

För vem finns nämnden till?

Medborgarna

Hur organiserar nämnden sig?

Kultur- och fritidsnämnden

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Avdelningen ingår i kommunstyrelseförvaltningen och följer dess rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2024	Utfall T3 2023
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	7,87 %	
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	59,18 %	

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021	Utfall 2023
Hållbart medarbetarengagemang (HME)			

Ingår i kommunstyrelseförvaltningen

Viktiga händelser

Driftavtalen med föreningar har sagts upp och en dialog har hållits kring ansvar och rollfördelning mellan kommun och berörda föreningar. Nya driftavtal tas fram under 2025.

Anläggningar som föreningar driftar samt kulturfastigheterna har gått över till samhällsbyggnadsnämnden. Det innebär att fritidssidan inom kultur- och fritidsnämndens område fokuserar mer på föreningarnas verksamheter.

Öppettiderna på simhallar har justerats så att Alfta respektive Edsbyn har varsin dag öppet under helger. Ett bokningssystem har införts på Alfta simhall för att undvika köbildning under populära dagar.

Sponsorbidragen har flyttats från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden. Det innebär att man inom avdelningen har en överblick över stöd till föreningar - genom bidragsgivning, driftbidrag och sponsring.

Biografägarskapet har skiftat och ett nytt driftavtal har skrivits med nya biografägaren.

Skolkulturen har arbetat enligt plan. Biblioteksverksamheten har arbetat enligt plan. Kulturskolan har arbetat enligt plan.

Utställningsverksamheten har arbetat enligt plan. För att skydda konsten och förbättra arbetsmiljön har konsten flyttats in i ett arkiv i kommunhuset.

Caféverksamheten har flyttats över till kostenheten, inkluderar inte bara caféverksamheten i kommunhuset utan även café Gondolen i Vox Cultura, som drifas i samarbete med Ovanåkers Hembygdsförening.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Kulturavdelningen gemensamt	678	-5 187	-4 509	-4 467
Bibliotek*	602	-6 927	-6 325	-6 107
Fritid	2 687	-29 371	-26 684	-27 230
Fritidsgårdar	184	-3 317	-3 133	-2 336
Kulturskolan**	219	-4 531	-4 312	-4 467
Totalt	4 370	-49 333	-44 963	-44 607
Överskott + /Underskott -				-356

* inkl. projekt 451 och 454, ** inkl. projekt 132

Årets resultat

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett budgetunderskott på 356 tkr. Fritidsgårdsverksamheten redovisar ett större budgetunderskott pga mer öppettider och personal. Isanläggningarna på Forsparken och Ön redovisar även de större budgetunderskott på grund av omfattande renovering och underhåll samt högre elkostnader. Personalkostnaderna, exklusive fritidsgårdarna redovisar ett utfall i linje med budget men där vissa verksamheter redovisar överskott och andra underskott. Budgetunderskottet reduceras av att avskrivningskostnaderna varit betydligt lägre än budgeterat.

Utförligare beskrivning för nämndens verksamhetsområden.

Kulturavdelning gemensamt redovisar ett budgetunderskott på 42 tkr. Dubbla personalkostnader i och med avtal med tidigare chef om kompensation i och med avslut. De lösningar som har funnits på tjänsten har inte jobbat heltid. Även högre kostnader än budgeterat för personal inom övrig kulturverksamhet. Underskottet reducerat av att det under 2024 funnit en budgetpost för stallet i Svabensverk som ligger med i budgeten trots att fastigheten är såld.

Bibliotek redovisar ett budgetunderskott på 218 tkr. Orsaken är högre personalkostnader än budgeterat.

Fritid redovisar ett budgetöverskott för perioden på 546 tkr. Budgetöverskottet beror delvis på att utrymmet för aktivitetsbidrag till föreningar inte nyttjats som budgeterat (+500 tkr). Utbetalningar har gjorts i enlighet med de ansökningar som inkommit och den ersättningsmodell som är antagen. Något som inneburit ett större budgetöverskott (+1000 kr) är lägre avskrivningskostnader, vilket beror på att det i samband med inventeringen 2023 utrangerades anläggningstillgångar samt att vissa investeringar inte genomförts enligt ursprunglig tidplan. Budgetunderskott (-900 tkr) på grund av omfattande renoveringar/underhållsåtgärder på kommunens isanläggningar. På Ön blev det höga kostnader då anläggningen gick sönder i somras vilket krävde akut underhållsåtgärd och på Forsparken var det större reparationer av ismaskin med byte av batteri och däck. Även högre kostnader än budgeterat för el, främst på forsparken men även på Ön vinter vilket bidrog med ett budgetunderskott på (-300 tkr). Outnyttjande medel som är centralt budgeterade för akuta underhållsåtgärder redovisar ett budgetöverskott på 200 tkr.

Fritidsgårdarna redovisar ett budgetunderskott på 797 tkr. Orsaken är att fritidsgårdarna haft mer öppettider och personal än vad det är budgeterat för.

Kulturskolan redovisar ett budgetöverskott på 155 tkr. Orsaken är lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster.

Framtid

Öppettiderna för fritidsgårdarna har reducerats inför 2025 så att personalkostnaderna ska ligga i linje med budget.

Rekrytering av ordinarie chefer sker under 2025, både enhetschef fritid och avdelningschef kultur och fritid. Båda dessa poster har haft tillfälliga lösningar under längre tid.

Införandet av fritidskortet sker under 2025. Det har potential att möjliggöra fler att engagera sig i föreningslivet men kan för förvaltningen innebära ökat tryck på administration och stöd gentemot föreningar.

Nya socialtjänstlagen träder i kraft 2025 med ökat fokus på det förebyggande arbetet, vilket kan komma att öka förväntningarna på förvaltningens arbete.

Hantering av kommunens konst ses över under 2025, inom ramen för framtagande av konstpolicy.

Översyn av rutiner och riktlinjer för kulturföreningsbidrag sker under 2025.

Enligt planering ska sim- och idrottshallarna i Alfta respektive Edsbyn renoveras under året. Kultur- och fritidsnämnden arbetar inte med renoveringen, men däremot hur det kan påverka verksamheten under renoveringstiden.

Samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Hans Jonsson (C)
Förvaltningschef/VD:	Ingår i Kommunstyrelseförvaltningen
Antal anställda:	12 st

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Gatuavdelningen ansvarar för drift och underhåll av kommunens infrastruktur. Skötseln omfattar 72 km gator, 25 km gång- och cykelvägar, 12 större broar, gräsklippning av 161 700 m², slaghackning av 415 000 m², parkskötsel med häckar och blommor, 19 allmänna lekplatser och 3 430 belysningspunkter. Utöver det också ansvaret för, trafikhandläggning, mättnings- och kartverksamheten, kollektivtrafik/färdtjänst samt fastighetsavdelningen med alla kommunala fastigheter.

För vem finns vi till?

Alla kategorier av trafikanter, fastighetsägare, barn och unga, de med färdtjänstbehov, byggverksamhet, lantmäteri frågor, verksamheter i kommunala fastigheterna.

Hur organiserar vi oss?

Gatu/parkavdelning med teknisk chef, driftchef och trafiktekniker, 4 st parkpersonal och 1 st personal i arbetslag med statlig medfinansiering.

Kart o GIS avdelning med mättekniker, karttekniker och GIS-ingenjör.

Färdtjänst och riksfärdtjänst där personal finns på Kultur o Fritidsavdelningen. Fastighetsavdelning med fastighetsingenjör.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har blivit bättre de senare perioderna och förväntas bli än bättre framåt.

Inga anmälda problem i arbetsmiljön och de långtidssjukskrivningar som förekommer är av den planerade karaktären.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2024	Utfall T3 2023
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	7,04 %	
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	68,75 %	

Långtidssjukskrivningar i relation till sjukskrivningen i övrigt är relativt stor. Orsaken till långtidssjukskrivningarna beror på planerade operationer med lång rehabiliteringstid. De ca 2,2% som beror på korttidsfrånvaro får ses som normalt.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021	Utfall 2023
Hållbart medarbetarengagemang (HME)			

Viktiga händelser

Ett nytt drift- och underhållsavtal för gata/park skötsel har framarbetats under 2024 och upphandlats för start 1 maj 2025, där ingår även grönytor och vinterväghållningen för bostadsbolaget (Aefab). Avtalet gäller till 2029-04-30 med möjligheten till förlängning på 3 år (2032-04-30).

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Samhällsbyggnad gemensamt	516	-5 282	-4 766	-4 306
Fastighet	62 471	-67 762	-5 291	-5 075
Gata	416	-20 817	-20 401	-20 378
Park och natur	4 278	-10 540	-6 262	-5 934
Totalt	67 681	-104 401	-36 720	-35 693
Överskott + /Underskott -				-1 027

Årets resultat

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett budgetunderskott med ca 1,0 mnkr.

För färdtjänst/riksfärdtjänst redovisas att kostnaderna för färdtjänst varit högre än budgeterat.

Fastighetsförvaltningen redovisar ett budgetunderskott delvis p g a vattenläckan på Viksjöfors skola. Ett underskott som reduceras något då investeringar inte genomförts enligt tidplan vilket innebär lägre avskrivningar och internräntekostnader än budgeterat.

För gatuenheten redovisas en högre kostnad än budget för vinterväghållningen (snöröjning) samt underhållet av gatubelysningen som gjorde att drift och underhåll av gator och broar fick delvis kompensera det underskottet.

Parkenheten redovisar ett budgetunderskott fördelat på många mindre poster på grund av högre materialkostnader, bland annat för reparationer av fordon och maskiner.

Framtid

Ett nytt drift- och underhållsavtal för gata/park har upphandlats för start 1 maj 2025, där ingår även grönytor och vinterväghållningen för bostadsbolaget (Aefab). Avtalet gäller till 2029-04-30 med möjligheten till förlängning på 3 år (2032-04-30)

Driftavtal för gatubelysningsanläggningen planeras bli ett separat upphandlat avtal med start 2025-05-01.

Socialnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Gun-Marie Swessar (c)
Förvaltningschef/VD:	Sara Karsbo
Antal anställda:	451 tillsvidareanställda 424,05 åa (årsarbetare)

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Socialförvaltningen i vår kommun arbetar för att säkerställa trygghet, stöd och skydd för individer och familjer som befinner sig i utsatta livssituationer. Verksamheten omfattar flera centrala områden, såsom stöd till barn och unga, vuxenstöd, ekonomiskt bistånd, samt omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning. Vår målsättning är att genom individanpassade och förebyggande insatser främja varje individs trygghet, delaktighet och livskvalitet.

Socialförvaltningen styrs av ett starkt rättighetsbaserat perspektiv och är till största delen reglerad av Socialtjänstlagen (SoL), men omfattar även skyldigheter och riktlinjer från Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). SoL fungerar som samhällets yttersta skyddsnät och aktiveras endast när andra möjligheter till stöd och hjälp är uttömda. Enligt lagstiftningen ska socialtjänsten främja social och ekonomisk trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor, självbestämmande och integritet. Verksamheten syftar till att stödja varje enskild individ i att delta i samhällets gemenskap, frigöra och utveckla den enskildes egna resurser samt minska behovet av fortsatt stöd och hjälp. Där barn är berörda står barnets bästa alltid i centrum, och vi arbetar för att stärka deras trygghet och rättigheter i alla sammanhang.

Socialförvaltningen värdesätter individens delaktighet och inflytande över sin egen livssituation och strävar efter att varje insats ska präglas av respekt och ett gott bemötande. Vår verksamhet ska vara lättillgänglig och enkel att kommunicera med, så att alla som söker vårt stöd kan känna sig hörda och trygga. Vi betonar individens självbestämmande och integritet inom alla verksamhetsområden och arbetar aktivt för att motivera till förändringar som långsiktigt stärker individens livskvalitet och möjligheter. Även om förändringsarbetet ibland innebär svåra beslut eller går emot individens initiala önskemål, är det en viktig del av socialtjänstens motivations- och förändringsarbete, vilket är centralt för att skapa hållbara förbättringar i individens liv.

Socialförvaltningen har även ett viktigt ansvar i samhällsplaneringen, där vi arbetar för att bidra till en socialt hållbar samhällsutveckling. I de fall där det finns påtaglig risk för en persons liv, hälsa eller utveckling, har socialtjänsten befogenheter enligt tvångslagstiftningarna LVU (Lagen om vård av unga) och LVM (Lagen om vård av missbrukare i vissa fall). Dessa lagar ger socialförvaltningen möjlighet att ingripa för att ge det skydd och stöd som situationen kräver.

Vårt arbete är grundat i vetenskap och beprövad erfarenhet, och kvaliteten i vår verksamhet säkras genom

ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete. Genom att kontinuerligt utvärdera och utveckla våra metoder och insatser kan vi möta de behov och utmaningar som våra brukare och samhället står inför.

För vem finns vi till?

Socialförvaltningen finns till för att ge stöd, vård och omsorg till medborgare som befinner sig i behov av särskilda insatser. Vi ansvarar för att dessa behov utreds och tillgodoses snabbt och effektivt, så att varje individ får den hjälp som behövs i rätt tid och utan onödig fördröjning. Målgruppen omfattar alla åldrar och individer i olika livssituationer, däribland barn, unga, vuxna och äldre, liksom personer med funktionsnedsättningar eller andra särskilda behov. Vår ambition är att ge insatser som möjliggör för medborgarna att leva ett tryggt, självständigt och meningsfullt liv med så stor delaktighet som möjligt.

Socialförvaltningens insatser är alltid utformade för att vara så lite ingripande som möjligt, med respekt för individens rätt till självbestämmande och integritet. Vårt mål är att stärka individens egna resurser och förmågor, vilket innebär att vi arbetar för att skapa insatser som tar tillvara och utvecklar den enskildes egna resurser och möjligheter. Genom att prioritera det minst ingripande alternativet värnar vi varje persons rätt till en hög grad av autonomi och inflytande över sitt eget liv.

Vår verksamhet sträcker sig till alla i samhället som har behov av stöd på grund av sociala eller ekonomiska svårigheter, utsatthet, funktionsnedsättningar eller andra omständigheter som gör det svårt att klara vardagen på egen hand. För barn och unga arbetar vi särskilt för att skapa en trygg och stabil tillvaro som stöder deras utveckling och framtid. Genom individanpassade insatser, riktade stödprogram och professionellt bemötande strävar vi efter att möta de unika behov och förutsättningar som finns hos varje person i vår målgrupp.

Hur organiserar vi oss?

Socialförvaltningen är organiserad i tre huvudsakliga verksamhetsgrenar: individ- och familjeomsorg, omvårdnadsenheten och omsorgsenheten. Dessa verksamhetsgrenar är specialiserade för att möta olika målgruppers behov av stöd och omsorg på ett strukturerat och effektivt sätt, och säkerställer att insatserna är anpassade, rättssäkra och håller hög kvalitet. Varje verksamhetsgren fokuserar på olika delar av vårt uppdrag, exempelvis stöd till barn och unga, vuxenstöd, ekonomiskt bistånd samt omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning. Denna struktur gör det möjligt att tillgodose målgruppers specifika behov och leverera tjänster av kvalitet inom varje verksamhetsområde.

Förvaltningen leds av en förvaltningschef som ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar, riktlinjer och politiska mål. Under förvaltningschefen finns verksamhetschefer och enhetschefer som leder specifika verksamhetsområden och enheter. Varje enhet har egna mål och rutiner som stöttar förvaltningens övergripande mål och säkerställer att insatser utförs professionellt och rättssäkert.

Inom förvaltningen finns också viktiga stödfunktioner, såsom en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och en socialt ansvarig samordnare (SAS). MAS övervakar kvaliteten och säkerheten i medicinska insatser, medan SAS säkerställer att sociala insatser är rättssäkra och följer hög standard. Biståndsenheten bedömer

biståndsbehov enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), och en E-hälsa enhet stödjer förvaltningens tekniska infrastruktur och digitala lösningar för smidigare arbete.

Genom en tydlig organisation och ett systematiskt kvalitetsarbete kan Socialförvaltningen arbeta effektivt och samordnat för att erbjuda de insatser och den trygghet som medborgarna i vår kommun behöver.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Samtliga verksamheter inom förvaltningen arbetar med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det finns hjälpmedel i form av system (stratsys) och årshjul för chefer att använda för att det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fortgå. Alla chefer erbjuds arbetsmiljöutbildning tillsammans med arbetsplatsombud för att ha goda förutsättningar till samsyn kring ansvar och uppdrag.

Förvaltningen har regelbundna samverkansmöten på både lokal och förvaltningsnivå. Skyddskommitté genomförs 1 ggr /år, senast i samband med förvaltningssamverkan 240410. På förvaltningssamverkan har det tydliggjorts de arenor som organisationen har för arbetsmiljöfrågor då det är viktigt att medarbetare vet vart de ska vända sig och förstår syftet med olika möten. Verksamheterna har regelbundet APT och medarbetarsamtal erbjuds varje år.

Vartannat år genomförs medarbetarundersökningar för samtliga medarbetare i kommunen. OSA undersökningar kompletterar medarbetarundersökningen och genomförs i regel varje år. Vartannat år genomförs även en separat arbetsledarenkät. Resultaten arbetar cheferna med i respektive arbetsgrupp och handlingsplaner upprättas vid behov.

Flera verksamheter inom socialförvaltningen har svårigheter att rekrytera behörig personal, vilket påverkar arbetsbelastningen för befintliga medarbetare och därmed också deras arbetsmiljö. Det är högt tryck och ökat ärendeflöde inom flera verksamheter, vilket påverkar både medarbetare och chefers arbetsmiljö. Bemannings- och rekryteringsfrågan är ständigt aktuell. Att vara en attraktiv arbetsplats är starkt kopplat till arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet, vilket i sin tur även påverkar möjligheterna att rekrytera och behålla personal. Bemannings- och rekryteringsfrågor tar mycket tid i anspråk för cheferna och upplevelsen är emellanåt att de inte hinner med det övriga arbete som ska göras. Flera chefstjänster har varit vakanta under året, vilket har påverkat arbetsmiljöarbetet men även utvecklingsarbetet inom förvaltningen. Flera medarbetare täcker upp för vakanser och har dubbla roller i perioder.

Bemanningsfrågan har under en längre tid varit särskilt aktuell inom sjuksköterskeenheten, då det finns en historik av att konsulter behövs för att bemanna verksamheten. Det har bidragit till höga personalkostnader och sämre kontinuitet och kvalitet. Ett omfattande arbete har genomförts och fortgår gällande planering av personalresurser och systematiskt arbetsmiljöarbete på enheten. Enheten har bla arbetat tillsammans med stressforskare Niklas Almén. Samtliga chefer i förvaltningen hade i februari två föreläsningstillfällen med samme stressforskare utifrån stress och återhämtning.

Lokalfrågan är fortsatt aktuell. Flera verksamheter upplever att de inte har ändamålsenliga lokaler och

Arbetsmiljöansvar har under året returnerats (och återtagits) utifrån lokalernas brister utifrån hot och våld. En ombyggnation pågår gällande utökade antal säkra samtalsrum framförallt för IFO's verksamhet.

Ombyggnationen kommer att skapa en rotation gällande lokaler och skapa bättre förutsättningar för flera verksamheter. Åtgärder i form av utökade lokaler för hemtjänsten i Edsbyn är färdigställt och togs i bruk i februari.

IFO och Omsorgsenheten har ökat antal allvarliga tillbud utifrån hot och våld och medarbetarna utbildas i självskydd. Förvaltningen har en egen självskyddsutbildare som även finns tillgänglig för övriga verksamheter i kommunen. Arbetsmiljöverket har varit på tillsyn i samtliga tre verksamhetsgrenar (IFO, ÄO, LSS) inom förvaltningen utifrån tillbud kring hot och våld. Allvarliga händelser ökar inte bara i Ovanåker utan även nationellt.

Förvaltningen fick ett uppdrag från kommunfullmäktige att göra en extern genomlysning av arbetssätt - kommunikation - ledarskap inom äldreomsorgen. Företagshälsovården fick uppdraget som resulterade i en rapport baserad på intervjuer med enhetscheferna inom omvårdnadsenheten, HR samt socialt ansvarig samordnare (SAS). Rapporten belyste flera utvecklingsområden, bl.a. att arbetsbelastningen var hög för enhetscheferna i form av högt antal medarbetare, att enhetscheferna upplever utmaningar med digitala systemen utifrån implementeringen av systemen, användarvänligheten och att systemen inte alltid ses fullt ut anpassade utifrån verksamhetens behov. Rapporten belyste även enhetschefernas upplevelse av bristande systematik i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Även om strukturer och verktyg fanns på plats upplevdes en avsaknad av mål och en konsekvent uppföljning av deras arbetsmiljö. Rapporten har återrapporterats via socialnämnden till kommunfullmäktige. Resultatet av genomlysningen ser vi som en viktig grund för vårt förbättringsarbete framöver.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2024	Utfall T3 2023
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	10,72 %	10,58 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	42,58 %	57,29 %

Under 2024 har korttidsfrånvaron ökat något medan långtidssjukfrånvaron minskat. Trots att det nu är 1,5 år sedan Covid-19 restriktionerna upphört ligger korttidsfrånvaron fortsatt på höga nivåer i likhet med under pandemin. Många medarbetare har haft ovanligt långa och ihållande förkylningar och luftvägsinfektioner. Hög korttidsfrånvaro påverkar arbetsmiljön och arbetsbelastningen inom verksamheterna. Det har även resulterat i höga kostnader för vikarier och övertid. Flera medarbetare har korttidsfrånvaro fler än tio tillfällen, vilket innebär att arbetsgivaren betalar sjuklön från första sjukdagen.

I samband med skyddskommitté (april 2024) framkommer att den psykiska ohälsan bland personalen ökat och är orsak till en del långtidssjukfrånvaro. Ohälsan är i dessa fall inte alltid arbetsrelaterad. På förvaltningssamverkan konstaterades att verksamheterna behöver arbeta mer aktivt kring sjukfrånvaro. Flera verksamheter har påbörjat ett arbete mot att sänka sjukfrånvaron med stöd av Företagshälsovården. Långtidssjukfrånvarons minskning är också ett resultat av att några medarbetare återgått till arbete eller avslutat sitt arbete inom verksamheten.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021	Utfall 2023
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	78	79	79

Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år för samtliga medarbetare i kommunen. Inga undersökningar har därför genomförts under 2024. Under 2025 kommer en ny undersökning att genomföras och ett nytt resultat att presenteras.

Viktiga händelser

Stab: Ny verksamhetschef inom IFO from 19/8. Ny MAS påbörjat uppdrag 2/10. Verksamhetschef inom Omvårdnadsenheten föräldraledig from november. Vakansen täcks upp av övriga verksamhetschefer inom förvaltningen.

Tre administrativa tjänster har reducerats till två.

Planering för ny socialtjänstlag pågår. SKR's verktyg "Skatta läget" har använts för nulägesanalys. Kommunikationsplan är upprättad, utbildningsinsatser utförda och planerade. Konferensserier mot ÄO och IFO har genomförts.

Biståndsenheten: Flera vakanser, vilka delvis tillsatts via konsult. Högt ärendeflöde, särskilt till Säbo, har påverkat utredningstider och arbetsbelastning. Fullbelagt inom korttids och säbo. Väntetiden till säbo, efter bifallsbeslut, har i slutet av året överstigit 3 månader, vilket är den tid kommunen har för att verkställa beslut. Synpunkter har inkommit från medborgare och anhöriga att kommunen inte lyckats ge tillräcklig vård.

Förändrad hantering kring matlådor samt ny avgiftsmodell har införts under året.

IT-enheten: Enhetschefstjänsten har varit vakant stor del av andra halvåret. Ny from 16/12. Ytterligare medarbetare har rekryterats pga pensionsavgång. Vissa införanden har utifrån vakans och nyrekryteringar avvaktats eller stannat av under året.

Individ- och Familjeomsorg: Under januari till april slutade verksamhetschef för IFO samt två av tre enhetschefer (öppenvården och vuxenenheten). En enhetschef för vuxenenheten återanställdes 27 juni och ny verksamhetschef började 19 augusti.

En organisationsförändring pågår i syfte att främja samverkan och organisera oss i linje med ny socialtjänstlag.

Ombyggnation av fler säkra samtalsrum pågår i utifrån ökad risk för hot och våld inom flera verksamheter.

1 april trädde ny lag i kraft "Lag om placering av barn i skyddat boende". Innebär att kvinnojouren Stöttn inte längre kan ta emot placeringar. Stöttn ska framöver förutom råd- och stödsamtal även bistå med gruppverksamhet enligt Utvägsmodellen, förlagd till Bollnäs.

Flera samverkansprojekt har utvecklats under året, i linje med ny socialtjänstlag. Tex HLT-teamet för barn

och unga (0-6 år) som övergår från projekt och har implementerats i ordinarie verksamhet. Från årsskiftet delar socialtjänsten samordnaransvaret med regionen. Även påbörjat arbetet med ett team även för äldre barn (7-12 år). FUN-projekt för problematisk skolfrånvaro (13-16 år) pågår, strukturerad samverkan med informativa insatser mot personal i förskola och skola samt behandlares närvaro på föräldramöten och Drogfri skola är fler exempel på samverkan som utvecklats under året. Familjebehandlarnas arbete med att sprida kunskap om socialtjänsten på föräldramöten har resulterat i att ett 70-tal föräldrar hört av sig och efterfrågat de råd-och stödsamtal som kan erbjudas till föräldrar utan förgående behovsprövning.

Barn- och ungdomsenheten ser tendenser att ungdomar som är aktuella har svårare problematik med kriminalitet, missbruk, samsjuklighet, psykisk ohälsa, normbrytande beteende och problematisk skolfrånvaro. Behovet av institutionsplaceringar har ökat både bland barn och vuxna. Behovet av försörjningsstöd har däremot ytterligare minskat, och en tjänst har utifrån det vakanshållits på enheten.

Omsorgsenheten: Ny enhetschef på plats from 19/8. Nya gruppboendena Violen har under året haft lediga lägenheter, men platserna är nu fyllda.

Ärendemängden inom DV är fortsatt hög. Arbetet pågår med placering i externa företag. Ny daglig verksamhet har startat upp i befintliga verksamhetslokaler på St.Olofs-området.

Avtal med Voxgym och Barn- och fritidsprogrammet gällande APL har formats för de som läser inriktning socialt arbete. Utbildas till Stödassistenter och får därmed adekvat utbildning för verksamheten.

Omvårdnadsenhet: 4 nya enhetschefer har börjat, alla på plats from oktober. Pga många vakanser har vissa utvecklingsområden fått stå tillbaka och basverksamheten prioriterats. Förändringar utifrån ny arbetstidsmodell. Nya arbetstidsregler har skapat andra förutsättningar kring schemaläggning och resursplanering.

Inom hälso- och sjukvårdsenheten har konsultanvändande minskat från 8 åa till 3 åa under året. Flera rekryteringar har genomförts. Arbetet har fokuserat på resurshantering och arbetsmiljö.

Ökad ärendemängd inom flera områden. En konstant kö om 7-13 personer till särskilt boende. Flera personer på korttids i väntan på boendeplats, har medfört att även korttidsplatserna varit fullbelagda. Det har i sin tur inneburit att behovet av hemtjänst och hemsjukvård ökat. Hög sjukfrånvaro i flera verksamheter. Detta påverkar alla yrkesroller kopplade till verksamheten, även brukare. Personalkontinuiteten har påverkats och synpunkter från brukare och anhöriga har inkommit. Även inkommit synpunkter på att medborgare fått vänta länge på plats till särskilt boende.

En extra boendeplats på Sunnangården har färdigställts.

Översyn av gemensam bemanningsenhet har påbörjats. Utredning av helgtjänstgöring pågår.

Boendeenheterna har arbetat med utveckling av äldreomsorgens värdegrund, aktivitetsutbud, minskad nattfasta, utbildning i BPSD, Senior Allert och MHFA (första hjälpen till psykisk hälsa). Två nya språkombud har utbildats och gymnastiksalen på Gyllengården har renoverats. Det har också gjorts en ombyggnation av det tidigare varuförrådet som ska fungera som gemensamt livsmedelsförråd för Gyllengården. Krisberedskap i form av reserv-el och vattentankar har köpts in till verksamheten.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Nämnd och stab	2 915	-20 418	-17 503	-21 056
Individ- och familjeenhet	28 402	-97 072	-68 670	-64 643
Omsorgsenhet	3 974	-59 638	-55 664	-60 159
Omvårdnadsenhet	7 031	-194 028	-186 997	-191 871
Totalt	42 322	-371 156	-328 834	-337 729
Överskott + /Underskott -				8 895

Årets resultat

Socialförvaltningen redovisar tom december ett budgetöverskott motsvarande **8 895** tkr.

Stab o nämnd: Budgetöverskott 3 553 tkr. Förklaras av att flera poster (övriga verksamhetskostnader) ligger lägre jmf med budget och att flera statsbidrag inkommit. Flera vakanser under året förklarar även resultatet. En verksamhetschefstjänst har varit vakant drygt 3 månader och en annan 2 månader. Enhetschefstjänsten för e-hälsa har varit vakant ca 5 månader. MAS vakant 2 månader. Nämndens arvodeskostnader överstiger budget och tolkas i huvudsak beror på flertalet extra nämndsammanträden (6st). Detta är kopplat till ökat antal placeringar där nämndens beslut inte kan avvakta till nästkommande möte.

IT-enheten: Budgetunderskott -648 tkr. Förklaras av ökade kostnader för uppdateringar och utvecklingar av verksamhetssystemet, för utbyte av mobiltelefoner, nya larm och nya moduler i verksamhetssystemet samt konsultkostnader utifrån införandet av ny avgiftsmodell.

Biståndsenheten: Budgetöverskott 518 tkr, förklaras av ej tillsatt tjänst inom administrationen.

Individ- och familjeomsorgen: Budgetunderskott -4 027 tkr. Förklaras av högre kostnader för institutionsvård både avseende barn och vuxna. Vakanta tjänster tillsammans med ett minskat behov av försörjningsstöd förbättrar resultatet något. Problematiken är relaterad till missbruk, våld, samsjuklighet och psykisk sjukdom. Barn- och ungdomsenheten har en förskjutning av kostnader från familjehem till institution. Barn som tidigare har varit placerade i familjehem har haft större behov av vårdinsatser, vilket har lett till omplaceringar från familjehem till HVB-hem. Vårdplatser inom HVB är generellt sett dyrare. Barn-och ungdomsenheten har även högre kostnader för extern familjebehandling.

Omsorgsenheten (LSS): Budgetöverskott 4 495 tkr. Förklaras av att samtliga underliggande enheter gör mindre överskott förutom personlig assistens. Överskottet förklaras av att personalresurser använts effektivt mellan verksamheterna och att vikarier använts i mindre utsträckning. Ny arbetstidsmodell antas ha påverkat resultatet. Budget har funnits för en enhetschefstjänst som tillsattes först i slutet av augusti.

Omvårdnadsenheten: Budgetöverskott 4 874 tkr. Förklaras av ökade intäkter (ny avgiftsmodell samt att andelen brukare har högre betalningsutrymme än förväntat), ombokning av semesterlöneskuld som tidigare schabloniserats för högt, ny arbetstidsmodell samt aktivt arbete med schemaläggning och personalresurser. En stor del av överskottet (4 634 tkr) finns inom administrationen och förklaras av att flera chefstjänster varit vakanta under perioden samt statsbidrag.

Hälso- och sjukvårdsenheten redovisas budgetunderskott med -2 504 tkr (sjuksköterskor -3 782 tkr). Enheten har förbrukat mer personalresurser än budgeterat samt använt sig av konsultsjuksköterskor. Rehabiliteringsenheten redovisar ett överskott om 1 278 tkr pga att ordinarie medarbetares längre frånvaro ej tillsatts, vilket kompenserar enhetens resultat på totalen.

Hemtjänsten redovisar budgetöverskott motsvarande 1 443 tkr. Hemtjänsten i Edsbyn har fortsatt höga kostnader för korttidsfrånvaro samt ökat behov av vak, vilket resulterat i ökade kostnader för vikarier och övertid. I Alfta har brukarunderlaget minskat och verksamheten har därmed minskade personalkostnader. Alfta har fortsatt lånat ut personal till Sunnangårdens särskilda boende samt till Hemtjänsten i Edsbyn när övertalighet förekommit.

Särskilt boende redovisar budgetöverskott på 1 524 tkr. Ökade intäkter utifrån att maxtaxan ökat och fler brukare har ett större betalningsutrymme än tidigare. Sunnangårdens särskilda boendeenheter backar utifrån överbemanning. Näskullen avdelning 1-2 redovisar underskott i personalkostnader pga minskat statsbidrag God vård o omsorg.

Korttids redovisar budgetöverskott med ca 605 tkr, förklaras av högre intäkter då enheten varit mer fullbelagt än vad som budgeterats för. Flera brukare har tex en längre tid befunnit sig på korttids i väntan på boende.

Framtid

1 juli -25 väntas ny socialtjänstlag träda i kraft med förslag om kunskapsbaserad, förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst. Detta innebär utveckling och förstärkning av öppna och förebyggande insatser samt tillämpning av evidensbaserade metoder. IFO ser tex. ett behov av att utveckla arbetet med HLT-team även mot äldre barn (7-12 år).

SKR's verktyg "Skatta läget" har använts för att göra en nulägesanalys för omställningen, den kommer att användas även vid uppföljning under slutet av 2025. Planen för omställningsarbetet under 2025 handlar om olika kompetenshöjande insatser samt att göra ändringar i delegationsordning och verksamhetssystem och ändra arbetssätt och rutiner för att matcha ny lagstiftning. Det handlar också om att hålla i det arbete som redan görs i linje med ny lagstiftning samt att se över vilka insatser som ska ges utan föregående behovsprövning

Oro finns utifrån möjligheten att rekrytera personal med rätt kompetens, viktigt att utifrån detta se över arbetssätt och samverkan, samt säkerställa en basverksamhet som kan möta framtidens behov. Utmaningar är demografiutveckling, ökad vårdtyngd, mer avancerad vård i hemmet, komplex samsjuklighet, ökad droganvändning. En rotation utifrån lokaler är nödvändig för att förbättra förutsättningarna för flera av förvaltningens verksamheter, samt en långsiktig plan utifrån väntad demografiutveckling och behov av boendeplatser. I dagsläget finns inga lediga platser varken på särskilt boende eller LSS gruppboende. Det är även fullt inom sysselsättningen via daglig verksamhet.

Fortsatta införanden av välfärdsteknik och utveckling av verksamhetssystem, i syfte att öka tryggheten, utveckla tillgängligheten för myndigheten samt möjliggöra en fortsatt aktiv vardag, är aktiva åtaganden framöver.

Barn- och Utbildningsnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Patrik Bossen (S)
Förvaltningschef/VD:	Agneta Persson
Antal anställda:	385

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för verksamheterna förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, förberedelseklass, anpassad grundskola, centrala elevhälsan, gymnasium med sex nationella program och introduktionsprogram, vuxenutbildning, SFI samt högskola/lärcentrum.

För varje skolform och för fritidshemmen gäller skollag och läroplan som anger utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer. I samtliga verksamheter ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund, vara icke-konfessionell samt vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (med barn och elever menas barn i förskolan och elever i de övriga skolformerna ovan, dvs barn och ungdomar samt vuxna).

Utbildningen har en kompensatorisk roll i att uppväga skillnader i barnens och elevernas olika förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att, i samarbete med hemmen/vårdnadshavare upp till 18 års ålder, främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Grundskolan har tio årskurser då förskoleklass är obligatorisk. Det finns 17 obligatoriska ämnen samt språkval och modersmål. Varje ämne har en läroplan och betyg sätts från åk 6. Elever som kartläggs att inte nå målen i alla ämnen har rätt till särskilt stöd. Alla elever har rätt till god arbetsmiljö, trygghet och studiero. Nyckeltal för lärartäthet är 8,0 lärare per 100 elever.

Till stöd för elever i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola finns central elevhälsa. Den omfattar medicinska, psykologiska och psykosociala insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande där elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I kommunen finns även en enskild förskoleverksamhet för vilken nämnden har tillsynsansvar.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljön följs upp systematiskt utöver HME-enkäten arbetar förvaltning och samtliga skolenheter med egna regelbundna undersökningar/enkäter under året.

Det organisatoriskt och systematiskt arbetsmiljöarbete ser vi framförallt brister i fysisk arbetsmiljö och de organisatoriska förutsättningarna som naturligtvis påverkar den psykosociala arbetsmiljön på en avdelningsförskolor och små skolenheter.

Vi har stora utmaningar och ett stort anpassningsarbete i verksamheterna utifrån att barnantalet sjunker i förskolan. Det är högt tryck på enavdelningsförskolorna med fulla barngrupper. På centralorten märker vi mest av att antalet barn minskat. Det här handlar även om en likvärdighetsfråga när det gäller förutsättningar för barn och personal.

Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan

- För barn som är 1–3 år är riktmärket för barngruppers storlek 6–12 barn.
- För barn som är 4–5 år är riktmärket för barngruppers storlek 9–15 barn.

ex. Låt oss se på en förskola med fyra avdelningar med totalt 72 barn. Finansieringen består av skolpeng för lika många barn. Om antalet barn minskar till 65 innebär det att intäkterna minskar med tio procent.

På små skolenheter har vi nu svårt att få ihop budget och bemanningen minskar bryter vi mot läraravtalen.

Lokalkostnaderna minskar dock inte alls. Av förskolans och skolans budget måste nu **en större andel gå till lokaler**. För att få budgeten att gå ihop måste rektor därmed spara på personalen. Effekten av en budget baserad på skolpeng, alltså ett belopp per barn/elev, blir med minskade barn/elev kullar lägre personaltäthet. Och med lägre personaltäthet blir det i praktiken svårt att organisera verksamheten. Viktigt att budgetarbetet och omställningsarbetet hänger ihop.

ex: Rotebergsskola saknar tillgänglighetsanpassning som innebär att skolan inte är tillgänglig för alla elever. Utöver detta är flera av en avdelningsförskolorna inte ändamålsenliga gällande yta/barn.

Fortsatt ökad arbetsbelastning för rektorer i förskola då verksamheten anpassas utifrån att barnantalet sjunker. Rektorsorganisationen i förskolan förstärktes tidigare med 50 % bitr. rektor.

Systematiskt Arbetsmiljöarbete

I September 2024 genomfördes en utbildning för alla skolledare och fackliga representanter med avstamp utifrån Kompetensförsörjningsplanen

gällande •Arbetstidsregler•Löneavtal•Friskfaktorer•Kompetensförsörjning

utifrån arbetstid, arbetsbelastning och tjänstefördelning.

ARBETSMILJÖ

Varje skolenhet genomför

- arbetsplatsträffar (APT).
- LOSAM utifrån organisatoriska förutsättningar och bilaga 1 till FAS 10
- organisatoriskt och systematiskt arbetsmiljöarbete (OSA)

Stratsys och dess struktur används som enhetlig process för att hantera de olika stegen i det systematiska arbetsmiljöarbetet, från undersökning, riskbedömning till åtgärd och kontroll.

ARBETSORGANISATION

Utveckla vår arbetsorganisation och arbetssätt

- skapa tydlig struktur för arbets-/driftsorganisation och utvecklingsorganisation i skolpliktig verksamhet.
- förvaltningen genomför kvalitetssamtal utifrån nationella mål med rektor 2 ggr/år. Vid ett av samtalen deltar förskolans/skolans utvecklingsgrupp.
- en-avdelningsförskolor bör på sikt ersättas för att möjliggöra planering på dagtid och minska sårbarhet.
- strukturerade övergångar/överlämningar vid samtliga stadieövergångar utifrån rutiner som framtagits tillsammans med förvaltningen.

ARBETSTID OCH ARBETSBELASTNING

- Arbetstidsavtal och uppdragsbeskrivningar till samtlig personal.
- Förläggning av arbetstid. Ramschema ska upprättas.
- Tydlig tjänstefördelning ska upprättas och förhandlas på varje enhet.
- Fysisk arbetsmiljö, en-avdelningsförskolor och övriga lokaler.
- Barn med särskilda behov utifrån tilldelade resurser.
- 4 avstämningsperioder. Vid överenskommelse fortsatt tre perioder.

LÖNEBILDNING

Det strategiska arbetet med lönebildningen ska bidra till att rekrytera och behålla kompetent personal samt bidra till utveckling av arbetet och organisationen i respektive skolform.

Prioriteringar och långsiktig tidplan

- En långsiktig strategi för lönebildning ska tas fram
- Lönebildningen ska bidra till att förbättra resultatutvecklingen i skolan och stärka läraryrkets attraktivitet.
- Löneutveckling ska premiera kompetens, särskilt ansvar och erfarenhet som bidrar till förbättrade resultat utifrån verksamhetens mål över tid.
- Lönen för chefer på alla nivåer ska tydligt visa hur satta mål uppfylls och spegla de resultat som vederbörande uppnår.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2024	Utfall T3 2023
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	6,45 %	6,1 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	50,14 %	55,74 %

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021	Utfall 2023
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	85	83	83

Viktiga händelser

Måluppfyllelse

Vår vision är att 100% av eleverna ska uppnå godkända betyg i åk 6 och att alla elever i åk 9 ska vara behöriga till gymnasiets nationella program. Måluppfyllelsen är god men vi ser skillnader mellan pojkars och flickors betygsmeritvärde vilken dock minskar. Pojkarnas behörighet till gymnasiet har ökat. Nyanländas måluppfyllelse är fortsatt en utmaning. Riktade insatser för att minska skillnader mellan pojkar och flickors resultat samt insatser för att öka nyanländas behörighet till nationella program pågår. En övergripande satsning på språkutveckling i samtliga skolformer sattes ht-21 och fortsätter. Statsbidrag ger oss möjligheter till att driva dessa utvecklingsinsatser inom skolan.

Andelen elever på gymnasiet som erhåller examensbevis är fortsatt högre än rikets. En majoritet på gymnasiets introduktionsprogram är elever med utländsk bakgrund. Utmaningen är att ge dessa nationell behörighet. Riktade yrkesutbildningar inom Vuxenutbildningen har etablerats inom vård, barnomsorg, sanitet, svets och trä vilka leder till anställningsbarhet.

Tid för psykolog, skolsköterska och kurator ingående i elevhälsa har utökats.

Infrastruktur

En IT-strateg stödjer vår digitala utveckling och skapar likvärdighet i våra verksamheter. Vår IT-pedagog, 50 %, utbildar systematiskt sina kollegor i digitala läromedel.

För- grundskola

20240306 fick tjänstemannaorganisationen inom BUN att utreda lokalförsörjning och kapacitet utifrån demografi. Syftet var att genomlysa och forma framtida för- och grundskolestruktur med fokus på elevvolym och faciliteter.

En stor utmaning i förskolan är att barnantalet minskar och anpassningar i verksamheterna är ett arbete som pågår. Ett första steg i det arbetet är att rektorerna i förskolan börjat att göra anpassningar verksamheten eftersom barnantalet sjunker redan från ht. 2024.

En annan utmaning är det ökade antalet elever i centralorterna under några år 2024-2028/2029.

Grundskolorna på landsbygden visar på minskat elevantal förutom Viksjöforsskola. Underhåll, och tillgänglighetsanpassning är andra problem framförallt i Knåda och Rotebergsskola.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Nämnd och kontor	662	-8 209	-7 547	-7 013
Förskoleverksamhet	13 391	-95 026	-81 636	-79 780
Grundskola och skolbarnomsorg	20 804	-175 373	-154 569	-151 151
Elev och skolhälsovård	1 626	-6 191	-4 564	-4 789
Gymnasiet & vuxenutbildningar	16 692	-96 392	-79 700	-76 422
Externfinansierade driftprojekt	5 297	-4 778	519	0
Totalt	58 472	-385 969	-327 497	-319 155
Överskott + /Underskott -				-8 342

Årets resultat

Barn- och utbildningsnämnden har en årsbudget för 2024 på 319 155 tkr. Utfallet är 327 497 tkr, vilket ger en negativ budgetavvikelse på 8 342 tkr, varav ett överskott på 519 tkr i resultat avseende ett projekt. Projektet löper under 2023-2025 och avvikelser på enskilda år kan förekomma för att sedan balansera vid projektets slut.

Resultatet för nämnd och kontor avviker från budget med ett underskott på 534 tkr. Nämnden följer budgeten väl. Kontoret redovisar ett underskott på 519 tkr förklarad av högre kostnader för personal och licenser, vilka även prognostiseras till ett högre utfall än budget.

Förskoleverksamheten redovisar en negativ avvikelse på 1 856 tkr. Personalkostnaderna är 1 368 tkr lägre än årets budget. Övriga kostnader redovisar ett underskott på 29 tkr. Kostnaden till enskilda förskolor redovisar ett underskott på 1 677 tkr pga. fler barn än budgeterat.

Grundskola och skolbarnomsorg redovisar en negativ avvikelse på 3 418 tkr. Avvikelse för undervisning asyl och nyanlända redovisar ett underskott på 1 385 tkr, där avvikelsen är för Alfta rektorsområde. Bidraget från Migrationsverkets till våra grundskolor minskas då färre barn anländer, samtidigt som barns behov ofta kvarstår under hela skoltiden för att nå behörighet till gymnasiet.

Övriga kostnader inom grundskolan redovisar ett budgetunderskott på 1 286 tkr varav de två största avvikelser är högre kostnader om 1,1 mnkr för IKE än budgeterat och 250 tkr högre kostnader för läromedel. Anpassad grundskola redovisar ett underskott på 531 tkr.

Personalkostnader redovisar för 2024 ett underskott på 347 tkr, där den största avvikelsen är på 7-9 verksamhet i Edsbyn. Edsbyns rektorsområde har totalt sett den största avvikelsen medan Alfta rektorsområde redovisar ett överskott.

Kostnaderna för skolskjuts redovisar ett överskott på 161 tkr, delvis till följd av att kostnader belastar en annan period och pga. nytt avtal för skolskjuts.

Elev och skolhälsovård redovisar ett överskott på 224 tkr vilket förklaras av tre faktorer; personalkostnader belastar andra verksamhet, lägre kostnader för skolsköterskor samt mer intäkter från statsbidrag än tidigare

år.

Gymnasiet och vuxenutbildningar visar totalt ett budgetunderskott på 3 277 tkr. Underskottet är i huvudsak gymnasiestudier på annan ort så kallad interkommunal ersättning (IKE). IKE redovisar ett budgetunderskott på 2 968 tkr. Kostnaden för utbildningar på annan ort har ökat pga. höjda priser. Vuxenutbildningar redovisar ett underskott på 532 tkr. SFI redovisar en negativ budgetavvikelse på 758 tkr. Anpassad gymnasieskola redovisar ett budgetöverskott på 538 tkr.

Framtid

Barn-och utbildningsförvaltningen har höga förväntningar. Vår målsättning är att barn, elever och studerande ska ha de bästa förutsättningarna för en trygg skolgång med hög måluppfyllelse. Vårt uppdrag är att möta den nationella målsättningen och ett flertal olika uppdrag som är obligatoriska. Vårt kompensatoriska uppdrag är stort och en viktig del i detta är en fortsatt satsning på likvärdighet.

Som en del i detta kommer vi fortsatt att utveckla elevhälsan. Detta gynnar alla elever och kompenserar elever från sämre socioekonomiska förhållanden. Ökad digitalisering utgör också en viktig del i skolans kompensatoriska uppdrag. Anpassade lokaler och faciliteter för våra elever är en utmaning då elevvolymen minskar i våra "byskolor". En översyn av vår organisation och faciliteter för förskola och skola genomlysas för en hållbar skolstruktur med tillgängliga lärmiljöer. En likvärdighet gällande alla skolors förutsättningar oavsett om det är landsbygds- eller centralskolor med faktorer som pekar på möjlighet för samordning som gynnar likvärdighet, kollegialt lärande, allokering av platser och specifik kompetens samt skapande av ekonomisk hållbarhet.

Teknik ger förutsättningar för en lärmiljö som är framtidsinriktad och motiverande. Nationell strategi för skolans digitalisering är i omdaning och vi kommer att utveckla vår IKT-verksamhet i denna riktning. Detta tillsammans med moderna undervisningslokaler och legitimerad behörig personal kommer att lägga grunden för en utveckling av kvalitativ verksamhet.

Gymnasiet kommer att vara oförändrat i storlek om nuvarande andel elever behålls. Gymnasieverksamheten är konkurrensutsatt, vi ska vara attraktiva, hålla hög kvalitet och samverka. Vuxenutbildningen växer och ett flertal yrkesutbildningar utöver ordinarie utbud har tillskapats. SFI-verksamheten är ansträngd då Migrationsverkets bidrag minskat samtidigt som elevvolymen inte minskar i samma utsträckning.

Forskning och pedagogiska satsningar i samarbete med högre lärosäten ska fortsätta och utvecklas. Allt för att vår verksamhet fortsatt ska hålla hög kvalitet.

Miljö- och Byggnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Patrik Bossen (S)
Förvaltningschef/VD:	Nicklas Bremefors
Antal anställda:	11

Verksamhetsbeskrivning

Nämndens uppdrag

Miljö- och byggnämndens uppdrag är huvudsakligen att fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet, miljö-, hälsoskydd, livsmedelsområdet och bidrag till bostadsanpassning. Nämnden är också kommunens naturvårdsorgan. I naturvårdsärenden av principiell karaktär, av ekonomisk vikt eller annars av stort allmänt intresse, företräder dock kommunstyrelsen kommunen. Nämnden har ekonomiskt ansvar för uppgifter som utförs enligt alkohollagen, tobakslagen samt lagen med vissa receptfria läkemedel. Arbetet utförs av Kommunalförbundet Hälsingland.

Miljö- och byggförvaltningens arbetsområden

Miljö- och hälsoskyddsfrågor regleras i miljöbalken och dess förordningar och föreskrifter. Arbetet bedrivs genom övervakning, tillsyn, tillståndsgivning och anmälningshantering men även till mycket stor del genom vägledning och informations spridning.

Miljöskydd

Innebär bland annat tillsyn över industrier, övervakning av tillståndet i naturen vad gäller luft, vatten och buller samt information och vägledning angående miljöärenden. Vanligt förekommande ärenden är anmälnings- och tillståndsärenden samt remisser och samråd från andra myndigheter. Några exempel på ärenden är vägledning och tillsyn i frågor om utsläpp från enskilda avlopp samt handläggning av ärenden rörande installation eller ändring av värmepumpsanläggningar.

Hälsoskydd

Hälsoskydd innefattar bland annat tillsyn av skolor och förskolor, bassängbad, äldreboenden, hygienlokaler, solarier, gym och bostäder mm. Utöver tillsyn handläggs anmälningsärenden av nya verksamheter, remisser från andra myndigheter samt smittskyddsärenden. Återkommande uppgifter är även att ta vattenprover vid strandbad samt mäta bakgrundsstrålning.

Livsmedel

Svensk livsmedelshantering regleras genom svensk livsmedelslagstiftning och EU:s livsmedelsförordningar. Arbetet bedrivs land annat genom kontroll av livsmedelshantering i skolor, restauranger, butiker, vid tillfälliga evenemang, marknader, pizzerior, caféer etc. Även kontrollen av allmänna

dricksvattenanläggningar och smittskyddsfrågor ingår i livsmedelsområdet. Registrering och riskklassning av nya verksamheter, remissyttranden samt utredning av misstänkta matförgiftningar är ytterligare ärenden som hanteras.

Övrigt inom miljö och hälsa

- Miljö- och hälsoaspekter inom fysisk planering och bygglov.
- Förorenade områden
- Kemikaliehantering
- Renhållningsfrågor
- Remisser
- Klagomålshantering

En verksamhetsplan tas årligen fram för förvaltningens tillsynsområden. Denna läggs fram till beslut för Miljö- och byggnämnden och följs upp vid tertial-, delår- och helårs-bokslut.

Bygg

Verksamheten regleras här av Plan och bygglagen, PBL, och Plan och byggförordningen, PBF. Arbetet domineras av bygglov, startbesked och slutbesked samt åtgärder som kräver en anmälan. Arbetet innebär också i stor omfattning rådgivning, service och information.

Förhandsbesked

Om man vill veta om det är möjligt att få bygga på en plats kan man ansöka om förhandsbesked. I ett förhandsbesked prövar miljö- och byggnämnden om platsen som du vill bebygga är lämplig.

Bygglov, marklov och rivningslov

Vid nybyggnad, tillbyggnad, ändrat användningssätt för en byggnad eller att byggnadens yttre avsevärt påverkats, rivning eller ändring av markens förhållande krävs i de flesta fall lov.

Anmälan om ej bygglovspliktig åtgärd

Även om en åtgärd inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov kan det krävas en anmälan, t ex för:

- Bygga ett Attefallhus
- Ändra i en byggnads konstruktion och det innebär att bärande delar berörs eller om planlösningen påverkats på annat sätt.
- Installera eller väsentligt ändra hiss, eldstad, rökkanal eller anordning för ventilation i byggnader, vatten och avlopp (gäller för både byggnad och tomt).
- Göra en ändring i en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet.

Strandskydd

Byggnadsförbud rådet generellt vid alla våra vattendrag. Som vattendrag räknas även bäckar och åar som är utmärkta på kartan. Strandskyddet är generellt 100 meter från stranden vid normalvattenstånd på land och i

vatten. Länsstyrelsen har under 2017 beslutat om ett utvidgat strandskyddsområde på 200 meter i Voxnan uppströms Voxnabruk.

För att få bygga eller på annat sätt vidta åtgärder i strandskyddat område krävs dispens från strandskyddsbestämmelserna.

Bostadsanpassning

Den som har en funktionsvariation kan söka bostadsanpassningsbidrag för åtgärder som är nödvändiga för att klara det dagliga livet i hemmet.

Övrigt inom bygg

- Tillsyn över olovligt byggande, eftersatt underhåll och ovårdade tomter.
- Tillsyn över strandskyddsbestämmelserna
- Tillsyn över hissar, portar och skyddsrum.
- Obligatorisk ventilationskontroll
- Tillsyn över lekplatser
- Yttranden

Naturvård

Avdelningen arbetar med kalkning av försurade områden och besvarar remisser som berör bland annat vattenverksamhet, naturvård och skogsbruk. I samarbete med planavdelningen arbetar avdelningen bland annat med översiktsplanefrågor i form av remisser och samråd. Avdelningen svarar även på frågor om bland annat invasiva arter och skyddad natur som exempelvis naturreservat.

Tillsynsbehov och tillsynsplanering

Årligen revideras:

- Tillsynsbehovet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen
- Registret över de objekt som behöver återkommande tillsyn
- Tillsynsplan för miljö, hälsoskydds och livsmedelsfrågor
- Delegeringsordningen

För vem finns vi till?

Miljö- och byggförvaltningen finns till för alla verksamheter och allmänheten i Ovanåkers kommun.

Hur organiserar vi oss?

Miljö- och byggnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Miljö- och byggförvaltningen består av:

En Miljö- och byggchef.

En nämndsekreterare.

Fem miljöinspektörer som utövar tillsyn och handlägger ärenden inom miljöskydd, livsmedelstillsyn, hälsoskyddstillsyn och naturvård.

Två byggnadsinspektörer som handlägger ärenden inom PBL-lagstiftningens område samt bostadsanpassningsbidrag.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förvaltningen planerar och genomför arbetsplatsträffar 1 gång per månad. En stående punkt på dessa arbetsplatsträffar är arbetsmiljö.

Vi kommer, via enkätfrågor, att undersöka hur arbetsmiljön upplevs på förvaltningen. Resultatet av dessa undersökningar kommer att resultera i aktiviteter för att åtgärda identifierade brister. Målet är att genomföra dessa mätningar minst två gånger per år.

Förutom de inplanerade träffarna så diskuteras arbetsmiljöfrågor löpande vid våra veckomöten. Detta är möjligt eftersom förvaltningen är relativt liten och vi har möjlighet att träffas och talas vid varje dag.

Vid förändringar som påverkar vår arbetsmiljö genomför vi regelmässigt risk och konsekvensanalyser. De identifierade riskerna åtgärdas.

Den främsta orsaken till brister i arbetsmiljön är vår arbetsbelastning, påhopp samt försök till påverkan av våra tjänstemän. Det finns en oro och stress i förvaltningen som behöver åtgärdas. Insatser behöver göras för att skapa arbetsro och trygghet hos medarbetarna.

Eftersom det finns ett behov av resurser så kommer vi att arbeta med en tydligare prioritering så att trycket för inspektörerna minskar.

Andra insatser för att förbättra arbetsmiljön är att verka för ett större samarbete mellan andra kommuner och län.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2024	Utfall T3 2023
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	7,56 %	2,92 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	15,27 %	0 %

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021	Utfall 2023
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	89	72	70

Viktiga händelser

När det gäller vår livsmedelstillsyn har vi ändrat debiteringsmodell från årsavgifter till debitering i efterhand vilket påverkar årets utfall till dags dato.

Sedan juli finns beslut om nya taxor avseende miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel. De ändrade taxorna bör kunna stärka resultatet för resten av året samt kommande år.

Arbete och diskussioner om lokaler pågår då vi i dagsläget har två arbetsplatser för lite på kontoret. Vi är med diskussionen för att hitta en helhetslösning för kommunkontoret.

Ny Tf miljö- och byggchef, Nicklas, på plats sedan den 5 november.

Arbete fortsätter med hantering av ärende på Edsbyn Arena nu med hjälp av inspektörer från Sandvikens kommun och utredning av extern part, Byggkonstruktörerna.

Från den 19 augusti har vi en ny miljöinspektör på plats som är under introduktion. Vi kommer att fördela uppdragen så att vi är två som har kunskap inom samma område så att vi inte blir så sårbara.

Utifrån beslut i KF har nämnden beslutat om en organisationsförändring där bygglovshandläggning, strandskyddsdispenser och bostadsanpassningsbidrag inte skall handläggas med egna resurser utan genom avtalssamverkan med andra kommuner eller andra aktörer.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Miljö- och byggnämnd	0	-287	-287	-319
Miljö- och byggkontoret	0	-8 497	-8 497	-7 499
Bygglov	198	0	198	677
Miljö- och hälsoskydd	880	-98	782	964
Naturvård	441	-506	-65	-44
Livsmedel	179	-16	163	259
Alkoholhandläggning	0	-207	-207	-194
Bostadsanpassningsbidrag	0	-463	-463	-595
Totalt	1 698	-10 074	-8 376	-6 751
Överskott + /Underskott -				-1 625

Årets resultat

Resultatet för 2024 uppgår till - 8 376 tkr, vid en jämförelse med budget på - 6 751 tkr så visar förvaltningen på ett budgetunderskott på -1 625 tkr.

Underskottet går att hänföra till två poster. Dels har beslutet om att handläggning av bygglov inte skall hanteras i egen regi renderat i kostnader för utköp av personal med ca 1,1 mkr. Vidare har intäkterna för bygglov varit ca 500 tkr lägre än budget.

Framtid

Nästa år kommer vi få ökade kostnader för kalkningen, kalkning är dock ett rörligt mål som både kan bli dyrare och billigare. Viktigt för oss att ta möjligheterna, när de ges, att genomföra kalkning av våra sjöar och våtmarker.

Arbete kommer pågå för att titta över våra arbetssätt med förhoppning att göra oss mindre sårbara och hitta gemensamma arbetssätt. Viktigt att man får likadan upplevelse oavsett vem man har kontakt med.

Vi kommer att driva vidare vårt arbetsmiljöarbete för att skapa en hållbar arbetsmiljö i förvaltningen och verkligen bli en attraktiv arbetsgivare.

Arbetsmiljöarbetet för hem- och distansarbete fokuserar på:

- Den psykosociala arbetsmiljön
- Teknik
- Förväntningar på ett ledarskap på distans
- Den fysiska arbetsmiljön
- Framtid

FNI - Fastighetsnära insamling

Den nya förpackningsförordningen som innebär att kommunerna ska samla in hushållens avfall som består av pappers-, plast, glas- och metallförpackningar genom en fastighetsnära insamling, eller via lättillgängliga insamlingsplatser som kommunen tillhandahåller.

Vi på Miljö- och byggförvaltningen kommer att få tillsynsansvar för att den nya förpackningsförordningen följs.

Digitalisering

Miljö- och byggförvaltningen planerar att ta ytterligare steg i den digitala utvecklingen. En implementering av en e-tjänsteplattform har gjorts inom Ovanåkers kommun och framtagande av e-tjänster har genomförts på ett tillfredsställande sätt. När kopplingen mellan e-tjänsteplattformen och ärendehanteringssystemet är klar har förvaltningen förutsättningar för en helt digital ansöknings- och handläggningsprocess.

Avtalssamverkan

En process har inletts gällande avtalssamverkan med Ljusdals kommun för bygglovshandläggning. I närtid kommer en avsiktsförklaring att tecknas och målet är att ha ett avtal om samverkan klart under våren 2025.

Alfta-Edsbyns Fastighets AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Björn Mårtensson (c)
Förvaltningschef/VD:	Katarina Härner, VD
Antal anställda:	63

Verksamhetsbeskrivning

Alfta-Edsbyns Fastighets AB (Aefab) är ett helägt fastighetsbolag som ägs av Ovanåkers kommun. Aefab:s uppdrag är att bygga och hyra ut hyresrätter i kommunen. Vi ska ha ett utbud som passar olika kategorier av hyresgäster. Boendet är en grundförutsättning för att attrahera både företag och människor till kommunen.

Aefab har idag 1 601 lägenheter varav 636 finns i Alfta och 965 finns i Edsbyn. Dessa lägenheter består tillsammans av ca 100 000 kvm. De flesta bostäder i Alfta och Edsbyn är byggda under 1960-1980 talet, medelvärdeåret är 1976. Vi förvaltar och underhåller även verksamhetslokaler och andra fastigheter åt Ovanåkers kommun, totalt 67 500 kvm verksamhetslokaler förvaltas åt kommunen. Förvaltning sker även av det kommunala fastighetsbolaget Alfta Industricenter AB:s lokaler om c:a 35 000 kvm. Totalt förvaltar bolaget ca 200 000 kvm. Aefab:s anställda arbetar med allt från administration och service till el- och driftsfrågor. Huvuddelen av personalen utgörs av bovärdar, fastighetsskötare och lokalvårdare.

Viktiga händelser

Hyrorna för 2024 höjdes med 5,5 % efter förhandlingar med Hyresgästföreningen det räcker inte för att kompensera kostnadsökningarna.

Inom bolaget arbetar vi för att bedriva förvaltningen på ett effektivt sätt samt att använda våra resurser på bästa sätt och till nytta för våra hyresgäster. AEFAB har i början av 2024 genomfört en organisationsförändring, teknikavdelningen tillhör numera fastighetsavdelningen och istället för en ny teknisk chef har en projektledare anställts som i huvudsak jobbar med förvaltningsuppdraget åt kommunen.

Vakansgraden är högre än budgeterat. Vakansläget har förvärrats ytterligare sedan delårsprognosen och 113 lägenheter är outhyrda. Marknadsinsatser och andra åtgärder har vidtagits och kommer prioriteras ytterligare för att öka uthyrningen.

Under året har vi fortsatt med planerat underhåll, stamreovering, byte av ventilationsaggregat, fönsterbyte och låsbyten är några exempel. För att skapa en effektivare och säkrare nyckelhantering har vi tittat på förutsättningarna gällande digitalt nyckelskåp vi har avsatt pengar i budget 2025 för att investera i ett nyckelskåp.

Samarbetet med kommunen har fortsatt att utvecklas. Vi har genomfört en gemensam upphandling gällande drift för snöröjning och grönyteskötsel. Arbetet med att förtydliga förvaltningsuppdraget och att utöka lokalvårdsuppdraget är påbörjat.

Ekonomi

Resultaträkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	165 839	159 461
Verksamhetens kostnader	-132 617	-129 045
Avskrivningar	-17 728	-18 308
Verksamhetens nettokostnader	15 494	12 108
Finansiella intäkter	474	44
Finansiella kostnader	-11 569	-11 248
Bokslutsdispositioner	1 000	1 200
Skatt på årets resultat	-3 317	-913
Periodens resultat	2 082	1 191

Balansräkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	494 859	498 713
Omsättningstillgångar	37 978	29 461
Summa Tillgångar	532 837	528 174
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	116 716	115 424
Avsättningar	13 717	10 408
Långfristiga skulder	360 000	360 000
Kortfristiga skulder	42 404	42 342
Summa Eget kapital och skulder	532 837	528 174

Årets resultat

Årets resultat efter räntekostnader och före bokslutsdispositioner uppgår till 4 399 tkr (fg år 904 tkr). Jämfört mot budget är resultatet 4 081 tkr bättre. Negativ avvikelse jämfört mot budget redovisas för vakanser lägenheter -3 500 tkr. Totalt uppgår kostnaderna för vakanser lägenheter till 6 602 tkr (fg år 4 017 tkr). Positiva avvikelser redovisas för underhåll, 2 560 tkr, fjärrvärme, 1 180 tkr och personalkostnader 1 310 tkr. Underhåll uppgår totalt till 20 300 tkr varav 12 761 tkr avser nya och tillkommande komponenter, resterande 7 539 tkr redovisas som kostnad. Total underhållsbudget för 2024 uppgick till 26 100 tkr, varav 16 000 avsåg nya och tillkommande komponenter. Det underhåll som redovisas i resultaträkningen uppgår till 7 539 tkr och är 2 560 tkr lägre än budget. Avvikelsen förklaras av att vissa projekt inte hunnit utföras under 2024 samt viss besparing.

Fastighetsvärdering har gjorts per 2024-12-31, denna värdering indikerar inga nedskrivningsbehov. Beräknat marknadsvärde uppgår till 892 mkr (fg år 853 mkr). Soliditet uppgår till 21,9 % vilket är enligt mål i ägardirektivet, resultatmålet enligt ägardirektiv bedöms uppnått för 2024. Utgående likvida medel uppgår till 22 086 tkr. Detta är 13 026 tkr bättre än budget och förklaras framför allt av att det redovisade resultat är bättre än budget samt att investeringarna varit lägre än budget.

Framtid

Under 2025 kommer arbetet med att effektivisera verksamheten och utveckla organisationen fortsätta. Särskilt fokus läggs på att öka uthyrningen där olika insatser är planerade. Affärsplan för 2024-2028 är framtagna och kommer användas som underlag i kommande verksamhetsplanering.

Den ekonomiska uppföljningen i bolaget har utvecklats och det sker en månadsvis avstämning för utvalda poster så att eventuella avvikelser upptäcks tidigt och att det finns möjlighet att prioritera om i budgeten. Den nya ekonomistyrningen har inneburit att vi håller nere kostnader och prioriterar det som är nödvändigt.

Efter årets kundundersökning så har en handlingsplan tagits fram för att genomföra förbättringar inom de områden som har lägre kundnöjdhet. Till våren kommer ny kundundersökning skickas ut och resultatet kommer analyseras och handlingsplanen revideras. Målsättningen är att öka kundnöjdheten som redan är på en hög nivå jämfört med branschen.

Driftavtal för snöröjning och grönyteskötsel kommer tecknas med NCC och det innebär att bolaget inte kommer anställa egna säsongsanställda och att en översyn av arbetsuppgifter kommer genomföras.

Förvaltningsuppdraget åt kommunen planeras att utökas med mer lokalvård, organisationen kommer anpassas för att kunna ta emot uppdraget. Ett nytt förvaltningsavtal ska arbetas fram under våren.

Ågardirektivet till bolaget planeras att revideras så att det blir tydligare att Aefab har en långsiktig roll i att förvalta och ansvara för lokalvård på de kommunala fastigheterna.

Alfta Industricenter AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Björn Mårtensson (c)
Förvaltningschef/VD:	Katarina Härner, VD
Antal anställda:	Inga anställda

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget är helägt av Ovanåkers kommun.

AICAB är ett industrihotell om 35 000 kvm. Uppdraget är att hyra ut och förvalta ändamålsenliga lokaler till företag och organisationer. Under perioden har vi haft i princip allt helt uthyrt. Det är då 33 företag som har ca 600 anställda, de flesta företagen upplever fortfarande bra orderingång.

Fastigheterna förvaltas av Alfta-Edsbyns fastighets AB.

Viktiga händelser

Under året har en större ombyggnation av styrsystemet för värme och ventilation genomförts.

Under 2021 drabbades industriområdet av en översvämning efter skyfall det pågår fortsatt en dialog med försäkringsbolaget gällande ersättning.

De flesta av bolagets hyresgäster har under 2024 haft en positiv utveckling. Under året har ett antal större hyresavtal omförhandlats och förlängts. Per 24-12-31 har 86 % av hyresvärdet på avtalen förfallodag 2028 eller senare.

Ekonomi

Resultaträkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	21 465	19 822
Verksamhetens kostnader	-12 597	-12 280
Avskrivningar	-4 846	-4 965
Verksamhetens nettokostnader	4 022	2 577
Finansiella intäkter	12	1
Finansiella kostnader	-1 790	-1 569
Skatt på årets resultat	-579	-404
Periodens resultat	1 665	605

Balansräkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	93 239	95 493
Omsättningstillgångar	3 382	1 253
Summa Tillgångar	96 621	96 746
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	29 991	28 327
Avsättningar	3 986	3 408
Långfristiga skulder	57 000	57 000
Kortfristiga skulder	5 644	8 011
Summa Eget kapital och skulder	96 621	96 746

Årets resultat

Alfta Industricenter AB redovisar för 2024 ett resultat före skatt på 2 244 tkr vilket är 763 tkr bättre än budget. De främsta förklaringarna till den positiva resultatavvikelsen jämfört med budget är lägre kostnader för avskrivningar, något lägre kostnader för värme, underhåll och övriga driftskostnader.

Det positiva resultatet innebär att bolaget kan fortsätta bibehålla en relativt hög nivå på det planerade underhållet och servicen till våra hyresgäster. Resultat och positiva kassaflöden bidrar också till att en större andel av kommande investeringar kan finansieras med egna tillförda medel.

I samband med bokslutet har en intern fastighetsvärdering skett av samtliga industrifastigheter som bolaget äger. Denna utvisar att värdet överstiger det bokförda värdet.

Soliditeten uppgår till från 29,0 % (fg år 29,3 %). Under året har ingen nyupplåning skett. Ett lån på 8 000 tkr har omsatts under året.

Årets investeringar uppgår till 2 592 tkr. De största investeringarna avser utbyten ventilationsanläggningar och hyresgästanpassningar.

Resultat och soliditet uppfyller de mål som fastställts i affärsplanen. Årets kassaflöde uppgår till 4 226 tkr. Likviditeten är bättre än budget och förklaras av det positiva resultatutfallet jämfört med budget. Bolagets finansiella risker följs regelbundet upp och redovisas under särskild rubrik i årsredovisningen. De väsentligaste finansiella risker bolaget har är, vakanser och hyresförluster som direkt på verkar värdet på bolagets fastigheter samt ökade räntekostnader och driftskostnader.

Framtid

AICAB har haft en hög investeringsnivå de senaste åren som planar ut under 2025. Uthyrningsläget är fortsatt bra och merparten av hyresavtalen har en återstående löptid på fem år eller mer. I investeringsplanen för de kommande åren fortsätter arbetet med att byta ut äldre ventilationsaggregat vilket beräknas spara både el och värme.

Flera företag är under tillväxt vilket innebär att Alfta industricenter fortsatt behöver utvecklas, särskilt gällande infrastrukturen är det behov av investeringar i närtid.

Helsinge Net Ovanåker AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Ake Jonsson (S)
Förvaltningschef/VD:	Johan Sigfridsson
Antal anställda:	6

Verksamhetsbeskrivning

Helsinge Net Ovanåker AB ägs till 100 % av Ovanåkers kommun. Bolaget levererar bredband via fibernät och kopparnät till hushåll, företag och offentliga institutioner i Ovanåkers kommun.

Kommunens engagemang i denna verksamhet inleddes redan 1997 genom bildandet av Helsinge Net AB, som ägdes av Ovanåkers och Bollnäs kommuner i lika stora delar. Under 2010 träffades överenskommelse om en uppdelning av Helsinge Net AB i separata bolag för resp. kommun.

Bolaget har tidigare fiberanslutit ett stort antal telestationer i kommunen och kan därigenom leverera bredband genom hyra av kopparledningar från respektive telestation till hushåll och företag, så kallad ADSL-anslutning.

Bolaget är sedan ett antal år inne i en fas där vi avvecklar ADSL-tekniken och istället investerar i fiberledningar hela vägen till bostads- och företagsfastigheter.

Fördelningen mellan bolagets anslutningstyper är i dagsläget 98% fiber och 2% ADSL .

Vår intäktsfördelning är c:a 70% privatkundsintäkter och 30% företagskundsintäkter.

Bolaget uppnådde redan säsongen 2023-2024 målet i kommunens bredbandsstrategi, 98 % fibererbjudna hushåll 2025. Kostnaden per hushåll för att bygga ut fibernätet har under de senaste åren ökat kraftigt.

Orsak till detta är att avstånden till varje enskilt hushåll mångdubblas nu när det endast finns mindre byar och glesbygd kvar att bygga till. Mot bakgrund av detta så sker vidare utbyggnadsprojekt bara om vi, genom t.ex. bredbandsbidrag, kan bygga enligt en kalkyl som inte belastar bolagets resultat.

I dagsläget ligger 99,4 % av kommunens hushåll inom ett fiberutbyggt område.

Viktiga händelser

Verksamhetsåret domineras av investeringar i fiberutbyggnadsprojekt. Årets investeringar genomförs med egna- och bidragsmedel. Arbetet med att bygga fiber till småorter och glesbygdsområden har under året till stor del möjliggjorts genom tillskott av bidragsmedel från EUs strukturfonder.

Ekonomi

Resultaträkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	17 386	16 937
Verksamhetens kostnader	-9 172	-8 657
Avskrivningar	-4 609	-5 072
Verksamhetens nettokostnader	3 605	3 208
Finansiella intäkter	313	287
Finansiella kostnader	-828	-1 050
Bokslutsdispositioner	-3 089	-1 370
Skatt på årets resultat	218	-222
Periodens resultat	219	853

Balansräkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	73 134	73 947
Omsättningstillgångar	11 214	16 769
Summa Tillgångar	84 348	90 716
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	10 501	10 281
Avsättningar	12 615	9 526
Långfristiga skulder	40 000	50 000
Kortfristiga skulder	21 232	20 908
Summa Eget kapital och skulder	84 348	90 715

Årets resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt är 3 090 tkr (fg år 2 445 tkr), alltså ca 500 tkr bättre än förra året. Ett ökat intresse för fler företagstjänster och snabbare privattjänster samt minskade verksamhetskostnader har hjälpt till att öka resultatet trots den ekonomiska utmaning utbyggnader i områden med allt glesare befolkningsstruktur innebär.

Efter överavskrivningar och skatt landar resultatet på 219 tkr.

Framtid

Under 2025 planeras inga nya större projekt att genomföras. Bolaget avser dock att söka utbyggnadsbidrag inför 2026 och om möjligt fortsätta genomföra utbyggnadsinvesteringar i fiberteknik till flera av de minsta byarna.

Planer:

- Fortsatt utbyggnad av redan påbörjade projekt.
- Fortsatta insatser för att skapa och behålla ett stabilt, väldokumenterat nät med hög driftssäkerhet och god

prestanda.

- Bearbetning av redan utbyggda områdena i syfte att nå ökad faktisk anslutningsgrad.
- Utveckling av affärsverksamheten genom samverkan med olika leverantörer för att nå ökad kundnytta.

Helsinge Vatten AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Magnus Demervall (C)
Förvaltningschef/VD:	Ylva Jedebäck Lindberg
Antal anställda:	41

Verksamhetsbeskrivning

Helsinge Vatten sköter drift och underhåll för Bollnäs och Ovanåkers kommuns alla VA-anläggningar. I detta ligger att säkerställa vattenförsörjningen och ansvara för reningen av avloppsvatten. I uppdraget ingår även ekonomihantering och kundservice för kommunernas VA-abonnenter.

Viktiga händelser

I oktober drabbades Helsinge Vatten av ett inbrott i högreservoaren på Säverstaberget i Bollnäs. Förutom det extra arbete och insatser som behövdes av olika delar av personalstyrkan och Bollnäs kommun har händelsen också inneburit att ytterligare översyn och åtgärder genomförts av säkerheten på VA-anläggningarna i båda kommunerna.

Under hösten 2024 har mycket förberedelsearbete gjorts inför det nya ekonomisystemet som Helsinge Vatten liksom Ovanåkers kommun inför den 1 januari 2025. Det kommer säkerligen innebära en hel del extra arbete för den administrativa enheten under 2025 också innan alla funktioner och rutiner är på plats.

Dagvattentaxan som infördes i både Bollnäs och Ovanåkers kommuner 2024 har medfört en del efterarbete med utredningar av ett antal fastigheter beträffande om de omfattas av taxan eller inte.

I september anställdes en ny driftchef för enheten VA-verk Ovanåker. Det innebär en mer rimlig arbetsbelastning för de nu två driftscheferna i Ovanåker, och en bättre arbetsmiljö för enheterna som helhet.

Ekonomi

Resultaträkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	72 689	67 985
Verksamhetens kostnader	-72 516	-67 795
Avskrivningar	-519	-415
Verksamhetens nettokostnader	-346	-225
Finansiella intäkter	352	239
Finansiella kostnader	-3	-14
Skatt på årets resultat	-3	
Periodens resultat	0	0

Balansräkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	2 210	2 264
Omsättningstillgångar	8 444	11 175
Summa Tillgångar	10 654	13 439
Eget kapital och skulder		
Eget kapital	400	400
Avsättningar	0	0
Långfristiga skulder	0	0
Kortfristiga skulder	10 254	13 039
Summa Eget kapital och skulder	10 654	13 439

Årets resultat

Bolaget baseras på självkostnadsprincipen och det redovisade resultatet vid årets slut är noll.

Kostnadsförändringar mot budget justeras mot det VA-kollektiv som kopplas mot kostnaden och resultat av VA-verksamheten redovisas under respektive kommuns bokslut.

För att uppnå nollresultat i Helsinge Vatten regleras driftsbidraget mot utfall driftskostnader i verksamheten gällande Bollnäs och Ovanåker. 2024 blev driftskostnaderna totalt 214 tkr högre än budgeterat.

Större kostnadsminskningar i jämförelse mot budget är;

- Återbetalning av energiskatt efter omprövning hos Skatteverket gällande taxeringsår 2022 på 750 tkr och år 2023 på 664 tkr samt rätt till avdrag i deklaration för 2024 gav ett överskott på + 205 tkr jämfört mot budgeterad kostnad på 1 mnkr.
- Personalkostnaden ligger 1,3 mnkr under budget. Föräldraledigheter och sjukfrånvaro är de främsta anledningarna till avvikelsen.

Större kostnadsökningar i jämförelse mot budget är;

- Kostnader för reparationer och underhåll av maskiner överskred budget med 1 mnkr. Främst är det kostnader för reparationer på reningsverk som belastat resultatet mer än budgeterat.
- Kostnaden för slamavfallshantering var felaktigt budgeterade med 750 ton i budget och drog över budget med 719 tkr.

Framtid

Under de kommande åren behöver klimatanpassningsarbetet intensifieras. För Helsinge Vattens del innebär det att arbeta med effekterna av längre perioder med torka och skyfall. Detta måste ske tillsammans med de kommunala förvaltningarna, eftersom framför allt effekterna av skyfall behöver minimeras genom samhällsätgärder och inte med större dagvattenledningar.

Säkerhetsarbetet behöver självklart också vara ännu mer i fokus framöver. Ökad säkerhet både digitalt och fysiskt av våra anläggningar kommer också att medföra högre kostnader.

I utformandet av VA-taxan finns ett dilemma mellan det ekonomiska incitamentet att hushålla med dricksvatten genom att en relativt stor del av avgiften är rörlig och det faktum att 75-80% av kostnaderna för VA-verksamheten inte beror på volymen producerat vatten, eller renat spillvatten. En lägre förbrukning än budgeterat är bra för miljön, men gör att intäkterna minskar betydligt mer än kostnaderna.

Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Mona Thoresson
Förvaltningschef/VD:	Mari Törrö
Antal anställda:	47

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget ägs av Bollnäs och Ovanåkers kommuner. Vi utför den avfallshantering som ligger under kommunalt ansvar. Det vill säga insamling och hantering av det kommunala avfallet (tidigare benämnt hushållsavfall) inklusive returpapper, förpackningar och slam från enskilda brunnar. Detta inbegriper även drift av återvinningscentralerna i Bollnäs och Edsbyn samt förpackningsstationerna i båda kommunerna. Vi driver också mottagning, lagring och hantering av avfall från verksamheter (dvs företag). Denna del bedrivs marknadsmissigt och är konkurrensutsatt. Vår uppgift är också att lagra och förbearbeta det brännbara avfallet åt BEAB (Bollnäs Energi AB). Detta innebär en beredning av brännbart avfall på ca 55 000 - 65 000 ton per år.

Viktiga händelser

Pga lagförändringar övergick ansvaret för förpackningsinsamlingen till kommunerna. Vilket under 2024 framförallt handlade om övertagande av förpackningsstationerna inklusive containrar, markavtal, tömning och skötsel. Kostnader för denna drift hade vi från och med 1 januari 2024 men kostnadsersättningen som betalas ut från Natruvårdsverket har lång fördröjning. I september fick vi utbetalning för kvartal 1. Vid årets slut hade inte ersättningen för kvartal 3 betalats ut ännu. Detta har lett till likviditetsproblem.

Det försenade garagebygget slutfördes och är nu slutbesiktat och i drift. Den sista beställda sopbilen bilen levererades med över 2 års försening. En uppgörelse om ersättning gjordes med Scania.

Beslut togs i respektive kommunfullmäktige om system för fastighetsnära insamling av förpackningar för villor/småhus. Ett omfattande arbete krävdes för att färdigställa ett genomarbetat beslutsunderlag.

Byte av lönesystem och bank har genererat merarbete och skapat mer administration och osäkerhetsfaktorer.

Lagförändring gällande matavfall gjorde utsortering obligatoriskt från 1 januari 2024. Det innebar utkörning av matavfallstunnor och omläggning av abonemang för såväl hushåll som saknade detta samt för verksamheter.

Byte av Hammarkvarnar i krossningsanläggningen var ett omfattande arbete under sommaren och en stor investering (9 MSEK).

Organisationen har förstärkts med en HR-koordinator.

Ny hjullsatare och ny krälbil (lätt lastbil) har köpts in.

Ombyggnation av återvinningscentralen i Edsbyn som möjliggör utsortering av fler fraktioner. Har lett till en markant minskning av brännbart avfall, vilket på sikt kommer minska kostnaderna.

En brand i avfallslager i slutet av oktober. Det föranleder att vår beredskap för bränder behöver öka då dessa framåt inte enbart kommer att ske när brandrisken är hög pga värme och torka.

Den skakiga situationen på BEAB medför risker för oss. Vi är beroende av att processer fungerar bra hos dem och av att vi kan ta gemensamma väl underbyggda beslut. Vi har haft omfattande merkostnader och intäktstapp på grund av de problem i inmatningen som uppstått hos dem under året.

Ekonomi

Resultaträkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	99 088	84 171
Verksamhetens kostnader	-87 901	-79 395
Avskrivningar	-7 881	-7 267
Verksamhetens nettokostnader	3 306	-2 491
Finansiella intäkter	209	562
Finansiella kostnader	-196	-134
Periodens resultat	3 319	-2 063

Balansräkning

	2024 -01-01 - 2024-12-31	2023 -01-01 - 2023-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	103 575	83 825
Omsättningstillgångar	19 915	29 756
Summa Tillgångar	123 490	113 581
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	75 244	72 714
Avsättningar	10 060	9 977
Långfristiga skulder	15 000	15 000
Kortfristiga skulder	23 185	15 890
Summa Eget kapital och skulder	123 489	113 581

Årets resultat

Den största avvikande posten mot ursprunglig budget är ersättningen från Naturvårdsverket för insamling av förpackningsmaterial som var omöjlig att budgetera vid budget tillfället eftersom vi inte visste alls hur ersättningsmodellen skulle vara uppbyggd. Den har genererat intäkter på totalt 8,3mkr. Dock har den också medfört ganska stora effekter på likviditeten då intäkterna har ett eftersläp på sex månader medan kostnaderna för insamlingen faktureras veckovis för entreprenören. Även kostnadsposterna var svåra att förutspå vid budgetering. Insamlingen av förpackningsmaterial är den störst bidragande orsaken till ett positivt resultat för Borab och medel har balanserats utifrån det.

Den näst största påverkande faktorn mot ursprunglig budget är krossningsintäkten från BEAB. Eftersom det

har varit problem med materialet, inmatningen på BEAB och diverse driftstopp tack vare det så har krossat levererat material uppgått till 52 tusen ton istället för budgeterat uppskattat 63 tusen ton vilket har genererat ett intäktstapp på ca 2,6mkr.

Högre inflöde av verksamhetsavfall mot försiktigt lagd budget på produktionssidan dämpar intäktsbortfallet från BEAB och därmed resultatet. Högre skrotintäkter på knappt 700tkr dämpar också produktionssidan. En annan betydande avvikande post mot budget är drivmedelskostnad på 1,6mkr lägre som beror på det generellt lägre priset på drivmedel under 2024.

Varukostnad avviker ca 1mkr mot budget och som neg avvikande fraktioner kan nämnas brännbart fr sorteringen (naturligt vid högre inflöde av verksamhetsavfall), deponi och matavfall. Positivt avvikande fraktioner är tryckimpreg och oljehaltigt grus.

Andra neg avvikande poster som kan nämnas är elkostnaden, reparation underhåll fordon, försäkringskostnad och positiva avvikelser för utredningskostnad och externa tjänster.

Framtid

Finansieringsplan behöver fastställas och bolagets belåning ökas under 2025.

Kvarnanläggningen kommer att fortsatt kräva större investeringar. Detta med en relativt hög riskfaktor pga att vi inte vet hur det framtida avfallsets sammansättning kommer att se ut. En gemensam plan för att utreda detta och skapa en effektiv process ska göras tillsammans med BEAB. I samband med detta ska avtalet ses över då kostnadstäckning för tjänsten är mycket svår att nå med nuvarande avtal.

Översyn av organisation kommer genomföras framförallt gällande stödfunktioner och effektiv ekonomistyrning.

Implementeringen av fastighetsnära insamling av förpackningar, enligt beslut, kommer att kräva mycket tid och resurser. Det är ett omfattande arbete som behöver prioriteras. Detta medför att utrymmet för andra större förändringar kommer att vara litet det kommande åren.

CSRD arbetet kommer ta tid och resurser, som inte är budgeterade, i anspråk under 2025.

Förslag på omfattande revidering av avfallslagstiftningen har lagts fram av regeringen. Beroende på utfall efter remissgenomgång så kan detta få omfattande konsekvenser och ställa ytterligare krav på större förändringar som ska genomföras under 2025. Samtidigt som implementeringen av fastighetsnära insamling av förpackningar ska göras. Detta är en risk för såväl omfattande ökning av projektkostnader, tidspress samt investeringar som ej är budgeterade. Då dessa förslag till lagförändringar inte var kända förrän i slutet av november 2024.

